2012

ÅRSREDOVISNING

OCH

KONCERNREDOVISNING

FÖR

BOLLNÄS KOMMUN

Fakta om Bollnäs kommun

Yta 1 827 km^2

Kontaktpersoner hos Bollnäs kommun:

Nils Jonsson	tfn 0278-251 42
Karoline Sundström	tfn 0278-251 43
Siv Modig	tfn 0278-251 44

Befolkning

	2012-12-31	2011-12-31
Invånare totalt	26 158	26 193

2011-12-31	Kommundel	Tätort
Bollnäs	17 147	12 702
Arbrå	4 216	2 161
Hanebo/Kilafors	3 499	1 100
Rengsjö	1 331	293

Sysselsättning

Sysselsatta dagbefolkning över 16 år

Näringsgren	2011		2010	
	Antal	%	Antal	%
Jord- o skogsbruk o fiske	486	4,4	497	4,5
Tillverkning o. utvinning	1 085	9,9	1073	9,6
Energi och miljö	329	3,0	351	3,2
Bygg o fastigheter	1 109	10,1	1 065	9,6
Handel o transport	1 666	15,1	1 679	15,1
Hotell o restauranger	338	3,1	330	3,0
Finans, försäkr m m	255	2,4	217	2,0
Företagstjänster	775	7,0	791	7,1
Utbildning och forskning	1 330	12,1	1 430	12,8
Vård och omsorg	2 659	24,2	2 615	23,5
Civila myndigh o försvar	405	3,7	538	4,8
Personal o kultur tjänst mm	405	3,7	391	3,5
Ej spec. verksamhet	163	1,3	153	1,3
SUMMA	**11 005**	**100,0**	**11 130**	**100,0**

Källa: AMPAK från SCB

Större arbetsplatser i kommunen 2012

		Antal anst
Bollnäs kommun	offentlig förvaltning	2 580
Aleris, specialistvård	hälso- och sjukvård	400
PASS Team AB	omsorgsverksamhet	250
Landstinget,Bollnäs Kommun	hälso- och sjukvård	248
Fortum	el och callcenter	220
Neuropsyk i Bollnäs AB	vård	153
Bruks AB	verkstadsindustri	113
Samhall AB	städservice, basenhet	110
SNA Europe AB	verkstadsindustri	95
UPS AB	administration frakter	84
Svenska Kyrkan	kyrklig verksamhet	64
Hedens Omvårdnadscenter AB	vård	55
Vallsta Skogsmaskiner AB	skogsarbete m m	53
Kesam Industrilackering AB	industrilack	48
Kilafors Industri AB	verkstadsindustri	45
Hälsingetidningar	tidningsverksamhet	43
Ängabyggen AB	byggverksamhet	42
Infranord AB	spårarbeten m m järnväg	40

Källa: Information från företagen , dec 2012

Mandatfördelningen i kommunfullmäktige 2010-2014

		Mandat
Arbetarpartiet Socialdemokraterna (s)		14
Folkpartiet Liberalerna (fp)		5
Vänsterpartiet (v)		2
Sjukvårdspartiet (svp)		2
Miljöpartiet De Gröna (mp)		1
	S:a	24
Bollnäspartiet (bp)		6
Moderata samlingspartiet (m)		5
Centerpartiet (c)		5
Kristdemokraterna (kd)		2
	S:a	18
Sverigedemokraterna (sd)		3
SUMMA		**45**

Kommunal utdebitering

	87-88	92-94	1995	1996	97-98	1999	00-04	06-08	2009	10-11	2012	2013
Borgerliga kommunen	16,50	18,50[1]	19,99[2]	20,17[3]	20,24[4]	20,40[5]	20,90	20,90	20,90	20,90	20,64[6]	20,86[9]
Landstinget	13,75	11,75[1]	10,26[2]	10,08[3]	10,01[4]	9,85[5]	10,35	10,67	10,87	11,17	11,43[6]	11,51[9]
SUMMA	**30,25**	**30,25**	**30,25**	**30,25**	**30,25**	**30,25**	**31,25**	**31,57**	**31,77**	**32,07**	**32,07**	**32,37**
Kyrkan, skatt/avgift (medeltal)[7]	1,35	1,31	1,31	1,33	1,33	1,33	1,33	1,39	1,39	1,39	1,39	1,39

Specifikation för skatt/avgift 2013

	Kommun	Lands-tinget	Församling inkl.stift[8]	Summa Skatt/avgift
S:a skatt/avgift	20,86	11,51	1,39	33,76

Församlingarna ingår i Bollnäs-Ovanåkers Kyrkliga Samfällighet

1) Skatteväxling med 2 kr pga Ädelreformen.
2) Skatteväxling med 1,49 kr pga särskolan och särskilda omsorgen.
3) Skatteväxling med 0,18 kr pga psykädel.
4) Kompletterande skatteväxling med 0,07 kr pga övertagande av särskolan och särskilda omsorgen.
5) Skatteväxling med 0,16 kr pga naturbruk- o omvårdnadsutbildning.
6) Skatteväxling med landstinget med 0,26 kr avs kollektivtrafik
7) Skatt till kyrkan har tagits bort och ersatts med avg fr o m 2000.
8) Avser kyrkoavgift 0,98 kr, begravningsavgift 0,37 kr samt avgift till stiftet 0,04, s:a 1,39 kr.
9) Skatteväxling med landstinget med 0,22 kr avs hemsjukvård

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Kommunstyrelsen ordförande har ordet 1
Förvaltningsberättelse 2
Personalredovisning 11

Kommunens redovisning
Resultaträkning 18
Kassaflödesanalys 19
Balansräkning 20
Noter 21
Driftredovisning 28
Investeringsredovisning 29

Kommunkoncernens redovisning
Sammanställd redovisning 30
Resultaträkning 31
Kassaflödesanalys 31
Balansräkning 32
Noter 33

Nämnder och Bolag
Målstyrning i Bollnäs kommun 34
Organisationsskiss 35
Överförmyndarnämnden 36
Kommunstyrelsen 38
Teknik- och fritidsnämnden 44
Nämnden för lärande och arbete 53
Barn- och utbildningsnämnden 63
Socialnämnden 70
Miljö- och byggnämnden 84
Koncernövergripande styrkort 88
Bollnäs Bostäder AB 90
Bollnäs Energi AB 93
Bollnäs Ovanåker Renhållning AB 97
HelsingeVatten AB 99

Övrigt
Redovisningsprinciper 102
Ord- och begreppsförklaringar 104
Kommunrevisorernas verksamhetsberättelse 106
Revisionsberättelse

KOMMUNSTYRELSENS ORDFÖRANDE HAR ORDET

Bollnäs – möjligheternas kommun i kulturlandskapet Hälsingland är en fantastisk, välskött och attraktiv kommun att bo och leva i.

År 2012 har Bollnäs kommun varit Årets Kulturkommun, utsedd av fackförbundet Vision. Ett annat fint utnämnande är att Hälsingegårdarna utsetts till att vara ett Världsarv, totalt sju gårdar i Hälsingland varav en i Bollnäs kommun, nämligen Gästgivars i Vallsta. Tack vare detta och andra insatser på området har besöksnäringen vuxit. Det har också genomförts SM-tävlingar i bågskytte, friidrott och orientering i Bollnäs under året.

Året har präglats av mycket arbete för en fortsatt positiv utveckling i Bollnäs, för en hög kvalité i kärnverksamhet, för en väl fungerande infrastruktur, för ett gott arbets- och näringslivsklimat, för ett engagerat föreningsliv och att alla kommundelar ges möjlighet att utvecklas utifrån sina förutsättningar.

Stora investeringar, infrastrukturarbete och förberedelser för etableringar har genomförts och slutförts under året. För att nämna några; fjärrvärmeanslutning till Norrborn, utbyggnad av fiber, flerfamiljshus i centrala Bollnäs, Hedenlänken, Sävstaås industriområde, upprustning av sporthallarna, projekt Fjällvägen samt underhåll av gator och vägar.

Vår inriktning och strategi under året har varit att fullfölja den inriktning och beslut som stegvis inletts under 2011 för långsiktighet, helhet och hållbarhet.
Däribland kan nämnas några strategiska viktiga beslut såsom inriktningsbeslut om fritidsområdet Sävstaås och SJ-området, beslut om Strukturplan skola, kommunalisering av fritidsgården Gumpels, ett öppnande av fritidsgård i Kilafors, kommunalisering av hemsjukvården samt försäljningen av fastigheten Nytorp,

Den ekonomiska situationen har under 2012 varit oroande med anledning av flera faktorer. Det som händer i övriga världen påverkar kommunens ekonomi, länderna i Sydeuropa påverkar Sverige och Bollnäs negativt.
Tillväxten bromsades in och de prognoser som SKL med flera gör förändrades och skatteintäkterna försämrades under året. Som en följd av detta är arbetsmarknadsläget svårt och mycket fokus ligger på att möjliggöra för fler kommuninvånare att komma in i egen försörjning och säkra kompetensförsörjningen framåt.
I kommunen pågår både enskilt och i samarbete med många parter ett arbete för att minska arbetslösheten. Vi kan glädjas åt att intresset för att starta nya företag under 2012 varit fortsatt stort och 147 nya företag registrerades. Starta eget-rådgivningen har varit efterfrågad och framgångsrik.

Inriktningen för 2013 är att fullfölja de insatser som inletts 2011 och 2012 för att säkra en ekonomi i balans för framtiden. Genom att föra en långsiktig bärande politik för en ekonomi i balans avser vi att säkra kommunens kärnverksamhet.

Marie Centerwall (s)
Kommunalråd

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Samhällsekonomin och den kommunala ekonomin

Fortsatt negativa signaler från omvärlden gjorde att Sveriges Kommuner och landsting (SKL) skruvar ned bedömningen för svensk ekonomi i december 2012. BNP beräknas under 2013 ligga på samma tillväxttakt som 2012 dvs. 1,2 procent. Den fortsatt svaga tillväxten innebär att arbetslösheten kommer att fortsätta stiga under 2013. Trots vikande sysselsättning beräknas skatteunderlaget utvecklas fortsatt positivt enligt SKL. En stark bidragande orsak till det är ökade pensioner.

I takt med att problemen i omvärlden dämpas ser förutsättningarna för svensk ekonomi ljus ut. De offentliga finanserna är i gott skick den privata sektorn uppvisar märkbara överskott. Samtidigt som finanserna är starka finns betydande investeringsbehov bland annat i infrastruktur och bostäder. Låga räntor och ledig arbetskraft gör att SKL ser tillväxten i svensk ekonomi efterhand förbättras. (källa: cirkulär 12:71, SKL)

I nedanstående tabell presenteras ett antal nyckeltal för svensk ekonomi, vilket visar verksamhetsåret avseende konjunkturen och förväntningar inför 2013 och 2014.

Tabell 1. Nyckeltal för den svenska ekonomin
Procentuell förändring om inte annat anges

	2010	2011	2012	2013*	2014*
BNP	6,3	3,7	1,2	1,2	2,7
Sysselsättning, timmar	2,5	2,3	0,4	–0,2	0,6
Arbetslöshet	8,4	7,5	7,7	8,3	8,0
Konsumentpris, KPIX	1,8	1,1	1,1	0,8	1,1
Konsumentpris, KPI	1,2	3,0	0,9	0,4	1,5

**Prognos*

Skatteunderlagsutvecklingen är av stor betydelse för en kommuns intäktsutveckling. Vid oförändrad skattesats kan den sägas indikera en kommuns möjligheter att öka en verksamhets ekonomiska utrymme. Kommunen kan också öka sitt ekonomiska utrymme genom att effektivisera verksamheten och frigöra låst kapital som finns investerat i anläggningstillgångar.

I nedanstående tabell presenteras SKL:s (Sveriges Kommuner och Landsting) skatteunderlagsprognos för riket.

Tabell 2. Olika skatteunderlagsprognoser
Procentuell förändring

	2011	2012	2013	2014
SKL, dec 2012	3,0	3,9	3,1	3,2
SKL, okt 2012	3,1	3,9	3,2	3,7
Reg. Sep 2012	3,0	4,1	4,1	4,2
ESV, sep 2012	3,1	4,1	3,7	3,9

Källa: Ekonomistyrningsverket, regeringen, Sveriges Kommuner och Landsting

För Bollnäs vidkommande beräknades i slutet av 2011 de kommande skatteintäkterna 2012 till 895 mkr. Utfallet blev 899 mkr, det vill säga 4 mkr mer än beräknat. Bollnäs kommuns svaga skatteunderlagsutveckling kompenseras delvis av det så kallade utjämningssystemet. Detta bidrag redovisas under rubriken generella statsbidrag i resultaträkningen.

Utveckling i Bollnäs kommun

Befolkning

Antalet invånare har under året minskat med 35 personer, vilket innebär ett invånarantal på 26 158 vid årsskiftet 2012/2013.

Antalet födda var 262 (243) vilket motsvarar genomsnittsnivån de senaste tio åren. Antalet avlidna var 320 (353) vilket är ungefär vad man kan förvänta utifrån invånarnas åldersstruktur och förväntade medellivslängd. Antalet inflyttade var 1 069 (1 124) också det ligger i nivå med de senaste åren. Antalet utflyttade var 1 048 (1 068) vilket är något färre än i fjol.

Sedan 2003 redovisar Bollnäs kommun närmast en konstant befolkningsnivå vilket skiljer sig från utvecklingen för angränsande kommuner som haft kraftiga minskningar.

Arbetsmarknad

Öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd uppgick i december 2011 till 1 597 personer. Motsvarande period 2012 var det totala antalet öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd 1 539 personer.

Arbetslösheten har därigenom minskat med 58 personer (-3,63%).

Det totala antalet nystartade företag under 2011 uppgick till 168 stycken. Det totala antalet nystartade företag under 2012 uppgick till 147 stycken.

Antalet nystartade företag har därigenom minskat med 21 st. (-12,5 %).

Det totala antalet aktiva verksamheter i kommunen ökade under 2012 med 46 och uppgick vid årets slut till 2 874, vilket är en ökning med 915 verksamheter sedan årsskiftet 2003. Sett till antalet statliga och kommunala enheter vilka uppgick till 102 av den totala mängden vid mätningen har inga större förändringar skett sedan 2003. Däremot har antalet privata arbetsplatser per 1000 invånare sedan år 2003 ökat från 111 till att år 2012 ligga på 156. År 2011 låg antalet privata arbetsplatser per 1000 invånare på 142.

Antalet privata arbetsplatser per 1000 invånare har därigenom ökat med 14 (9,86 %).

Marknadsförsörjningen, dvs. den del av människors inkomster som kommer direkt från den privata sektorn uppgick 2010 till 44,4 %. Marknadsförsörjningsgraden ökade därefter under 2011 och kom att hamna på 45,8 %.

Årets resultat

Årets resultat blev 27 mkr jämfört med -32 mkr för år 2011. Avvikelsen mot budget inklusive tilläggsbudget blev 15 mkr. Koncernens resultat uppgick till 33 mkr vilket kan jämföras med -22 mkr 2011.

Nettokostnadernas andel av skatteintäkter och statsbidrag (exklusive avskrivningar)

Nettokostnadernas andel av statsbidrag och skatteintäkter visar hur stor del av dessa som går till den löpande driften. Denna andel bör inte vara större än 90 procent för att kommunen ska ha utrymme för nödvändiga investeringar och en konsolidering och därmed en god ekonomisk hushållning. Resultatet bör således långsiktigt förbättras. Kommunens nettokostnader i förhållande till skatteintäkterna för år 2012 uppgick till 102,5 (103) procent.

Budgetavvikelser

Den totala avvikelsen mot budget uppgick till 15 mkr inklusive tilläggsbudget. Verksamhetens nettokostnader gav ett underskott på 44 mkr, skatteintäkter och generella statsbidrag ett överskott på 5 mkr och finansförvaltningen ett överskott på 10 mkr. Noterbart är att barn- och utbildningsnämnden redovisade ett underskott på 18 mkr, socialnämnden ett underskott på 14 mkr. Nämnden för Lärande och Arbete ett överskott på 0,3, Tekniska nämnden ett överskott på 9 mkr och Kommunstyrelsen ett överskott på 5,2 mkr. I övrigt framgår avvikelserna av driftredovisningen och kommenteras under respektive nämnd.

Årets resultat har påverkats av betydande ej budgeterade intäkter på grund av att AFA försäkringens återbetalningspremie på 31 mkr. Befarat uppbokat skadeståndskrav från Siemens ang. kopiatorer har lösts upp 13 mkr. Ovan nämnda intäktsposter är av engångskaraktär.

Investeringar

Bruttoinvesteringarna 2012 uppgick till 55 mkr jämfört med 101 mkr år 2011. Den budgeterade investeringsvolymen uppgick till 114 mkr brutto. För 2013 finns en budgeterad investeringsvolym på 63 mkr. Därutöver tillkommer investeringar på 53 mkr som budgeterats under 2012 men inte förbrukades under 2012. Investeringsvolymen har för 2013 nedbringats i volym men är fortsatt i det högre intervallet för vad kommunens ekonomi tillåter. Investeringarna redovisas ytterligare i investeringsredovisningen.

Värdejustering anläggningstillgångar

Kommunen och kommunkoncernen har ett betydande innehav av materiella anläggningstillgångar. Enligt gällande redovisningsregler utfärdade av Rådet för kommunal redovisning (11:1) skall avskrivningsbeloppen avspegla hur tillgångars värde och/eller servicepotential successivt förbrukas. I 2012 års räkenskaper har endast smärre justeringar av det bokförda värdet på anläggningstillgångarna gjorts. Det bokförda värdet har dock minskats med över åtta miljoner på grund av de försäljningar av fastigheter och inventarier som gjorts under året. Som exempel kan nämnas att delar av Nytorp med inventarier samt Backstugan har sålts. De försäljningar av anläggningstillgångar som gjorts under året har tillsammans genererat en realisationsvinst på 3 miljoner kronor.

Likviditet och finansnetto

Totalt beviljad checkräkningskredit uppgår till 100 mkr. Finansnettot för 2012 uppgick till + 10 mkr jämfört med + 14 mkr 2011.

Skatteintäkter

Enligt god redovisningssed ska kommuner och landsting tillämpa en särskild periodisering av skatteintäkterna. Det innebär att skatteintäkterna ska omfatta preliminära månatliga skatteinbetalningar, prognos över beräknad slutavräkning för bokslutsåret samt skillnaden mellan preliminär slutavräkning och faktisk slutavräkning avseende året före bokslutsåret = inkomståret. Se vidare under not 4.

Låneskuld och soliditet

Kommunens policy är att lånefinansiera investeringar i affärsmässig verksamhet, det vill säga vatten och avlopp samt affärs-/industrilokaler. Vid årets slut uppgick den totala låneskulden till 78 mkr inklusive leasing, varav kortfristig del 5 mkr. Den totala låneskulden avseende anläggningslån uppgick vid årsskiftet till 2 965 kronor per invånare. Den genomsnittliga räntesatsen på den långfristiga skulden uppgår till 3 procent.

Soliditeten visar det egna kapitalet i förhållande till de totala tillgångarna. Ju högre soliditet desto mindre skulder och därmed stabilare ekonomi. Enligt den nya redovisningslagen skall kommuner inte räkna in anställdas pensionsåtaganden intjänade före 1998, som en avsättning eller skuld. Förfarandet strider, i princip mot god redovisningssed och ger en för positiv bild av soliditeten. Med redovisningslagens sätt att räkna uppgår kommunens soliditet till 71 (67) procent medan den verkliga soliditeten uppgår till 23 (21) procent.

Pensionsmedelsförvaltningen

Finansieringen av kommunernas pensionsåtagande har tidigare byggt på tilliten av en ständig tillväxt och möjligheten att finansiera dessa via kommunalskatten. Dagens situation ser väsentligt annorlunda ut. Den offentliga sektorns finansiella problem parat med kommande behovstillväxt på kommunal service innebär att framtida pensionsutbetalningar ytterligare belastar utrymmet för kommunal verksamhet.

Bollnäs kommun har sedan 1980-talet avsatt medel för finansiering av kommande pensionsutbetalningar. Avsättningen var till en början mer symbolisk, först under början av 1990-talet har pensionsavsättningarna varit av större omfattning. Kommunens sammanlagda pensionsskuld uppgick vid årsskiftet till cirka 917 mkr medan pensionsfondens värde uppgick till 433 mkr.

Det *övergripande förvaltningsmålet* för pensionsportföljen är att kunna täcka minst lika mycket som avsågs av skulden när denna strategi tog sin början. Detta innebär att tillgångarna i relation till avsedd del av skulden (konsolideringen) bör ligga på minst 100%. Den *övergripande risklimiten* enligt placeringspolicyn innebär att minst 95% av avsedda pensionsutbetalningar alltid ska kunna täckas av pensionsportföljen. Denna nivå betecknas som ett säkerhetsgolv som aldrig ska äventyras.

Aktuellt läge

Pensionsportföljens risknivå är för närvarande mycket låg och risken att pensionsportföljen skulle falla under säkerhetsgolvet inom ett år är i princip obefintlig

med dagens portfölj. Det är en stor skillnad jämfört med hur det såg ut för ett år sedan. Under 2012 har risksituationen förbättrats avsevärt tack vare en positiv börsutveckling i kombination med något fallande långa räntor. Aktuell konsolidering, dvs. tillgångarna som andel av den marknadsvärderade pensionsskulden, är 106,1% för närvarande (Tillgångar [432,5 Mkr] / Skulder [407,8 Mkr] = 106,1%).

Risköversikt	2012-12-31	Förändring 2011-12-31
Portföljrisk - marknadsvärderad skuld		
Marknadsvärderade tillgångar	432,5	4,9%
Marknadsvärderad skuld	407,8	-4,6%
Marknadsvärderad konsolidering	106,1%	9,9%
Sannolikhet att gå igenom golvet före årsskiftet	0,0%	-60,5%

Nedan återfinns en sammanställning som visar vilken spridning i resultat som kan förväntas vid årsskiftet givet dagens portföljsammansättning. Spridningsresultaten erhålls genom att skuld- och tillgångsvärden simuleras i olika scenarion, vilket renderar i ett troligt medelvärde samt de 5% bästa respektive sämsta utfallen. Detta ger en indikation på sannolikheten att kommunen klarar det övergripande förvaltningsmålet samt hur stor risken är.

Simulerad konsolidering vid årsskiftet	Förväntad konsolidering	Jämfört med idag
Marknadsvärderad konsolidering vid årsskiftet 2013/2014		
Medelvärde	107,1%	1,1%
5% högsta	113,8%	7,7%
5% lägsta	100,7%	-5,4%
0,5% lägsta	97,7%	-8,3%

Aktuell portfölj

Totalt har tillgångarna i pensionsportföljen ett marknadsvärde på ca 432,5 Mkr. Pensionsportföljen ligger inom de limiter som definieras för respektive tillgångsslag i placeringspolicyn.

Övergripande limiter enligt placeringspolicy	Portfölj (Mnkr) 2012-12-31	Andel av portfölj 2012-12-31	Limiter Min	Max
Likvida medel	88,2	20,4%	0%	25%
Räntebärande värdepapper inkl upplupna räntor	266,5	61,6%	40%	90%
- nominella räntor	109,9	25,4%	20%	45%
- realräntor	156,6	36,2%	20%	45%
Aktier	77,8	18,0%	10%	60%
- svenska	31,5	7,3%	5%	30%
- utländska	46,4	10,7%	5%	30%
Totalt	432,5	100%		

Vid avstämningstillfället hade pensionsportföljen följande utseende, uttryckt som procentuell fördelning på olika tillgångsslag.

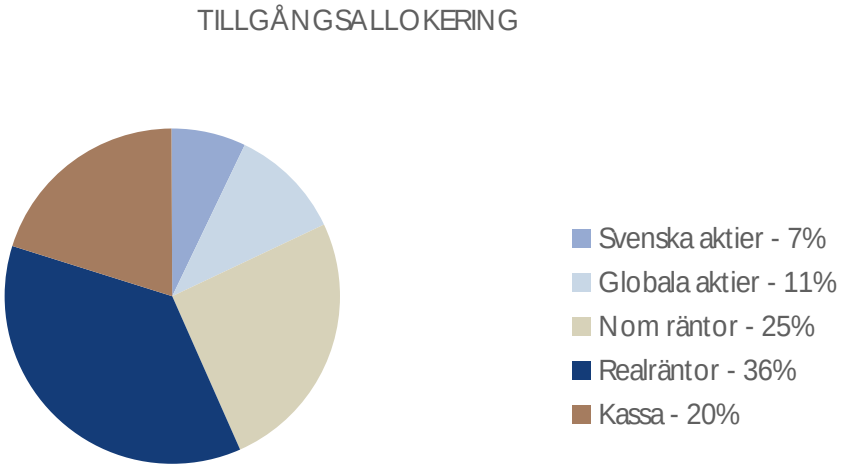

Det övergripande målet med förvaltningen innebär att marknadsvärdet på pensionsportföljen och marknadsvärdet på ansvarsförbindelsen ska följas åt, det vill säga tillgångarna ska matchas med skulden. Det primära målet är således konsolideringen vilket gåtts igenom ovan.

För att kunna följa hur förvaltningen av aktieportföljen har gått jämförs de olika tillgångsslagen i förhållande till respektive jämförelseindex enligt placeringspolicyn sedan det föregående rapporteringstillfället.

Tillgångsutveckling jämfört med index

Tillgångsslag	Index	Tillgångsavkastning sedan 2011-12-31	Indexavkastning sedan 2011-12-31	Differens
Räntebärande tillgångar	OMRX REAL	4,1%	0,8%	3,3%
Svenska aktier	SIX PRX	17,6%	16,7%	0,9%
Utländska aktier	MSCI TR World (SEK)	10,1%	10,1%	-0,1%

Källa för index: Bloomberg

Bevakning och rapportering

För bevakning och rapportering av pensionsportföljen samarbetar kommunen med Söderberg & Partners. De bevakar kontinuerligt utvecklingen av pensionsportföljen, pensionsskulden samt marknadsrisken. Detta för att tillse att risken i portföljen aldrig är högre än att det går att leva upp till de åtaganden som pensionsfonderingen avser att möta.

Likvidöverföring från pensionsmedelsförvaltning

Enligt fastställd placeringspolicy från 2007 ska ett visst belopp tas ut från pensionsfonden för att lindra likviditetspåfrestningen som utbetalningarna från ansvarsförbindelsen innebär. Under de tre senaste åren har inga uttag gjort från fonderingen utan medlen har i stället behållits i pensionsfonden för att användas när behovet är större.

I det fall Bollnäs kommun inte har behov av likviditet från pensionsfonden enligt fastställd strategi så har kommunens förvaltare föreslagit att årets uttag hålls inne och förvaltas vidare.

Med tanke på den relativt låga risken, goda riskmarginalen och den stora andelen räntor och likviditet (totalt cirka 75 procent) så föreslås inga förändringar i förvaltningsstrategin eller portföljens sammansättning. Ekonomikontoret har följt förvaltarens förslag och således inte likvidöverfört årets möjliga uttag till kommunens kassa eftersom likviditetsbehov inte förelegat.

God ekonomisk hushållning och balanskravet

Enligt kommunallagen (KL 8 kap. 4§) ska kommunen ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Detta innebär, något förenklat, att kommunens intäkter ska överstiga kommunens kostnader. Ansvaret gäller även för sådan verksamhet som drivs i annan juridisk person såsom kommunägda bolag.

Om kommunen uppvisar ett negativt resultat måste underskottet enligt balanskravet återställas inom de tre nästföljande åren. Kommunfullmäktige kan besluta att återställande inte ska ske förutsatt att synnerliga skäl föreligger och att beslutet är förenligt med god ekonomisk hushållning.

Bollnäs kommun uppvisar ett positivt resultat på 27 mkr. Enligt kommunalredovisningslag är huvudprincipen att realisationsvinster inte ska inräknas i intäkterna då avstämning mot balanskravet görs. Undantag kan dock göras om det står i överenskommelse med god ekonomisk hushållning, exempelvis om försäljningen är ett led i omstrukturering. Bollnäs kommun har realisationsvinster på 3 mkr som kan härröras till omstruktureringar och har därför inte räknat bort det från årets resultat i balanskravsutredningen.

Bollnäs kommun har erhållit ett engångsbelopp på 30,7 mkr från AFA samt att en befarad skadeståndskostnad till Siemens på 13,4 mkr återbokats. Detta gör att beslutet om att återställa 2011 års underskott på totalt 17 mkr under de komman 3 åren kan revideras. Underkottet återställs därför i sin helhet under 2012. Detta innebär således ett balanskravsresultat på 10 mkr.

Kommunen har särskilda medel för att klara framtida pensionsutbetalningar utöver vad som stadgas enligt god kommunal redovisningssed 433 (413 mkr.).

(mkr)	2012	2011	2010	2009	2008
Resultat	27	-32	2	126	0
-Reavinst	0	0	0	-117	0
+Synnerliga skäl	-17	15	3	19	0
Balanskravsresultat	10	-17	5	28	0

Syftet med den kommunala verksamheten är inte att få ekonomisk avkastning på skattebetalarnas pengar, utan att bedriva en bra och kostnadseffektiv verksamhet för kommuninvånarna i enlighet med politiskt fattade beslut.

Bollnäs kommun har ett antal övergripande ekonomiska mål och nämnderna har egna mål som syftar till att bedriva verksamheten med en ekonomi i balans och i enlighet med fullmäktiges uppdrag. En viktig del av uppföljningen utgörs av ”målstyrning”. Denna uppföljning redovisas under respektive förvaltning.

Överskotts- och underskottshantering/lokalt eget kapital

Fullmäktige har i sitt beslut avseende fördjupade principer för styrning och uppföljning i Bollnäs kommun fastslagit att följande regler för att ***överföra resultat*** mellan budgetåren avseende driftredovisningen gäller:

- Överföring av över- respektive underskott ska föregås av en beredning där respektive nämnds verksamhet och utfall analyseras.
- Vid överföring gäller att hela det förhandlade underskottet medförs till kommande år.
- Av förhandlat överskott överförs procent. Det förhandlade överskottet får inte överstiga nämndes totala överskott. För affärsdrivande verksamheter ska hela överskottet föras över till kommande år.
- Beslut om överföring fattas av kommunfullmäktige.
- Resultatöverföring ska ligga som en del av kommunens Eget kapital men uppdelat per nämnd.
- Nämnden har själv ansvaret för hur balanserat (överfört) resultat ska fördelas inom sitt ansvarsområde. Underskott ska balanseras inom två år.

Efter att fullmäktiges beslut om dispositionen av årets resultat, påverkas respektive nämnds egna kapital Det egna kapitalet per nämnd efter 2012 års bokslut framgår av not 15.

Känslighetsanalys

Kommunens ekonomiska resultat påverkas av en mängd olika faktorer. Nedan beskrivs vilken inverkan några av dessa har, beräknat på 2012 års förutsättningar:

(mkr)	
Löneökning med 1%	-10
Prisökning varor och tjänster med 1%	-3
10 årsarbetare	3
Förändring av utdebitering med 1%	+/-4
Förändring av generella statsbidrag med 1%	+/-3
100 invånares påverkan på skatt. inkomstutjämning, generellt statsbidrag mm	+/-5

Kommunövergripande styrkort.

I samband med beslutet om 2012 års budget antog fullmäktige ett nytt koncernövergripande styrkort. Styrkortet innefattar fem perspektiv, medborgare, utveckling, ekonomi, medarbetare och arbetssätt. Styrkortet är konstruerat på ett sådant sätt att det anger en koncernövergripande dimension så att en ”summering” av underliggande styrkort kan göras. Styrkortet verifierar således hur väl kommunen lyckas med sin vision. Endast perspektiven ekonomi och utveckling, välfärd och tillväxt tenderar att vara uppfyllda medan perspektiven medborgare, medarbetare och arbetsätt, processer har fortsatt mycket kvar för att uppnå uppsatta mål. Kommunens resultat skall enligt styrkorten generera ett årligt överskottet som minst uppgå till 1% av de samlade skatteintäkterna (skatteintäkter och generella statsbidrag). Under perioden 2010-2012 har resultatet uppgått till 2 mkr, -32 mkr samt 27 mkr dvs tillsammans -3 mkr. Balanskravsresultatet för samma period uppgår till -1 mkr. Med det finansiella målet som utgångspunkt borde kommunen under dessa tre år genererat ett sammanlagt överskott på 37 mkr.

Styrkortet presenteras i avsnittet ”Målstyrning i Bollnäs Kommun – Balanserade styrkort”.

Framtidsbedömning

På längre sikt och i och med att problemen i omvärlden dämpas ser förutsättningen för svensk ekonomi ljusare ut enligt rapporter från SKL. Trots detta bedöms arbetsmarknaden bli fortsatt svag under hela 2013. Även om tillväxten i ekonomin efterhand tilltar kommer arbetslösheten att ligga kvar på en hög nivå en bra bit framöver. Den fortsatta lågkonjunkturen innebär att priser och löner kommer att utvecklas långsammar än normalt. Trots den negativa utvecklingen på arbetsmarknaden fortsätter skatteunderlaget att växa i relativt hygglig takt. En bidragande orsak till den starka tillväxten är ökande pensioner.

Från och med 2014 stiger sysselsättningen igen och arbetslösheten kan pressas tillbaka. Den fortsatt gynnsamma utvecklingen är ett resultat av den återhämtning som beräknas ske på arbetsmarknaden. Tillväxten i svensk ekonomi åren 2014–2016 är i hög grad ett resultat av inhemska faktorer – såväl konsumtion som investeringarna växer snabbt. Trots den gynnsammare utvecklingen på arbetsmarknaden 2014 än 2013 växer skatteunderlaget i samma takt båda åren. Det beror på att den automatiska balanseringen av de allmänna pensionerna ger pensionsinkomsterna extra skjuts 2013 men verkar återhållande 2014.

Personalredovisning

Antalet årsarbetare

Den 31 december 2012 hade Bollnäs kommun 2452 årsarbetare. Uppgiften avser tillsvidare- och visstidsanställda med månadslön, omräknat till heltid.

Av totalt 2566 månadsavlönade var 2348 tillsvidare och 218 visstidsanställningar. Tillsvidareanställningarna minskade medan antalet visstidsanställningar ökade. Barn- och utbildningsförvaltningen minskade med 64 tillsvidareanställningar medan Socialförvaltningen ökade med 15 tillsvidareanställningar.

Antal anställda per anställningsform den 31 december 2010, 2011 och 2012

År	**Tillsvidare**	**Visstid**	**Totalt antal månadsavlönade**	**Tillsvidareanställda, omräknat i antal årsarbetare**
2010	2457	131	2588	2352
2011	2392	183	2575	2299
2012	2348	218	2566	2265

Utöver månadsavlönade medarbetare finns timavlönade medarbetare som är anställda för kortare tid. Anhörigvårdare, personliga assistenter enligt PAN-avtalet och förtroendevalda politiker redovisas inte. Bollnäs kommun sköter löneadministrationen för Kommunalförbundet Södra Hälsingland, Bollnäs Energi AB och Bollnäs Ovanåkers Renhållnings AB. I genomsnitt utbetalades drygt 3650 löner och arvoden varje månad.

Tillsvidareanställda per verksamhetsområde

Av Bollnäs kommuns tillsvidareanställda arbetade 89 procent inom skola och omsorg. Övriga (11 procent) arbetade bl a inom gatu- och fastighetsskötsel, kultur- och fritidsverksamhet, kommungemensam centraladministration, kostenheten samt arbetsmarknads- och integrationsfrågor. Inom handikappomsorgen och skola minskade antalet tillsvidareanställda medan övriga verksamheter ökade antalet.

Tillsvidareanställda per verksamhetsområde den 31 december 2010, 2011 och 2012

Verksamhet	**År 2010**	**År 2011**	**År 2012**
Barnomsorg	299	292	301
Handikappomsorg	257	256	246
Individ- och familjeomsorg	57	53	59
Skola	915	862	780
Äldreomsorg	686	691	713
Övrigt	243	238	249
Totalt	2457	2392	2348

Tillsvidareanställda per verksamhet den 31 december 2012

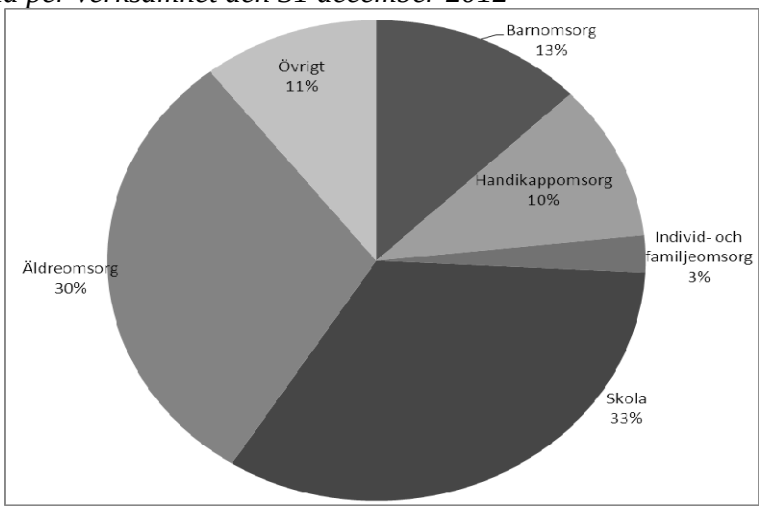

Köns- och åldersstruktur

Åldersfördelning för tillsvidareanställda per kön den 31 december 2012

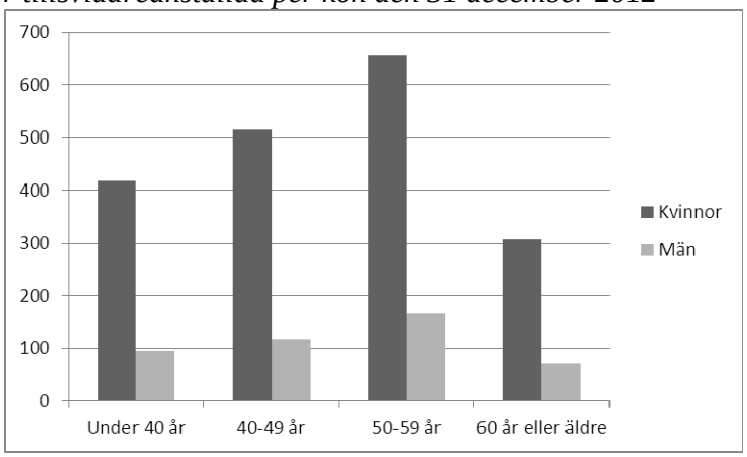

Bollnäs kommun hade 2348 tillsvidareanställda den 31 december 2012, 81 procent kvinnor och 19 procent män. Inom Socialförvaltningen var fördelning 89 procent kvinnor och 11 procent män medan Samhällsbyggnadskontorets fördelning var 48 procent kvinnor och 52 procent män.

Könsstruktur för tillsvidareanställda per förvaltning den 31 december 2012

Förvaltning	Tillsvidareanställda	Kvinnor	Män
Barn- och utbildningsförvaltningen	1064 st	79%	21%
Kommunstyrelseförvaltningen	194 st	70%	30%
Samhällsbyggnadskontoret	27 st	48%	52%
Socialförvaltningen	995 st	89%	11%
Teknik-,service- och fritidsförvaltningen	68 st	31%	69%
Totalt	2348 st	81%	19%

Den genomsnittliga sysselsättningsgraden var 95,6 procent. Jämfört med föregående år hade den minskat med 0,5 procentenheter. Genomsnittliga sysselsättningsgraden för kvinnorna var 95,4 procent och för männen 96,2 procent, vilket är en minskning med 0,4 procentenheter respektive 1,1 procentenheter från föregående år. Av kommunens 1900 tillsvidareanställda kvinnor arbetade 89 procent heltid och av 448 tillsvidareanställda män arbetade 93 procent heltid.

Medelåldern för tillsvidareanställda var 48,5 år, en ökning med 0,3 procentenheter från föregående år. Medelåldern för kvinnorna var 48,5 år och för männen 48,7 år. Teknik-, service- och fritidsförvaltningens medarbetare hade den högsta medelåldern på 49,5 år, den näst högsta medelåldern hade Barn- och utbildningsförvaltningen med 49,4 år. Socialförvaltningen hade den lägsta medelåldern på 47,6 år.

Tillsvidareanställda per verksamhet där behov av rekryteringar kommer att finnas med anledning av åldersstruktur och kommande pensionsavgångar

Verksamhet	**Antal tillsvidareanställda per verksamhet**	**62-67 år, antal**	**62-67 år,**
Barnomsorg	281	26	9,2%
Skola	727	64	8,8%
Gemensamt Barnomsorg, Skola	73	15	20,5%
Äldreomsorg	648	62	9,6%
Handikappomsorg	223	23	10,3%
Individ- och familjeomsorg	55	4	7,3%
Gemensamt ÄO,HO, IFO	92	10	10,9%
Övrigt	249	29	11,6%
Totalt	2348	233	9,90%

I Bollnäs kommuns styrkort finns ett mål om att Bollnäs kommun ska ha en tryggad personal- och kompetensförsörjning. Nedan presenteras de beslutade mätetalen och utfallet.

Åldersfördelning för tillsvidareanställda den 31 december 2012

Ålder	**2011**	**2012**	**Mål**
Under 40 år	23 %	22 %	30 %
40-49	28 %	27 %	25 %
50-59	34 %	35 %	25 %
60 år eller äldre	15 %	16 %	20 %

Åldersfördelning i procent för tillsvidareanställda den 31 december 2011 och 2012

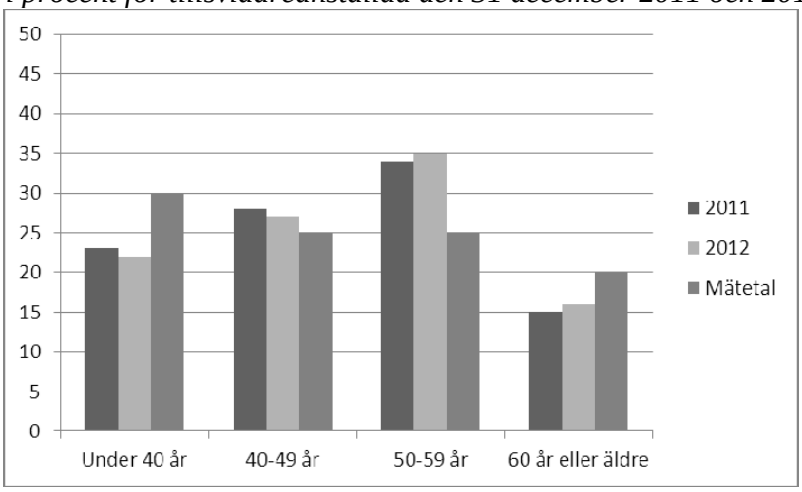

Lön

Medellönen för en heltidstjänst bland tillsvidareanställda var den 31 december 2012
25 073 kr/månad, vilket innebär en ökning med 879 kr (3,6 procent) från föregående år. Kvinnornas medellön var 24 591 kr/månad och männens 27 116 kr/månad. Jämfört med föregående år ökade medellönen för kvinnor med 858 kr/månad (3,6 procent) och 1049 kr/månad (4 procent) för männen.

Sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron redovisas i relation till ordinarie arbetstid. Långtidssjukfrånvaron redovisas i relation till den totala sjukfrånvaron.

Det finns ett koncernövergripande mål om att Bollnäs kommuns medarbetare ska ha en god arbetsmiljö. Mätetalet för målet har satts till att sjukfrånvaron inte ska överstiga 5 procent av ordinarie arbetstid, vilket innebär ungefär 12,5 arbetsdagar för en årsarbetare. Målet nåddes inte eftersom sjukfrånvaron ökade under år 2012 jämfört med föregående år och utgjorde 6,13 procent.

Total sjukfrånvaro per kön år 2012

Kön	Total sjukfrånvaro	Varav långtidssjukfrånvaro*
Kvinnor	6,87%	49,58%
Män	3,42%	43,52%
Total	6,13%	48,86%

Total sjukfrånvaro per åldersinterval år 2012

Ålder	Total sjukfrånvaro	Varav långtidssjukfrånvaro*
0–29	5,17%	15,65%
30–49	5,57%	46,63%
50 år och äldre	6,79%	55,2 %
Totalt	6,13%	48,86%

*Långtidssjukfrånvaro = sjukfrånvaro i mer än 60 dagar.

Sjukfrånvaron har minskat varje år från år 2005 till år 2010. Under år 2011 ökade den något för att under år 2012 öka från 5,2 procent till 6,13 procent, vilket innebär en ökning med 18 procent.

Sjukfrånvaro per kön åren 2008–2012

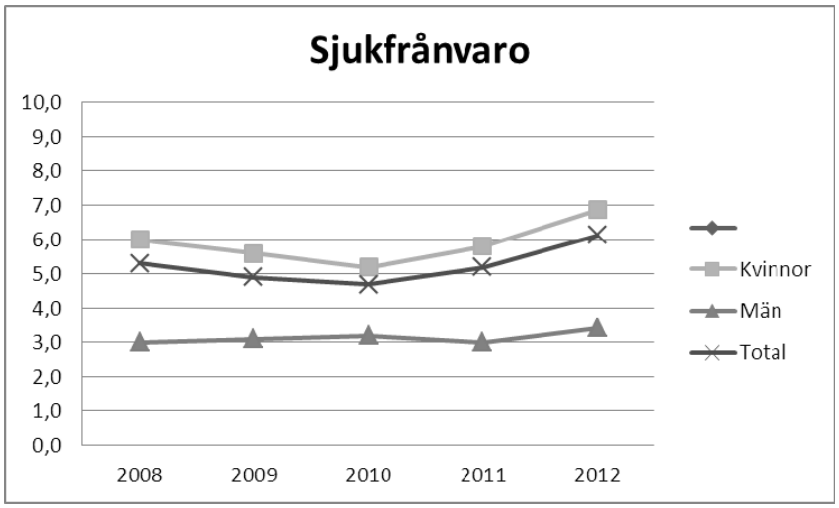

Kvinnornas sjukfrånvaro var högre än männens. Jämfört med föregående år ökade både kvinnornas och männens sjukfrånvaro.

Sjukfrånvaro och långtidssjukfrånvaro, kvinnor och män, per åldersintervall, åren 2008-2012

	2008	**2009**	**2010**	**2011**	**2012**
Total sjukfrånvaro	5,3 %	4,9 %	4,7 %	5,2 %	6,13 %
- varav långtidssjukfrånvaro	53,4 %	47,9 %	42 %	40 %	48,86 %
Sjukfrånvaro per kön					
- kvinnor	6 %	5,6 %	5,2 %	5,8 %	6,87 %
- män	3 %	3,1 %	3,2 %	3 %	3,42 %
Sjukfrånvaro per åldersgrupp					
- 0–29 år	3,8 %	4 %	3,3 %	4,6 %	5,17 %
- 30–49 år	5,2 %	4,4 %	4,7 %	5,3 %	5,57 %
- 50 år och äldre	5,6 %	5,7 %	5 %	5,3 %	6,79 %

Långtidssjukfrånvaron ökade från 40 procent år 2011 till 48,86 procent år 2012, vilket innebär en ökning med 22 procent. Från år 2011 ökade sjukfrånvaron i samtliga åldersgrupper, men högst ökning i åldersintervallet 50 år och äldre.

Rehabilitering

Sjukfrånvaron följdes upp varje månad. Genom datasystemet Adato får cheferna signaler vid krav om rehabiliteringsutredning. Vid upprepad korttidsfrånvaro genomförs hälsosamtal av företagshälsovården.

Försäkringskassan och Bollnäs kommun har ett samverkansavtal för att befästa ett fortlöpande, gott samarbetet i rehabiliteringsfrågor. En rehabsamverkansgrupp bestående av Försäkringskassan, företagshälsovården, fackförbundet Kommunal och Bollnäs kommuns två största förvaltningar arbetar mer operativt med rehabiliteringsfrågorna.

Bollnäs kommun erbjuder sedan många år tillbaka, så även år 2012, fysisk träning vid Bollnäs sim- och sporthalls gym för sjukskrivna och anställda som visat signaler på ohälsa. Gruppen leds av en legitimerad sjukgymnast.

Medarbetarna erbjöds köpa subventionerade årskort för motionsaktiviteter.

Exempel på andra förebyggande aktiviteter som genomfördes under år 2012 var Barn- och utbildningsförvaltningens program för medarbetare över 55 år, vilket bl a innehöll gruppträning och kostinformation samt olika aktiviteter som genomfördes av Socialförvaltningens friskvårdare.

Arbetsmiljö

En årligen återkommande arbetsmiljöutbildning för chefer och skyddsombud genomfördes även under år 2012. Den innehöll bl a samverkan, psykosocial arbetsmiljö, stresshantering, hälsofrämjande ledarskap, rehabilitering och arbetsanpassning, alkohol och riskbruk, jämställdhet och mångfald samt systematiskt arbetsmiljöarbete.

Bollnäs kommun har en policy för att nå målet att bli en arbetsplats med tobaksfria arbetstider. Målet med en helt tobaksfri arbetstid har fortfarande inte uppnåtts men beslutet kan bidra till minskat tobaksanvändande.

Mellan åren 2011 och 2013 deltar Bollnäs kommun tillsammans med fem andra kommuner i länet i ett samverkansprojekt om Hälsofrämjande ledarskap. Projektet har som mål att öka kunskapen om sambanden mellan arbete och hälsa samt de faktorer som bibehåller och utvecklar hälsa. Den gemensamma, regionala utbildningen för regionens alla chefer genomfördes under året. Den lokala utbildningen för kommunens chefer påbörjades i slutet av år 2012 och kommer att fortsätta under år 2013.

Jämställdhet

Bollnäs kommun har en policy för likabehandling, vilken ligger till grund för arbetet med jämställdhet.

I arbetsmiljöutbildningen ingår en dags utbildning i jämställdhet och mångfald.

Bollnäs kommun erbjuder alla tillsvidareanställda heltidsarbete. Heltidsbeslutet fattades år 2001 och i jämförelse med övriga kommuner ligger Bollnäs kommuns sysselsättningsgrad högt.

Under 2012 fortsatte arbetet med arbetsvärdering och lönekartläggning för att upptäcka eventuella, osakliga löneskillnader.

Personalförsörjning

Kommunen står inför en stor utmaning eftersom en stor del av medarbetarna går i pension under de närmaste åren. För att klara dessa utmaningar erbjuder vi bland annat feriearbete för 16-17 åringar samt praktik för högskolestuderande under sommaren. Utöver detta har vi tagit emot studenter inom olika delar av kommunen för praktik inom ramen för deras utbildning.

Marknadsföring av kommunen som arbetsgivare har bl a skett genom deltagande vid Torsbergsgymnasiets arbetsmarknadsdag och i Framtidsvalets material.

Första omgången av utvecklingsprogrammet ”Framtida ledare” avslutades under våren 2012. Programmet syftade till att identifiera och attrahera framtida ledare och utbilda dem inom ramen för det kommunala uppdraget. Programmet är en samverkan mellan fem Gävleborgskommuner och målet är att trygga den framtida ledarförsörjningen. Deltagarna nominerades av sina chefer och från Bollnäs kommun deltog tre medarbetare. Programmet har fått bra utvärderingar och i slutet av år 2012 började planeringen för nästa omgång som startar under hösten 2013.

Arbetet med att skapa ett introduktionsprogram via e-learning och planeringen för att delta i traineeprojektet Trainee Södra Norrland påbörjades under år 2012.

RESULTATRÄKNING (TKR)

	Not	Budget 2012	Utfall 2012	Avvikelse 2012	Utfall 2011
Intäkter	1	525 586	443 636	81 951	487 440
Kostnader	2	-1 703 210	-1 665 763	-37 447	-1 698 117
Avskrivningar	3	-55 000	-55 003	3	-61 758
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER		**-1 232 624**	**-1 277 130**	44 506	**-1 272 435**
Skatteintäkter	4	895 000	899 318	-4 318	898 098
Generella statsbidrag	5	346 000	347 064	-1 064	335 247
Finansiella intäkter	6	12 000	15 956	-3 956	19 766
Finansiella kostnader	7	-8 218	-2 408	-5 810	-5 438
Jämförelsestörande intäkt	8	0	44 163	-44 163	0
Jämförelsestörande kostnad	8	0	0	0	-7 390
ÅRETS RESULTAT FÖRE EXTRAORDINÄRA POSTER		**12 158**	**26 963**	-14 805	**-32 152**
Extraordinära intäkter		0	0	0	0
Extraordinära kostnader		0	0	0	0
ÅRETS RESULTAT	9	**12 158**	**26 963**	-14 805	**-32 152**

KASSAFLÖDESANALYS (TKR)

	Not	2012	2011
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN			
Årets resultat	9	26 963	-32 152
Justering för av- och nedskrivningar	3	55 003	61 758
Justering för gjorda avsättningar	16	-1 675	26 683
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		**80 291**	**56 289**
Förändring kortfristiga fordringar	13	-14 467	-75 445
Förändring förråd, varulager & exploateringsmark	12	-2 700	-2 615
Förändring kortfristiga skulder	18	-82 360	69 655
Kassaflöde från den löpande verksamheten		**-19 236**	**47 884**
INVESTERINGSVERKSAMHETEN			
Investering i materiella anläggningstillgångar	10	-52 266	-97 820
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	10	11 877	3 979
Övrig justering av anläggningstillgångar	10	-3 066	3 796
Investeringsbidrag	10		
Förändring leasing	10	-188	-779
Köp finansiella anläggningstillgångar	11	-58 251	
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar	11	63 318	
Förändring finansiella anläggningstillgångar	11	-16 083	-59 701
Kassaflöde från investeringsverksamheten		**-54 659**	**-150 525**
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN			
Amortering av skuld	17	-5 000	-5 000
Förändring långfristiga skulder	17	7 473	15 053
Förändring långfristiga fordringar	11	976	130 368
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		**3 449**	**140 421**
ÅRETS KASSAFLÖDE		**-70 446**	**37 780**
Likvida medel vid årets början		70 565	32 785
Likvida medel vid årets slut		119	70 565

BALANSRÄKNING (TKR)

TILLGÅNGAR	Not	12-12-31	11-12-31
Anläggningstillgångar			
Materiella anläggningstillgångar			
Mark, byggnader & tekniska anläggningar	10	919 347	937 021
Maskiner & inventarier	10	31 662	25 351
Summa materiella anläggningstillgångar		**951 009**	**962 372**
Finansiella anläggningstillgångar	11	537 257	527 215
Summa anläggningstillgångar		**1 488 266**	**1 489 587**
Omsättningstillgångar			
Förråd, lager & exploateringsmark	12	24 495	21 795
Fordringar	13	201 124	186 656
Kassa & bank	14	119	70 565
Summa omsättningstillgångar		**225 738**	**279 016**
SUMMA TILLGÅNGAR		**1 714 004**	**1 768 603**
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR & SKULDER			
Eget kapital	15	**1 212 137**	**1 185 173**
Varav årets resultat		26 963	-32 152
Avsättningar			
Avsättn pensioner & liknande förpliktelser	16	98 958	100 633
Summa avsättningar		**98 958**	**100 633**
Skulder			
Långfristiga skulder	17	72 556	70 083
Kortfristiga skulder	18	330 353	412 714
Summa skulder		**402 909**	**482 797**
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR & SKULDER		**1 714 004**	**1 768 603**
PANTER & ANSVARSFÖRBINDELSER			
Ansvarsförbindelser			
Pensionsförpliktelser som inte upptagits bland skulder & avsättningar	19	817 694	813 776
Övriga ansvarsförbindelser	20	1 142 930	1 151 596
Summa ansvarsförbindelser		**1 960 624**	**1 965 372**
Nyckeltal i balansräkningen			
Soliditet exkl. pensionsskuld inom linjen		71%	67%
Soliditet inkl. pensionsskuldsavsättning inom linjen		23%	21%
Antal invånare per 31/12 (preliminärt)		26 158	26 191
Eget kapital per invånare		46 339 kr	45 251 kr
Låneskuld per invånare		2 965 kr	2 867 kr
Låneskuld av anläggningstillgångar		5%	5%

NOTER (TKR)

	2012	2011
NOT 1 INTÄKTER		
Verksamhetens intäkter	1 011 449	1 124 516
Varav realisationsvinst	*3 119*	*1 120*
Uppskrivning exploateringsfastigheter	0	171
Interna intäkter	-569 883	-637 380
Övriga intäkter	2 070	133
SUMMA INTÄKTER	**443 636**	**487 440**
NOT 2 KOSTNADER		
Verksamhetens kostnader	2 284 544	2 367 451
Förändring pensionsskuld, intjänat från 1998	33 030	18 042
Pensionsutbetalningar, inklusive löneskatt	46 744	45 511
Förvaltningsersättning KPA	378	419
Differens interna arbetsgivaravgifter	-40 636	-6 423
Fastighetsskatt	1 080	700
Intern kapitalkostnad	-92 643	-93 218
Interna kostnader	-569 883	-637 380
Övriga kostnader	3 149	3 015
SUMMA KOSTNADER	**1 665 763**	**1 698 117**
NOT 3 AVSKRIVNINGAR		
Planmässig avskrivning på anskaffningsvärden	54 895	53 599
Nedskrivning anläggningstillgångar	108	8 159
SUMMA AVSKRIVNINGAR	**55 003**	**61 758**
NOT 4 SKATTEINTÄKTER		
Preliminära skatteintäkter	887 836	875 222
Slutavräkning 2010	0	3 776
Slutavräkning 2011	187	0
Prognos slutavräkning 2011		19 100
Prognos slutavräkning 2012	11 812	0
Mellan kommunalutjämning kollektivtrafik	-517	0
SUMMA SKATTEINTÄKTER	**899 318**	**898 098**
NOT 5 GENERELLA STATSBIDRAG		
Inkomstutjämning	241 743	228 435
Strukturbidrag	19 041	19 100
LSS utjämning	24 925	27 302
Fastighetsavgift	47 212	43 135
Regleringsbidrag	12 886	26 890
Kostnadsutjämning	1 257	-9 615
SUMMA GENERELLA STATSBIDRAG	**347 064**	**335 247**
NOT 6 FINANSIELLA INTÄKTER		
Reavinst värdepapper	1 515	120
Utdelning	1 620	2 238
Ränta utlämnade lån koncernföretag	0	7 047
Ränta medelsplacering	7 421	7 297
Ränta på utlämnade lån	1 047	454
Provision borgen	4 065	2 371
Dröjsmålsränta	269	223
Övriga finansiella intäkter	19	16
SUMMA	**15 956**	**19 766**

NOT 7 FINANSIELLA KOSTNADER		
Räntekostnader	1 865	4 083
Övriga finansiella kostnader	543	1 355
SUMMA	**2 408**	**5 438**
NOT 8 JÄMFÖRELSESTÖRANDE POSTER		
Jämförelsestörande intäkter		
AFA Försäkringen	30 713	0
Koiatorer Siemens	13 450	
SUMMA	**44 163**	**0**
Jämförelsestörande finansiella kostnader		
Diskonteringsränta pensionsavsättning	0	7 390
SUMMA	**0**	**7 390**
NOT 9 ÅRETS RESULTAT ENLIGT BALANSKRAVSUTREDNING		
Resultat enligt resultaträkningen	26 963	-32 152
Realisationsvinster	-3 119	
Realisationsvinst enligt undantagsmöjlighet	3 119	
Diskonteringsränta pensionsavsättning	0	7 390
Nedskrivning NYTORP	0	7 500
Återställande av 2011 års underskott	-17 262	
SUMMA ÅRETS RESULTAT ENLIGT BALANSKRAVSUTREDNING	**9 701**	**-17 262**
NOT 10 MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR		
Allmän markreserv		
Ingående anskaffningsvärde	5 589	6 104
Årets investering	5	91
Årets försäljning	-118	-606
Årets justering vid försäljning/utrangering	0	0
Bokfört värde allmän markreserv	**5 476**	**5 589**
Skogsfastigheter		
Ingående anskaffningsvärde	7 001	6 909
Årets investering	91	92
Årets investeringsbidrag		0
Årets justering vid försäljning/utrangering		0
Bokfört värde skogsfastigheter	**7 092**	**7 001**
Reglerings- & saneringsfastigheter		
Ingående anskaffningsvärde	624	624
Årets investering	0	0
Årets försäljning	0	0
Årets justering vid försäljning/utrangering	0	0
Utgående anskaffningsvärde	624	624
Ingående ackumulerade avskrivningar	**-624**	-624
Årets avskrivningar	0	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	-624	-624
Bokfört värde reglerings- & saneringsfastigheter	**0**	**0**

Förvaltningsfastigheter		
Ingående anskaffningsvärde	850 529	798 841
Årets investering	18 557	52 171
Årets försäljning	-8 000	-536
Årets justering vid försäljning/utrangering	2 212	53
Utgående anskaffningsvärde	863 298	850 529
Ingående ackumulerade avskrivningar	-395 509	-365 882
Årets nedskrivning	0	-7 439
Årets avskrivningar	-23 536	-22 188
Utgående ackumulerade avskrivningar	-419 045	-395 509
Bokfört värde förvaltningsfastigheter	**444 253**	**455 020**
varav		
stadshus	*26 251*	*27 231*
skolfastigheter	*221 972*	*237 092*
förskola	*39 093*	*41 193*
sim- & sporthall	*48 710*	*38 000*
brandstation, förråd m m	*17 977*	*18 950*
Kulturkvarteret inklusive kulturskolan	*90 250*	*92 554*
Hyres- & industrifastigheter		
Ingående anskaffningsvärde	360 209	347 593
Årets investering	5 124	17 826
Årets försäljning	-450	-1 361
Årets justering vid försäljning/utrangering	450	-3 849
Utgående anskaffningsvärde	365 333	360 209
Ingående ackumulerade avskrivningar	-135 353	-124 010
Årets avskrivningar	-11 748	-11 343
Årets nedskrivningar	-5	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	-147 106	-135 353
Bokfört värde hyres- & industrifastigheter	**218 227**	**224 856**
Gator, vägar & parker		
Ingående anskaffningsvärde	215 935	206 109
Årets investering	4 439	11 245
Årets försäljning	-1 246	-1 419
Årets justering vid försäljning/utrangering		
Utgående anskaffningsvärde	219 128	215 935
Ingående ackumulerade avskrivningar	-105 941	-99 506
Årets nedskrivning	0	-633
Årets avskrivningar	-5 955	-5 802
Utgående ackumulerade avskrivningar	-111 896	-105 941
Bokfört värde gator, vägar & parker	**107 232**	**109 994**
Fastigheter för affärsverksamhet		
Ingående anskaffningsvärde	420 740	414 513
Årets investering	6 522	6 227
Årets försäljning	-777	0
Årets justering vid försäljning/utrangering	0	0
Utgående anskaffningsvärde	426 485	420 740
Ingående ackumulerade avskrivningar	-315 234	-309 428
Årets avskrivningar	-5 402	-5 806
Utgående ackumulerade avskrivningar	-320 636	-315 234
Bokfört värde fastigheter för affärsverksamhet	**105 849**	**105 506**

Anläggningar för fritidsverksamhet		
Ingående anskaffningsvärde	74 534	72 792
Årets investering	4 399	1 742
Årets försäljning	0	0
Årets justering vid försäljning/utrangering	0	0
Utgående anskaffningsvärde	78 933	74 534
Ingående ackumulerade avskrivningar	-45 481	-43 387
Årets avskrivningar	-2 236	-2 094
Årets nedskrivning	0	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	-47 717	-45 481
Bokfört värde anläggningar för fritidsverksamhet	**31 216**	**29 053**
Maskiner & inventarier		
Ingående anskaffningsvärde	153 396	145 027
Årets investering	13 129	8 426
Årets försäljning	-1 286	-57
Årets justering vid försäljning/utrangering	404	
Utgående anskaffningsvärde	165 643	153 396
Ingående ackumulerade avskrivningar	-134 556	-128 102
Årets avskrivningar	-6 122	-6 367
Årets nedskrivningar	0	-87
Utgående ackumulerade avskrivningar	-140 678	-134 556
Bokfört värde maskiner och inventarier	**24 965**	**18 840**
varav		
maskiner	*368*	*838*
inventarier	*22 610*	*17 485*
transportmedel	*1 987*	*517*
Leasing - fordon	6 698	6 510
SUMMA MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	**951 008**	**962 369**
NOT 11 FINANSIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR		
Aktier koncernföretag		
Bollnäs Stadshus AB	68 900	68 900
Aktiägartillskott Bollnäs Stadshus AB	50 000	50 000
Summa aktier koncernföretag	**118 900**	**118 900**
Övriga aktier & andelar		
X-Trafik AB	0	496
Gävleborgs kreditgarantiförening	100	100
Kommuninvest	3 012	1 468
Arla/Milko	84	159
Swedish Meat	129	129
Mellanskog	56	67
Lantmännen	82	70
Svenska Husdjur	14	31
Övrigt	10	10
Summa övriga aktier & anderlar	**3 487**	**2 530**

Pensionsfond - långfristig placering		
Ingående balans	**391 803**	**382 324**
Årets investering	56 695	52 232
Årets försäljning	-62 719	-49 240
Årets justering	-2 754	-2 787
Årets reavinst	1 515	491
Årets reaförlust	0	-858
Förändring likvida medel	17 322	9 641
Summa pensionsfond	**401 862**	**391 803**
Långfristiga fordringar		
Utlämnade lån Bollnäs Energi AB	0	0
Anslagstäckta lån	6 930	6 225
Fordran GHG Bostäder	4 148	4 985
Kommuninvest förlagslån	5 200	5 200
Fordran Lindbloms El	0	842
Värdereglering långfristiga fordringar	-3 270	-3 270
Summa långfristiga fordringar	**13 008**	**13 982**
SUMMA FINANSIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAF	**537 257**	**527 215**
NOT 12 FÖRRÅD, LAGER & EXPLOATERINGSMARK		
Kontorsförråd	413	396
Exploateringsmark bostäder	0	0
Exploateringsmark industrier	24 082	21 399
SUMMA FÖRRÅD, LAGER & EXPLOATERINGSMARK	**24 495**	**21 795**
NOT 13 FORDRINGAR		
Fakturafordringar	23 603	18 653
Värdereglering fakturafordringar	-460	-313
Fordran koncernkonto (bolag)	61 942	0
Interimsfordringar	98 292	146 006
Förskottskassor	33	209
Staten & landstinget	503	3 337
Momsfordran	10 843	11 437
Kortfristig del av långfristig fordran	0	0
Deposition & säkerhet - elhandel	5 820	5 820
Deponi inert avfall	0	0
Övrigt	548	1 508
SUMMA FORDRINGAR	**201 124**	**186 657**
NOT 14 KASSA & BANK		
Kassa	0	0
Plusgiro	0	0
Bankkonto	119	254
Koncernkonto (bolag)	0	70 311
SUMMA KASSA & BANK	**119**	**70 565**

NOT 15 EGET KAPITAL		
Ingående eget kapital	1 185 173	1 217 325
Korrigering eget kapital med hänsyn till naturfond*	0	0
Årets resultat	26 963	-32 152
SUMMA EGET KAPITAL	**1 212 136**	**1 185 173**
Specifikation eget kapital före resultatöverföring		
Kommunfullmäktige inkl partistöd	92	*92*
Kommunrevision	188	*188*
Valnämnd	36	*36*
Överförmyndare	-279	*-279*
Kommunstyrelse	11 750	*11 750*
Teknisk nämnd	3 002	*1 946*
Vatten- & avlopp	8 088	*7 857*
Nämnden för lärande & arbete	-2 298	*-2 298*
Barn- & utbildningsnämnd	-4 557	*-4 557*
Socialnämnd	-686	*-686*
Miljö- & byggnämnd	572	*572*
Övrig del av eget kapital	1 154 644	*1 170 552*
Summa	**1 212 136**	**1 185 173**
NOT 16 AVSÄTTNINGAR PENSIONER		
Aktualiseringsgrad 89%		
Ingående avsättning exkl ÖK-SAP inkl löneskatt	**81 051**	**56 776**
Ränteuppräkning	1 521	1 578
Basbeloppsberäkning	1 826	411
Nya utbetalningar	-3 237	-2 772
Sänkning av diskonteringsränta	0	5 758
Intjänad PA-KL	0	6 000
Slutbetalning FÅP	0	1 234
Intjänad Förmånsbestämd ålderspension	4 476	5 400
Nya efterlevandepensioner	406	800
Övrig post	-275	1 127
Årets förändring av löneskatt	1 144	4 739
Utgående avsättning exkl. ÖK-SAP	**86 912**	**81 051**
Ingående avsättning ÖK-SAP inkl löneskatt	**19 582**	**17 175**
Ränteuppräkning	286	442
Basbeloppsuppräkning	441	124
Utbetalning ÖK-SAP	-10 643	-13 427
Sänkning av diskonteringsränta	0	189
Arbetstagare som pensionerats	1 948	10 143
Ändrad samordning	1 450	75
Övrig post	453	4 391
Årets förändring av löneskatt	-1 471	470
Utgående avsättning till pensioner ÖK-SAP	**12 046**	**19 582**
SUMMA AVSÄTTNING PENSIONER	**98 958**	**100 633**
NOT 17 LÅNGFRISTIGA SKULDER		
Låneskuld per långivarekategori		
Banker	58 258	60 728
Leasing	6 698	6 510
Naturfond	2 952	2 845
Skuld för anslutningsavgifter	706	
Skuld för investeringsbidrag	3 942	
SUMMA LÅNGFRISTIGA SKULDER	**72 556**	**70 083**

NOT 18 KORTFRISTIGA SKULDER		
Leverantörsskulder	52 323	47 883
Källskatt & arbetsgivaravgifter	37 895	33 402
Ferielöneskuld	10 193	13 186
Timlöneskuld, period 13	5 612	4 950
Pensionsskuld individuell del	34 538	35 164
Upplupen löneskatt individuell del	8 379	10 353
Semesterlöneskuld	62 243	55 965
Förutbetalda intäkter	6 968	4 664
Förutbetalda skatteintäkter	0	0
Upplupna kostnader	33 250	111 525
Momsskuld	2 788	2 640
Kortfristig del av långfristig skuld	5 000	5 000
Avräkning statsbidrag flyktingar	15 941	17 670
Koncernkonto (bolag)	38 076	70 311
Övriga kortfristiga skulder	17 147	0
SUMMA KORTFRISTIGA SKULDER	**330 353**	**412 713**
NOT 19 PENSIONSFÖRPLIKTELSER SOM INTE		
UPPTAGITS BLAND SKULDER & AVSÄTTNINGAR		
Pensionsskuld per 1997-12-31 uppräknad med ränta		
enligt prognos från KPA	658 051	654 898
Särskild löneskatt pensionsskuld	159 643	158 878
SUMMA PENSIONSFÖRPLIKTELSER SOM INTE		
UPPTAGITS BLAND SKULDER & AVSÄTTNINGAR	**817 694**	**813 776**
NOT 20 ÖVRIGA ANSVARSFÖRBINDELSER		
Hälsingeutbildningar ekonomisk förening	1 600	1 600
Kommunala bolag	1 138 094	1 146 094
Regionförbundet Gävleborg	1 950	1 950
Kommunalt förlustansvar egna hem, 40 % av låneskulden	1 037	1 532
Lövvik-Offerbergs vattenförening	159	341
Privata medel	90	79
SUMMA ÖVRIGA ANSVARSFÖRBINDELSER	**1 142 930**	**1 151 596**

Bollnäs kommun har i november 2004 ingått solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 274kommuner som per 2012-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomiska förening har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga medlemmar i kommuninvsest ekonomiska förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvar mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas i förhållande till storleken på de medel som respektive medlems-kommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunens respektive insatskapital i Kommuninvest.ekonomiska förening. Vid uppskattning av den finansiella effekten av Bollnäs kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2012-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelse till 268 008 533 162 kronor och totala tillgångarna till 272 786 307 725 kronor. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 1 450 013 657 kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 1 477 297 588 kronor.

Driftredovisning 2012

Belopp i tkr **Text**	**Kostnad budget**	**Kostnad utfall**	**Intäkt budget**	**Intäkt utfall**	**Netto-budget**	**Netto-utfall**	**Budget avvik**
Kommunfullmäktige inkl. partistöd	-2 912	-2 668	0	2	-2 912	-2 666	246
Kommunrevision	-1 368	-1 309	0	0	-1 368	-1 309	59
Valnämnd	-20	-15	0	0	-20	-15	6
Överförmyndare	-4 264	-4 923	1 452	1 513	-2 812	-3 411	-599
Kommunstyrelse							
Styrelse	-5 382	-4 925	0	6	-5 382	-4 918	464
Ekonomikontor m.m.	-33 049	-33 548	600	1 823	-32 449	-31 725	724
Kommunstyrelsekontor m.m.	-33 891	-34 582	7 889	9 027	-26 002	-25 555	447
Personalkontor	-13 930	-12 902	280	204	-13 650	-12 698	952
IT-enhet	-12 872	-14 004	0	1 115	-12 872	-12 889	-17
Näringslivskontor	-3 599	-3 329	0	1	-3 599	-3 328	271
Kulturenhet	-43 437	-50 034	4 441	10 597	-38 996	-39 437	-441
Kostenhet	-54 181	-50 783	53 833	49 634	-348	-1 149	-801
Summa Kommunstyrelse	**-200 341**	**-204 107**	**67 043**	**72 407**	**-133 298**	**-131 700**	**1 599**
Teknik- & fritidsnämnd							
Vatten & avlopp	-44 440	-43 941	44 440	44 172	0	231	231
Affärsmässiga fastigheter	-49 313	-51 280	49 940	52 963	627	1 683	1 056
Fritidsanläggningar	-40 603	-41 378	14 138	15 437	-26 465	-25 941	524
Skattefinansierad verksamhet	-161 535	-158 585	104 488	109 112	-57 047	-49 472	7 575
Summa Teknik- & fritidsnämnd	**-295 891**	**-295 184**	**213 006**	**221 684**	**-82 885**	**-73 500**	**9 386**
Nämnden för Lärande och Arbete	**-74 957**	**-86 793**	**49 988**	**62 104**	**-24 969**	**-24 689**	**280**
Barn- & utbildningsnämnd							
För- & grundskola	-569 255	-581 234	233 419	245 476	-335 836	-335 758	78
Gymnasieskola exkl Nytorp	-165 685	-172 700	70 311	68 947	-95 374	-103 753	-8 379
Nytorp	-25 113	-20 695	21 513	15 644	-3 600	-5 051	-1 451
Särskola	-168 236	-163 771	163 168	153 235	-5 068	-10 536	-5 468
Adm, elevhälsa, kost m.m.	-41 662	-45 210	1 030	2 092	-40 632	-43 117	-2 485
Summa Barn- & utbildningsnämnd	**-969 951**	**-983 609**	**489 441**	**485 394**	**-480 510**	**-498 215**	**-17 705**
Summa BUN exkl Nytorp	-944 838	-962 914	467 928	469 750	-476 910	-493 164	-16 254
Socialnämnd							
Individ- & familjeomsorg	-85 901	-96 497	5 977	7 269	-79 924	-89 229	-9 305
Äldreomsorg	-291 108	-311 770	109 098	125 565	-182 010	-186 206	-4 196
Handikappomsorg	-154 681	-155 517	28 253	29 011	-126 428	-126 505	-77
Adm. & gemensamma resurser	-119 565	-119 867	600	638	-118 965	-119 229	-264
Summa Socialnämnd	**-651 255**	**-683 652**	**143 928**	**162 483**	**-507 327**	**-521 169**	**-13 842**
Miljö- & byggnämnd	**-19 248**	**-22 286**	**3 868**	**5 861**	**-15 380**	**-16 425**	**-1 045**
Summa exkl. finans	**-2 220 207**	**-2 284 544**	**968 726**	**1 011 449**	**-1 251 481**	**-1 273 094**	**-21 613**
Finans	**-100 176**	**-87 708**	**1 363 815**	**1 387 765**	**1 263 639**	**1 300 057**	**36 418**
Summa inkl. finans	**-2 320 383**	**-2 372 251**	**2 332 541**	**2 399 215**	**12 158**	**26 963**	**14 805**

INVESTERINGSREDOVISNING 2012 (Tkr)

Investeringsprojekt	Utgifter 2012	Inkomster 2012	Netto-investering	Avvikelse mot budget
Kommunstyrelse	-6 678	561	-6 117	10 883
varav Kommunstyrelse 1)	-2 366		-2 366	9 634
Ekonomikontor 2)	-2 976	561	-2 415	-1 910
Kommunstyrelsekontor	-143		-143	-143
Personalkontor				400
IT-enhet	-1 099		-1 099	2 901
Kulturenhet	-94		-94	1
Teknisk nämnd	-41 084	14 395	-26 689	56 651
Barn- och utbildningsnämnd	-5 547		-5 547	2 713
Socialnämnd	-1 538		-1 538	2 360
Miljö- och byggnämnd	-318		-318	805
TOTALT KOMMUNEN	**-55 165**	**14 956**	**-40 209**	**73 412**

1) Inkl Bredband ej planlagda orter -1675 tkr
2) Inkl Bredband ej planlagda orter -1188 tkr netto och bandyhall -700 tkr

Större investeringsprojekt, totalt flera år	Utgifter 2 012	Inkomster 2 012	Nettoinvestering 1998-2012	Avvikelse mot budget
Teknisk nämnd				
1031 - Hedens Omvårdnadscenter	-3 131		-16 311	3 689
1094 - Bro 4:4, Bollbro, inköp (2009-)	-138		-17 744	212
1362 - Hedenlänken	-422	2 024	957	5 602
1553 - Sanering va-ledningar (1998-)	-5 470		-65 717	-670
1801 - Kulturkvarteret	-141		-83 984	-141

Sammanställd redovisning

Koncernstruktur
Den sammanställda redovisningen innefattar Bollnäs kommun och de företag där kommunen har en ägarandel som överstiger 20 procent. I slutet av 2009 bildades Bollnäs Stadshus AB. Syftet med bolaget är att utveckla styrningen av de bolag kommunen äger. Som ett led i denna process sålde Bollnäs kommun alla sina dotterbolag till Stadshus AB .

Resultat och ställning 2012
Årets resultat för koncernen var 33,4 mkr, jämföras med -22,1 mkr föregående år. Verksamhetens intäkter uppgick till 756 mkr jämfört med 785 mkr 2011. Finansnettot för 2012 var precis som föregående år negativt, -24,3 mkr (-18,5 mkr 2011). Det egna kapitalet uppgick till 1249 mkr (1216 mkr föregående år) och soliditeten på balansdagen var 42 procent (41 procent 2011).

Redovisning av dotterföretag inom kommunkoncernen
I kommunalagen poängteras kommunens ansvar för de kommunala företagen och angelägenheten att kommunen också leder företagen. I kommunallagens kapitel 3 § 17 åläggs kommunfullmäktige att fastställa ändamålen med företagens verksamhet och utse styrelseledamöter och revisorer. Vidare ska kommunfullmäktige yttra sig innan verksamheten fattar beslut som är av principiell beskaffenhet eller av större vikt. Kommunstyrelsen ska enligt kommunallagens kapitel 6 § 1 ha uppsikt över kommunalverksamhet som bedrivs i de kommunala företagen. Denna tillsyn innebär i första hand att följa de kommunala företagens ekonomiska utveckling, men också att följa hur företagen fullföljer sitt uppdrag från kommunen. Kommunens ekonomi och bolagens ekonomi är direkt relaterade till varandra genom dels det bokföra värdet som bolagen respektive kommunens balansräkning under rubriken *Finansiella anläggningstillgångar, aktier i koncernföretag*, dels genom de borgensåtaganden kommunen har gentemot dotterföretagen.

RESULTATRÄKNING KONCERNEN (TKR)

	2012	2011
Verksamhetens intäkter	756 106	784 718
Jämförelsestörande intäkter	44 163	0
Verksamhetens kostnader	-1 864 330	-1 907 440
Jämförelsestörande kostnader	0	0
Avskrivningar	-119 711	-109 242
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER	**-1 183 772**	**-1 231 964**
Skatteintäkter	899 318	898 098
Generella statsbidrag och utjämning	347 064	335 247
Finansiella intäkter	11 473	12 449
Finansiella kostnader	-36 733	-30 898
ÅRETS RESULTAT FÖRE EXTRA ORDINÄRA POSTER	**37 350**	**-17 068**
Aktuell skatt	-4 726	-4 378
Uppskjuten skatt	782	-691
ÅRETS RESULTAT	**33 406**	**-22 137**

KASSAFLÖDESANALYS KONCERNEN (TKR)

DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN	**2012**	**2011**
Årets resultat	33 406	-22 137
Justering för av- och nedskrivningar	119 711	109 242
Justering gjorda avsättn pensioner o övriga avsättn	-3 457	27 204
Justering för uppskjuten skatt	0	-692
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	**149 660**	**113 617**
Ökn(-)/minskn(+) förråd och varulager	-3 580	-2 799
Ökn(-)/minskn(+) kortfristiga fordringar	-49 634	-35 548
Ökn(+)/minskn(-) kortfristiga skulder	70 099	22 043
Kassaflöde från den löpande verksamheten	**166 545**	**97 313**
INVESTERINGSVERKSAMHETEN		
Investering i materiella anläggningstillgångar	-181 951	-370 982
Investering i finansiella anläggningstillgångar	-10 448	-20 397
Kassaflöde från investeringsverksamheten	**-192 399**	**-391 379**
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN		
Nyupptagna lån	-50 124	348 494
Amortering av skuld	-5 000	-5 000
Minskning av långfristiga fordringar	7 458	9 933
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	**-47 666**	**353 427**
Årets kassaflöde	**-73 520**	**59 361**
Likvida medel vid årets början	**82 471**	**23 110**
Likvida medel vid årets slut	**8 951**	**82 471**

KONCERNEN BALANSRÄKNING (TKR)

TILLGÅNGAR	2012	2011
Anläggningstillgångar		
Immateriella anläggningstillgångar		
Goodwill	0	0
Summa immaterilla anläggn.tillg.	**0**	**0**
Materiella anläggningstillgångar		
Mark, byggnader o tekn. anl.tillg	1 672 427	1 599 566
Maskiner och inventarier	606 493	661 153
Pågående nyanläggningar och förskott	44 040	0
Summa materiella anläggn.tillg.	**2 322 959**	**2 260 719**
Finansiella anläggningstillgångar		
Värdepapper, andelar, m.m.	415 760	405 312
Långfristiga fordringar	6 524	13 982
Summa finansiella anl.tillg.	**422 284**	**419 294**
Summa anläggningstillgångar	**2 745 243**	**2 680 013**
Omsättningstillgångar		
Förråd	31 998	28 418
Fordringar	189 397	140 703
Kassa och bank	8 951	82 471
Summa omsättn.tillgångar	**230 346**	**251 592**
SUMMA TILLGÅNGAR	**2 975 589**	**2 931 605**
EGET KAPITAL, AVSÄTTN. OCH SKULDER		
Eget kapital		
Ingående eget kapital	1 215 981	1 238 118
Årets resultat	33 406	-22 137
Summa eget kapital	**1 249 387**	**1 215 981**
Avsättningar		
Pernsioner och liknande förpliktelser	98 958	100 633
Avsättning skatter	13 759	3 222
Övriga avsättningar	11 999	27 245
Summa avsättningar	**124 716**	**131 100**
Skulder		
Långfristiga skulder		
Långfristiga skulder	1 148 901	1 202 038
Summa långfrist. skulder	**1 148 901**	**1 202 038**
Kortfristiga skulder		
Leverantörsskulder	84 121	77 581
Övriga kortfristiga skulder	368 464	304 905
Summa kortfrist skulder	**452 585**	**382 486**
Summa skulder	**1 601 486**	**1 584 524**
SUMMA EK, AVS. OCH EK	**2 975 589**	**2 931 605**

NOTER KONCERNEN (TKR)

NOTER	2012	2011
Not 1 LATENT SKATTESKULD		
26,3 % av obeskattade reserver i koncernbolagens klassificeras som övrig kortfristig skuld och övrig del redovisas som eget kapital.		
Not 2 LÅNGFRISTIGA SKULDER		
Bollnäs Kommun	52 976	70 083
Bollnäs Stadshus AB	70 000	79 166
Bollnäs Bostäder AB	523 395	525 385
Bollnäs Energi AB	502 530	527 404
SUMMA LÅNGFRISTIGA SKULDER	**1 148 901**	**1 202 038**

Målstyrning i Bollnäs kommun – Balanserade styrkort

Bollnäs kommun arbetar sedan 2009 med målstyrning i form av balanserade styrkort. Balanserad styrning kan beskrivas som en systematisk metod för att ta fram, mäta och följa upp mål. Med balanserat menas att man skall ha en helhetssyn på organisationen, vilket görs genom att införa ett antal olika perspektiv. Det balanserade styrkortet länkar ihop visionen med det man gör och mäter. Styrkorten anger därmed riktningen för hur den kommunala verksamheten ska bedrivas.

Dessa begrepp används i Bollnäs kommuns styrkort.

Vision	Kommunens övergripande mål med verksamheten. Beskriver vart organisationen är på väg	Vad vill vi uppnå?
Önskat läge - strategi	Beskriver hur vi kommer dit, samt hur vi använder våra resurser för att uppnå visionen	Hur kommer vi dit?
Perspektiv	Beskriver vilka områden vi ska fokusera på för att nå vår vision.	Vilka perspektiv ska vi fokusera på?
Kommunövergripande nyckelfaktorer	Beskriver vad som är avgörande att vi gör bra och lyckas med. Ger en indikation på vilka områden som ska prioriteras.	Vad måste vi göra bra för att nå vår vision?
Nämndernas och bolagens mål	Vilka mål ska den enskilda nämnden/ det enskilda bolaget arbeta mot för att säkerställa att vi når de kommunövergripande nyckelfaktorerna.	Vad måste vi göra för att bidra till framgång för kommunen?
Mätetal	Vilka indikatorer vill vi använda oss av för att kunna mäta om målet uppnås? Det kan vara flera mätetal per mål.	Hur mäter vi att det går bra?

I Bollnäs kommunkoncern arbetar vi med följande vision, önskat läge och perspektiv:

Vision: Bollnäs, möjligheternas kommun. Har tillväxt, goda möjligheter till utbildning och arbete. Ett jämställt och hållbart samhälle präglat av trygghet och demokratiska värderingar, mångfald, upplevelser och framtidstro.

Önskat läge: Bollnäs, länets tillväxtkommun

Perspektiv: Medborgare (hur uppfattas vi av medborgarna vad gäller exempelvis kvalitet och servicenivå)? Utveckling, välfärd och tillväxt (hur förbereder vi oss inför morgondagen, är vi en lärande organisation)Ekonomi (vilka resurser går åt och uppnår vi målen med givna medel)Medarbetare (hur ska vi tillvarata och utveckla vårt intellektuella kapital)Arbetssätt och processer (arbetar vi på rätt sätt)

Vision, önskat läge, perspektiv och kommunövergripande nyckelfakturor beslutas av Kommunfullmäktige och är desamma för samtliga nämnder och bolag. Varje nämnd/styrelse beslutar om mål för sin verksamhet och respektive förvaltning/bolag tar fram erforderliga mätetal.

Målen har därefter följts upp av respektive förvaltning och styrkortet visas i anslutning till respektive nämnds verksamhetsberättelse.

Bollnäs kommuns organisation 2012

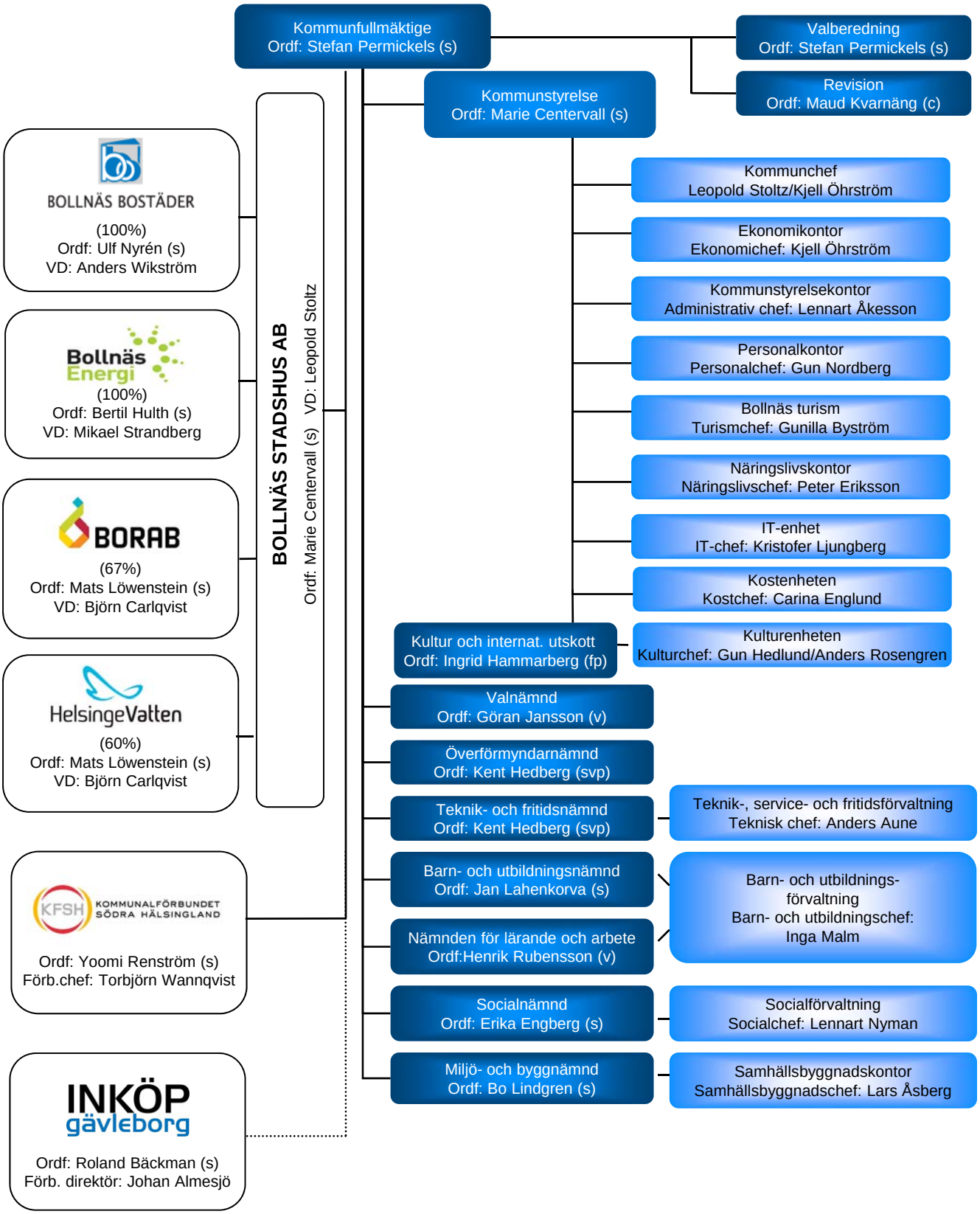

ÖVERFÖRMYNDARNÄMNDEN

Kommentarer till perioden 1 januari 2012 - 31 december 2012

Överförmyndarnämnden består av tre ordinarie ledamöter med tre ersättare. Två handläggare och en assistent på heltid sköter den löpande verksamheten, för alla tre kommunerna. Expeditionen är öppen alla vardagar. Nämnden ska utöva tillsyn över förmyndare, gode män och förvaltare samt ha en fortlöpande kontroll över deras förvaltning av huvudmännens egendom och omsorg om deras person. Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet.

Antal ärenden

2012	2011	2010	2009	2008	2007	2006
515	499	460	448	431	410	414

Avslutade ärenden under 2012 är 109 medan det tillkommit 94 nya.

Avtalet som kommunen tecknat för ensamkommande barn och ungdomar har tillfört en ny arbetskrävande ärendegrupp. Inom kommunen gör dessutom andra kommuner placeringar av ensamkommande barn och ungdomar som kräver godmanskap från överförmyndaren i Bollnäs.

Under 2012 har överförmyndarenheten jobbat en hel del med organisationen utifrån sammanslagningen av kansliverksamheten våren 2011. Det har även jobbats utifrån målet för en rättssäker handläggning och verksamhet. I linje med det har de ny anställda handläggarna inhämtat kompetens genom träffar och utbildning samt jobbat med en förbättrad tydlighet ut mot samhällets aktörer.

Måluppfyllelse

Verksamheten har krav på sig att inom rimlig tid granska årsredovisningarna. Under 2012 var granskningen inte klar förrän i augusti månad vilket inte är helt godtagbart. En av anledningarna var att båda handläggarna på enheten var nyanställda men också att en djupare granskning genomfördes i samtliga årsräkningar. Detta utifrån målet för en rättssäker handläggning och verksamhet. 461 årsräkningar och sluträkningar granskades under 2012.

Kommentarer till budgetavvikelser

Överförmyndarens verksamhet ger 2012 ett litet underskott. En del av underskottet beror på att överförmyndaren får bära kostnaden för ensamkommande barn efter kommunplacering på grund av utdragen handläggning innan barnen får en särskilt förordnad vårdnadshavare. Kostnader innan kommunplacering återsöks till hos Migrationsverket. En annan del av underskottet beror på behovet av och intaget av personalförstärkning.

Framtidsbedömning

Fortsatt ärendeökning, fler komplicerade ärenden, svårigheter att hitta gode män och förvaltare till de tunga ärendena samt hårdare krav från tillsynsmyndigheten.

Utbildningskrav kommer att ställas på överförmyndare och handläggare, där jurist, ekonom

och/eller socionom verkar bli kompetens som förordas.

Kommunens andel av arvodesersättningar beräknas ökar som följd av ekonomin hos de nya grupper av huvudmän som tillkommer.

Investeringar

KOMMUNSTYRELSEFÖRVALTNINGEN

Kommentarer till perioden 1 januari 2012 - 31 december 2012

Kommunstyrelseförvaltningen består av Kommunstyrelsekontoret, Ekonomikontoret, Personalkontoret, Bollnäs Turism, Näringslivskontoret, IT-enheten, Kostenheten och Kulturenheten. Enheterna ska fungera som stödfunktion till övriga förvaltningar, externa kunder och några enhetern arbetar också nära de kommunala bolagen.

Kommunstyrelsekontoret har under året deltagit i e-förvaltningsprojekt tillsammans med Söderhamn och under året har de första e-tjänsterna lanserats. Arbetet med att iordningställa Infocenter som ett kundcenter fortgår. En app för nämndshandlingar har skapats och nämndshandlingar kommer att ges ut i digital form framöver. Kontoret har tillfört en ny tjänst som kommunikationsstrateg. Föreningsbidrag i olika former har under året utgått med ca 5mkr.

Bollnäs Turism bedriver verksamhet inom marknadsföring, evenemang och sponsring samt en helårsöppen auktoriserad turistbyrå. Besöksstatistiken visar på en ökning om 30 % av besökare på turistbyrån. Kontakter via e-post har ökat med hela 65 %. Hälsingland fick ett världsarv genom sina Hälsingegårdar. Marknadsföringen av kommunen har i år fokuserats på att kommunen under 2012 fått utmärkelserna ”Årets Kulturkommun” och ”Årets kulturskolekommun”. SM-tävlingar som förlagts till Bollnäs har bidragit till ökat antal gästnätter.

Personalkontoret är kommunens centrala personalfunktion. Kontoret leder och följer upp kommunens övergripande personalpolitik och stödjer förvaltningarna i deras personalarbete. Personalkontoret hanterar ärenden som rör arbetsmiljö, rehabilitering, mångfald, jämställdhet, samverkan, arbetsrätt, förhandlingar m m. Kontorets löneavdelning ansvarar varje månad för att 3 700 löner, arvoden o d är riktig och når rätt mottagare, hanterar avtalsförsäkringar och pensionsfrågor m m. Ett hundratal skolungdomar och ett tiotal högskolestuderande har erhållit feriearbete/praktik. Samverkansprojekt i länet och i södra Norrland planeras eller pågår beträffande Hälsofrämjande ledarskap, Framtida ledare och Trainee.

IT-enheten har under största delen av året arbetat med en ny IT-plattform och trådlöst nätverk på skolor, vilket varit ett resurskrävande arbete. Ärendemängden till Helpdesk har varit ansträngd i och med de projekt som samtidigt pågick/pågår.

Kostenheten bedriver måltidsverksamhet i kommunens skolor, förskolor, stadshuscafeteria samt i tre av kommunens servicehuskök.Totalt bedrivs verksamhet i 30 kök.

Näringslivskontorets uppgift har varit att tillvarata och bevaka kommunens och dess invånares intressen ur ett näringslivspolitiskt perspektiv. Kontorets insatser har fördelats mellan befintligt företagande, ny- och företagsetableringar, EU- rådgivningen för föreningar, näringsliv samt kommunens förvaltningar och bolag i frågor som rört bidrag, och finansiering. Näringslivskontoret arbetar också med att få olika aktörer på marknaden att träffas under olika former där frågor om arbetsmarknad, tillväxt och kompetesnförsörjning diskuteras. Under året har 147 nya företag har registrerats. Starta eget-utbildningar har genomförts vid två tillfällen.Kontoret har också medverkat i projekt Fjällvägen som spänner över flera kommuner, destinationer och regioner.

2012 blev ett fantastiskt kulturår för Bollnäs kommun och inte minst för Kulturenheten, Bollnäs blev "Årets Kulturkommun". Under verksamhetsåret hade kulturkvarteret ca 450 000

besök/deltagare. I relation till tidigare års uppskattningar av antal besökare innebär detta en ökning med 30%. För att uppmärksamma titeln som årets Kulturkommun har det tagits fram två stycken logotyper att använda i marknadsföring under kommande år. I oktober arrangerades en kulturhelg för att uppmärksamma det arbete som våra föreningar lägger ned och som till stor del bidragit till utmärkelsen. Kulturenheten har under året varit arrangör för en stor mängd populära arrangemang och evenemang. En ny företelse som fått mycket uppskattning är månadens hantverkare. Varje månad ställer en ny konst/hantverkare ut i Kulturhusets foajé. Biblioteket hade under året 310 683 besökare en ökning med 44% jämfört med 2011. Även antal fysiska lån i biblioteket (ej webb) har ökat med ca 10%. Verksamheten har anordnat 7 författarkvällar. För barn och unga har Bokskola och Bokprat arrangerats för mer än 100 grupper om totalt ca 2 000 barn. Verksamheten har också innefattat ex. författarbesök, pyssel, temaveckor och barnkulturvecka då en stor del av biblioteket förvandlades till cirkustält m.m. Kulturskolan, utsågs för andra året i rad till Årets musik- och Kulturskolekommun av lärarförbundet. Kulturskolan har varje vecka mött över 2 500 barn och unga i såväl ämneskurs som i undervisning integrerad med för och grundskola. En stor del av verksamheten under september månad var det framgångsrika Skapande Skolaprojektet som bedrevs i samarbete med grundskolan då alla kommunens elever i klass 1-9 fick besöka träslottet för en dag och lära sig mer om vårt kulturarv.Kulturskolan hade under 2012, 58 110 besökare i sina lokaler.Allmänkulturen, har bl.a. framgångsrikt varit arrangör för kvarterets familjelördagar med 2 300 besökare och Barnkulturveckan med 2 700 besök.
Museet/konsthallen, har under 2012 arrangerat 7 utställningar med ett totalt besöksantal om 14 337. I samband med utställningarna arrangerades 103 st skolvisningar med totalt 1 383 deltagande elever. Från och med hösten 2012 har Bollnäs 4 kommunala fritidsgårdar. Kulturhuset, Solbacken i Arbrå, Kilafors samt Skatehallen Gumpels. Totalt hade dessa 24 530 besökare under året varav ca 7 000 på Kulturhuset. Mediecentrum har under året genomfört 17 st Pedagogiska caféer med totalt 250 deltagande samt annordnat såväl film-/ radio-/ och Ipad-utbildningar som IT-utbildningar i Officepaketet, Nätresurser och Socialamedier till våra kunder.

Ekonomikontoret har infört ett nytt debiteringssystem för kommunen och några av de kommunala bolagen. Under hösten har modulen Fakturainfart anskaffats för datorisering av lämnandet för debiteringsunderlag.

Måluppfyllelse

Kommunsyrelsekontoret har redovisat följande om mätetalet; ”Öka antalet personer som är medlem i en förening från föregående år”. Detta mätetal är inte möjligt att mäta. Ersätts 2013 med att mäta antalet bidragsberättigade sammankomster för barn/ungdomar 7-20 år. För tredje året i rad ökade antalet bidragsberättigade sammankomster gällande barn- och ungdomsverksamhet i åldern 7-20 år. Antalet sammankomster ökade med 791 jämfört med föregående år. Från 16 445 till 17 236. Det motsvarar 47 sammankomser varje dag under 2012.

Personalkontoret har grönt på alla mätetal i perspektivet medarbetare utom nr fem "Andelen som trivs med sina arbetskamrater…". Här ligger kommunen lika eller har sjunkit något från en mycket hög nivå. Antalet samverkansprojekt har inte ökat i antal från 2011 utan är lika många. Om planeringen av traineeprojekt räknas med är det en ökning. Den elektroniska hanteringen har ökat genom ytterligare blankett på intranätet och genom elektronisk hanteringen av

uppgifter till försäkringskassa, kronofogden och AFA-försäkringar.

Sjukfrånvaron i kostenheten har stigit kraftigt under 2012. Under flera år har frisknärvaron överstigit 95%, i år har siffran sjunkit till 92,15%.

Näringslivskontoret har uppnått två av tre angivna mål. Mål, "Arbetslösheten ska sjunka jämfört med föregående år". Öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd uppgick i december 2011 till 1 597 personer motsvarande period 2012, 1 539 personer. Arbetslösheten har därigenom minskat med 58 personer (3,6 %) och målet har nåtts. Mål 2, "Antalet nystartade företag ska öka jämfört med föregående år". Det totala antalet nystartade företag under 2011 uppgick till 168 stycken, motsvarande under 2012 uppgick till 147 stycken, em minskning med 21 st (12,5 %) och målet har inte nåtts. Mål 3, "Antalet sysselsatta i privat sektor ska öka jämfört med föregående år". Det totala antalet aktiva verksamheter i kommunen ökade under 2012 med 46 (netto) och uppgick vid årets slut till 2 874 av dessa är 102 kommunala enheter. Antalet privata arbetsplatser per 1 000 invånare låg på 156 år 2012 mot 142 år 2011.En ökat med 14 (9,8 %) och målet har nåtts. Marknadsförsörjningen, dvs. den del av människors inkomster som kommer direkt från den privata sektorn uppgick 2010 till 44,4 % och 45,8% 2011. Marknadsförsörjningen har därigenom ökat med 3,1 % (denna statistik levereras med ett års släpning och avser som beskrivits 2011) och målet har nåtts.

Kulturenheten har en god måluppfyllelse 2012. Antalet besökare i kvarteret har ökat med 30% vilket gör att satsade kronor per besökare i kulturkvarteret har minskat. Samtliga andra mål har uppnåtts till fullo eller till stor del med undantag av "andelen medarbetare som upplever att de har möjlighet till lärande och utveckling i arbetet skall öka mot föregående år" där vi upplever en mindre tillbakagång jämfört med 2011.

Enligt kommunstyrelseförvaltningens mål i styrkorten skall enheterna arbeta för att antalet tjänster som hanteras elektroniskt öka. Ekonomikontoret har på samtliga fakturor kompletterat informationen om kontaktperson och telefonnummer med mailadress, för att öka tillgängligheten. Ingen mätning av införandet har gjorts. Frisknärvaron på enheten är god. 20111231 var frisknärvaron 28,57% och för samma period 20121231 37,5%.

Kommentarer till budgetavvikelser

Kommunstyrelseförvaltningens enheter uppvisar tillsammans ett överskott på 1,6 mkr i förhållande till budget. Överskottet kan bl.a förklaras av vakanta tjänster hos både ekonomi och personalkontoret samt ej utbetalda bidragsanslag. Kostenheten påvisar ett underskott som kan härröras till stigande livsmedelspriser och lägre internförsäljning till barn och fritidsenheten. Även kulturenheten påvisar ett underskott som berör driftskostnad för ungdomsverksamhet som inte fått full kostnadsteckning i budget.

Framtidsbedömning

Kommunstyrelsekontorets kostnader för e-tjänstprogrammet kommer att öka med 65 tkr per år enligt förslag från de deltagande kommunerna. Syftet är att få bättre förutsättningar för systemutvecklingen och nya tjänster kommer successivt att införas. E-tjänstprogrammet förväntas ge besparingar och effektiviseringar ute i verksamheterna samt en förbättrad tillgänglighet. I och med införandet av Ipads kommer kommunens tryckeri behöva förändras.

Det pågår en utredning om gemensam personalfunktion i Hälsingland. För personalområdet i stort kommer arbetet med personal- och kompetensförsörjningen att ta allt större utrymme.

I och med allt högre krav från våra kunder och nya tekniker måste IT-enheten hitta andra typer av lösningar för att klara av detta exempelvis externa underleverantörer.

Kostenheten kommer att möta utmaningar i framtiden då verksamheten kan komma att konkurrensutsättas. Flera kök har gjort om från tillagningskök till mottagningskök.

Näringslivskontoret kommer lägga fokus på tillgänglighet, information och utvecklingen av webbverktyg. För att kunna utveckla verksamheten kommer verksamhetssystemet att uppdateras. Den osäkra marknadsutveckling påverkar tillväxten och sysselsättningen. Bollnäs kommun ser dock att det finns ett intresse hos några företag att etablera verksamhet här. I det nya näringslivspolitiska programmet finns insatser identifierade och beskrivna vilket kommer att bidra till att kommunens utveckling stärks. Under hösten redovisades också handelsutvecklingen med ett års retroaktivitet och den påvisade vid mättillfället att Bollnäs utvecklats bäst av länets tio kommuner. Båda vad avsåg sysselsättningsökning, procentuell ökning samt omsättningsökning i kronor räknat. Handeln hade genererat 61 nya årsarbeten och omsättningsökningen bland handelsföretagen i kommunen hade ökat med 48 MKR under perioden.

Kulturenheten står inför en spännande framtid där verksamheterna fortsätter att växa. Kulturhuset har nu uppnått ett nationellt rykte och sätter på det viset Bollnäs på Sverigekartan. 31/12-2012 lämnade restauratören huset vilket kan ge negativ inverkan på besöksantalet och intäkter. Bollnäs Kommun är 2012 Årets Jazz-kommun, ännu ett bevis för det fantastiska kulturliv vi har i vår kommun.

Ekonomikontoret kommer att fortsätta arbeta med att utveckla sin roll som central ekonomiavdelning för kommunen, Bollnäs-Ovanåkers Renhållning AB, Bollnäs Energi AB, Kommunalförbundet Södra Hälsingland samt flertalet mindre stiftelser

Investeringar

IT-enheten har investerat i utbyggnad av trådlöst nätverk i flera av kommunens verksamheter. Byte av debiteringssystem har slutförts och investeringen har rymts inom planerad investeringsbudget för ekonomikontoret.

KOMMUNSTYRELSEFÖRVALTNINGENS STYRKORT 2012

Kommunstyrelsen har i sitt uppdrag att arbeta med att leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och att ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet. Således föreligger ett ansvar att följa upp det koncernövergripande styrkortet och avrapportera till Kommunfullmäktige om utfall och eventuella svårigheter att uppnå önskat läge. Det koncern-övergripande styrkortet framgår nedan.

Vision 2020: Bollnäs, möjligheternas kommun! Har en hållbar utveckling med tillväxt och goda möjligheter till utbildning och arbete. Vi har ett jämställt och miljöanpassat samhälle präglat av trygghet, demokratiska värderingar, mångfald, upplevelser och framtidstro.
Önskat läge: Bollnäs, en tillväxtkommun för människor och natur med medborgare, som aktivt utövar inflytande i sin närmiljö

Kommunövergripande nyckelfaktorer per perspektiv	**Koncernövergrip-ande mål**		**Mätetal**
Medborgare God folkhälsa med nöjda och engagerade medborgare	Stärka föreningslivet	○	Öka antalet personer, som är medlem i en förening från föregående år
	Bollnäs Kommun ska erbjuda en förbättrad medborgarservice i form av 24-timmars myndighet	●	Antalet tjänster, som kan hanteras elektroniskt, ska öka från föregående år
Utveckling, välfärd och tillväxt Bra infrastruktur i hela kommun-en, tillgång till högre utbildning och gott företagsklimat	Ökad andel medborg-are med självförsörj-ning	●	Arbetslösheten ska sjunka jämfört med föregående år
		●	Antalet nystartade företag ska öka jämfört med föregående år
		●	Antal sysselsatta i privat sektor ska öka jämfört med föregående år
	Betona kulturlivets be-tydelse för kommun-ens utveckling och besöksnäringen	●	Inflyttningsnettot ska öka jämfört med föregående år
		●	Satsade kronor per besökare i kultur-kvarteret ska minska
	Arbetet med en ny översiktsplan ska prioriteras	●	Översiktplanen skall framskrida enligt tidsplan

Kommunövergripande nyckelfaktorer per perspektiv	Koncernövergrip-ande mål		Mätetal
Ekonomi God ekonomisk hushållning	Bollnäs Kommun ska uppvisa ett ekonomiskt överskott		Det årliga överskottet i kommunen ska motsvara minst 1% av skatteintäkter och generella statsbidrag
	Bollnäs Kommun ska självfinansiera sina investeringar		100% av kommunens investeringar ska finansieras med egna medel (ej bolag och kommunalförbund)
Medarbetare Attraktiv arbetsgivare med kompetenta och motiverade medarbetare	Bollnäs kommunkon-cern ska ha en tryggad personal- o kompetensförsörjning inkl kompetens-utveckling		Andelen medarbetare, som anser att de har möjlighet till lärande och utveckling i arbetet, ska öka med 3 procentenheter jämfört med 2012
			Andelen kvinnor resp män bland chef-erna ska återspegla könsfördelningen inom organisationen
	Medarbetarna ska ha en god arbetsmiljö		Frisknärvaron ska vara minst 95% av den totala arbetstiden
			Minst 85% av medarbetarna ska anse att de är delaktiga i utvecklingsarbetet på sin arbetsplats
	Medarbetarna ska vara stolta över sin arbetsplats och det arbete de utför		Andelen, som trivs med sina arbets-kamrater, känner engagemang för arbetsuppgifterna och upplever att de får det stöd, som behövs av chefen ska öka jämfört med föregående år
			Andelen medarbetare, som tänka sig att rekommendera Bollnäs Kommunkon-cern som arbetsgivare, ska öka jämfört med föregående år
Arbetssätt och processer Delaktigt, effektivt och öppet arbetssätt	Bollnäs Kommun ska konkurrensutsätta sina verksamheter		Andelen verksamheter, som har kon-kurrensutsatts, ska öka från föregående år
	Ökad andel verksam-het med intraprenad		Tre verksamheter, som utför intraprenad, ska starta upp under året
	Bollnäs Kommun-koncern ska sam-verka med andra kommuner och bolag		Verksamhet ska överföras till Kommunalförbundet Södra Hälsingland
			Antal samverkansprojekt ska öka från föregående år

TEKNIK- OCH FRITIDSNÄMNDEN

Kommentarer till perioden 1 januari 2012 - 31 december 2012

SAMMANFATTNING

Det ekonomiska utfallet för år 2012 visar ett budgetöverskott på totalt 9,4 mkr, varav skattefinasierad verksamhet 8,1 mkr, affärsfastigheter 1,1 mkr och VA-verksamhet 0,2 mkr. Överskottet härrör till stor del till lägre kapitalkostnader än budgeterat, realisationsvinster vid försäljning av fastigheter 2,5 mkr och lägre elkostnader under året.

Gatuenhetens budgetförstärkning har inneburit stor aktivitet och kraftansträngning av personal inom gatuunderhåll under året, med åtgärder på många gator och gc-vägar.

De vakanta tjänster som under året varit bekymmersamt, är numer tillsatta.

Det kraftiga snövädret i början på december krävde stora insatser av snöröjningspersonal och fordon. Trots de extrema förhållandena utfördes arbetet tillfredställande och alla gator kunde hållas öppna. Förvaltningen fick både positiv och negativ kritik för det arbete som utfördes.

Arbetet med framtidens skola och lokalförsörjningsgruppen har varit intensivt under året.

Reinvesteringen i kommunens sporthallar fortgår. Under 2012 har bl a Kilafors sporthall slutförts.

KOMMENTARER

I teknik- och fritidsnämnden ingår administrationsenheten, bilpoolen, gatuenheten, fastighetsgruppen och fritidsenheten. Nämnden är även formellt ansvarig för anläggningstillgångarna inom VA-verksamheten.

Lokalförsöjningsgruppen som bildades under första kvartalet har under året genomfört tre möten med syftet att optimera nyttjandet av kommunens lokaler. Det återstår en del beslut inom vissa förvaltningar innan alla lokalbehov kan fastställas och vårt fastighetsbestånd kan reduceras. Arbetet med framtidens skola och det beslut som togs av kommunfullmäktige angående detta i juni i år har inneburit ett intensivt arbete för förvaltningen. Två av de beslutade projekten har startats upp under hösten och följer den plan som tagits fram i samråd med barn- och utbilningsförvaltningen och dess nämnd.

Gatuenheten har i år haft ett kraftigt tillskott på budgeten för att komma ikapp det eftersläpande underhållet på gatorna. Norrlandsvägen etapp 2, mellan Björktjäravägen och Skogsvägen är omgjord och tillgänglighetsanpassad med bredare trottoar, anpassade bussfickor och ny LED-belysning. Ett antal bostadsgator på norra Ren har fått ny asfalt under året. Bollevägen etapp 1 gjordes klar under försommaren. Etapp 2 utförs 2013. Förstärkning och avvattning på Nylandsvägen och Lasarettsvägen utfördes under senhösten. Dessa asfalteras under 2013. Södra delen av Kilaforsvägen fick ny beläggning under sommaren. Förstärkning och avvattning vid busslingan på Bornvägen och ner till Coop utfördes på senhösten. Förstärkning och avvattning på Gamla vägen i Kilafors pågår. Punktinsatser har utförts i Arbrå

på problemområden, bla Västergatan. Utöver gatorna har gatuenheten satsat på upprustning och förstärkning av gång- och cykelvägar. Vi har använt en metod där en större fräsmaskin fräser in makadam i befintlig överbyggnad för att bygga upp ett nytt förstärkningslager för ökad stabilitet och bärighet. Därefter justeras ytorna och förses med en ny beläggning. Detta ger en besparing på ca 40% jämfört med om man skall byta ut befintlig överbyggnad. Totalt har 5 km gång- och cykelvägar förstärkts runt Bollnäs. Gatuarmaturer byts kontinuerligt för att år 2015 vara helt fria från kvicksilverlampor enligt lagkravet. I år har ca 400 armaturer bytts ut i framförallt Arbrå. De nya armaturerna är på 50W och ersätter gamla 125W vilket ger en energibesparing på 60%. Dessutom ger dagens armaturer betydligt bättre ljus än de gamla trots lägre effekt. Nya armaturer med LED-lampor har satts upp på tidigare nämnd sträcka längs Norrlandvägen. Dessa LED-lampor drar inte mer än 29W men uppfyller med god marginal ljuset till gång- och cykelvägen. Vinterväghållningen var tidigt på året i ringa omfattning med lite snö och halka. Värre blev det första veckan i december då vi helt plötsligt hade över 70 cm snö. Trots denna stora snömängd lyckades gatuenheten och våra entreprenörer hålla vägarna så pass öppna att inga vägar behövde stängas. Det blev en stor insats sedermera för att frakta bort all snö från gatusidorna för att klara framtida snöröjning. Under hösten har vakanta tjänster inom gatuenheten tillsatts.

Fastighetsgruppen har projekterat och tagit fram bygghandlingar på en stor ombyggnad av köket på Torsberg, ombyggnad och tillbyggnad av Björktjära skola, nya verksamheter som ska in på Heden och Nyhedsbacken, ombyggnad Colliniparken med omgivande ytor och ny entré på museet. Ombyggnationer har pågått i Kilafors sporthall, nya hissar i olika verksamhets-lokaler samt inkopplingar av fjärrvärme i bl a Björktjära förskola. Inbrotts- och brandlarm har börjat byggas ut i kommunens lokaler. Uppstart av inventering av lokaler som ska utmynna i en långsiktig underhållsplan har påbörjats och slutförs under våren 2013. Förvaltningen har börjat byta ut äldre kvicksilverarmaturer runt våra fastigheter till LED-belysning vilket kommer ge ett bättre ljus men med lägre energiåtgång. Först ut var Heden där man på vissa P-ytor och gångstråk övergår till ovan nämnda LED-belysning. Tillgänglighetsanpassning pågår kontinuerligt med utbyte av fasta hinder, som exempelvis dörrar.

Fritidsenhetens idrottsanläggningar som servar kommuninnevånarna har under året bedrivit en bred verksamhet som varit tillgänglig och uppskattad av besökarna. Ett stort antal arrangemang har genomförts bl.a. SM-tävlingar i friidrott och bågskytte, träningskonventet Bollnäs ESS, Lanorama, internationella och nationella cuper i bandy, ishockey och fotboll. Fastighets-underhållet har under året bl a. innefattat renovering av Kilafors sporthall, ett stort antal omklädningsrum, duschar och bastuar har renoverats vid Bollnäs och Arbrå sporthall samt Sävstaås IP. Nytt golv och ridåvägg har anlagts i Bollnäs sporthalls A-hall. Ett antal motions-spår och en idrottshall har utrustats med ny belysning i avsikt att minska energiförbrukningen.

VA-verksamheten: En omfattande utredning kring uppgradering och modernisering av Häggesta reningsverk pågår. Energiförbrukning, slamhantering, kemikalieförbrukning samt arbetsmiljö är prioriterade områden. Ombyggnationen kommer också att kräva en ny tillståndsprövning av länsstyrelsen och projektet är därför förskjutet mot tidsplanen. Upphandlingen av ett nytt reningsverk i Simeå under 2012 behöver göras om då inget fullständigt anbud inkom. Anläggningen kommer därför att genomföras under 2013.
Drygt 6 200 m av ledningsnätet för vatten, avlopp och dagvatten sanerades under året. Bland

större slutförda insatser kan nämnas ytterligare en etapp i Lottefors, Smedjevägen i Bollnäs samt ännu en etapp vid Hallen i Kilafors. Det stationära elverket i Flästa Vattenverk har bytts ut vilket har en stor betydelse för vattenförsörjningen i Bollnäs i händelse av strömavbrott.

Internkontrollen har under året innefattat kontroll av rutinerna för vägbidrag, leverantörsfakturor, hyror, avtal, byggprocessen samt sporthallarnas försäljningskassor. Kontroll av leverantörsfakturarutin påvisar olika brister vid momshanteringen vid korttidshyra av bil och vid redovisning av syfte och deltagare. Genomgång av gällande regler har gjorts på varje enhets ledningsgrupp och arbetsplatsträffar för aktuell personal. Kontroll av försäljningskassor vid fritidsenhetens anläggningar påvisade bl a brist i rutinen med underskrift av en andra person vid kassaavstämning. Åtgärder har vidtagits för att förbättra rutinen. Övriga rutinkontroller enligt internkontrollplan 2012 har inte påvisat några brister.

Det ekonomiska utfallet för år 2012 visar ett budgetöverskott på totalt 9,4 mkr, varav skattefinansierad verksamhet 8,1 mkr, affärsfastigheter 1,1 mkr och va-verksamhet 0,2 mkr.

Utfall per resultatenhet år 2012:

Nämndverksamhet	+ 10 tkr
Administrationsenheten	- 15 tkr
Bilpoolen	+ 72 tkr
Gatuenheten	+ 1 047 tkr
Fastighetsgruppen, övrigt	+ 6 207 tkr
Affärslokaler	+ 1 056 tkr
Skogar	+ 254 tkr
Fritidsenheten	+ 524 tkr
Va-verksamheten	+ 231 tkr
Totalt teknik- och fritidsnämnden	+ 9 386 tkr

Måluppfyllelse

Målet att gator och vägar ska ha god framkomlighet är uppfyllt. Snöröjningsavtalet är uppfyllt till mer än 90%.

Målet att främja, bedriva och stimulera fritidsverksamhet med bästa möjliga service mättes under november-december månad och påvisade en nöjdhetsgrad om 92%. Målet uppfyllt

Målet att kommunen ska ha hög trafiksäkerhet på kommunala gator och vägar har inte uppfyllts då ett par svårt skadade har noterats i olycksstatistiken i Strada.

Målet att underlätta tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning har inte uppfyllts enligt mätetalet. Ett flertal hissar har anpassats till de nationella reglerna. En tillgänglighetsgrupp bildades under året med deltagare från samtliga förvaltningar. En arbetsplan kommer att tas fram i dialog med förvaltningarna och handikapprådet under 2013.

Målet god försörjning av mark för bostäder, byggnader, anläggningar och industrier är uppfyllt.

Målet samverkan med föreningslivet och andra kommuner är uppfyllt.

Målet att gator, vägar och fastighter ska underhållas så att deras tekniska och ekonomiska värde upprätthålls är uppfyllt vad gäller gator och vägar. Underhållsplan för fastighetsbeståndet är under bearbetning. Den kommer att bli fastställd under våren 2013. Underhåll har utförts under året men ej kopplat till ovan nämnda plan och med viss återhållsamhet beroende på arbetet med lokalförsörjnigsplanen och framtidens skola. Målet är därmed inte mätbart för fastigheter.

Målet att fastigheter och anläggningar ska användas effektivt och ändamålsenligt är delvis uppfyllt. Mediaförbrukningen har minskat med 2,1% med större delen av anläggningarna sammanställda. Affärslokaler är uthyrda till mer än 90%, men skolorna ligger på mer än 15 kvm per elev.

Målet att VA-anläggningarna ska optimeras utifrån miljömässiga och ekonomiska aspekter mäts på årsbasis. Sanering av ledningsnätet uppgår till 0,76 %, dvs delvis uppfyllt. Ut- resp inläckage på ledningsnätet mindre än senaste tre åren uppfylls inte då utläckaget är större (23,70%) än snittet (16,36%). Ökningen är inte analyserad. Antalet akuta läckor är lika många (16 st) som de senaste tre åren, dvs delvis uppfyllt. Sammantaget blir målet delvis uppfyllt.

Målet kontinuerlig kompetensutveckling av personal har uppfyllts. Personal har bland annat utbildats i ansvarsfördelning arbetsmiljö (Bas U och Bas P), tillgänglighet, kvalitetsansvar, samt byggbestämmelser. Nyanställda går en introduktionsutbildning för kommunanställda. Utbildningen är framtagen av samhällsbyggnadskontoret och hålls i samarbete med övriga kommuner i södra Hälsingland. Under april genomgick all personal inom förvaltningen en intern utbildning i hjärt- och lungräddning (HLR). Utbildningen körs för fjärde gången inom fem år och bedöms som mycket värdefull inom förvaltningen.

Målet att gatuenheten ska ha hållbara kostnadsberäkningar/kalkyler på egna projekt inom gatuenheten är uppfyllt. Ombyggnationerna av Renövägen och Norrlandsvägen klarar differens mellan utfall och kalkyl på +/- 10%.

Kommentarer till budgetavvikelser

Bilpoolen är nollbudgeterat och har infört ett nytt avgiftsystem för att komma tillrätta med tidigare års budgetunderskott.Under 2012 har det nya systemet gett för höga intäkter, vilket inneburit att drygt 1,5 mkr återförts till kunderna under året för att visa resultat så nära noll som möjligt. Inför 2013 har avgiften justerats något och inköp av nya bilar kommer att innebära en rejäl kostnadsökning för bilpoolen. Detta innebär att avgiften kommer att ligga på en mer korrekt nivå från början under 2013.

Gatuenheten redovisar ett budgetöverskott på drygt 1 mkr. Överskottet beror till större delen på

att kapitalkostnaderna ligger 1,9 mkr under budget då investeringarna inte utfallit fullt ut enligt budget under året (bl a Hedenlänken +560 tkr). Vinterväghållningen gick med underskott drygt 500 tkr på grund av det extrema vintervädret i början december. Parkeringsövervakningen har bedrivits på entreprenad under flera år, men övertogs på nytt av förvaltningen 2012 då en parkeringsvakt anställdes och började sin tjänst i maj. Intäkterna har fördubblats sedan förra året och verksamheten visar ett positivt nettoresultat på + 265 tkr, vilket innebär ett budget-överskott med 495 tkr.

Fastighetsgruppen (exkl affärslokaler) redovisar överskott med 6,2 mkr. Realisationsvinsten vid försäljning av fastigheter uppgår till totalt 2.563 tkr (Nytorp 1.185 tkr, Ren 30:178 Back-stugan 560 tkr, Hamregård 5 Vintervägen 450 tkr och Ren 30:3 Rektorsvillan 368 tkr). Kapital-kostnaderna understiger budget med 1.230 tkr. Drift och underhåll har hållits nere till viss del i avvaktan på vad lokalförsörjningsgruppen och arbetet med framtidens skola kommer fram till. Förvaltningen vill inte lägga kostnader på fel fastigheter.

Affärslokaler redovisar överskott med 1,1 mkr fördelat på Nyhedsbacken +2,0 mkr, Heden +1,1 mkr och övriga affärsfastigheter -2,0 mkr. Kapitalkostnaderna understiger budget med 2.027 tkr. Underskottet på övriga affärsfastigheter härrör till stor del till påbörjad fjärrvärme-anslutning.

Fritidsenhetens positiva resultat härrör sig till att elpriset under året har varit lägre samt att de energisparåtgärder som gjorts och görs börjar visas sig kostnadseffektiva.

VA-verksamheten: Helsinge Vatten AB baseras på självkostnadsprincipen och redovisar ett nollresultat vid årsbokslutet. Resultatet av VA-verksamheten redovisas istället i kommunernas bokslut. För Bollnäs uppgår resultatet för VA-verksamheten 2012 till +232 tkr att jämföra med nollbudget. Den största avvikelsen berör kapitalkostnader, där budgeten bygger på att inves-teringsplanen följts både 2010 och 2011. Uppskjutna investeringar, framförallt en stor om-byggnad av Häggesta reningsverk, påverkar årets kapitalkostnad. Driftskostnaderna är med-vetet större än budgeterat då vi under en stor del av året har känt till de minskade kapital-kostnaderna. Stora utredningskostnader för Lötens Vattenverk och Häggesta Reningsverk har belastat driften. På plussidan finns lägre elkostnader och lägre kostnader för kemikalieinköp.

Framtidsbedömning

Gatuenheten: Från år 2012 har nämnden erhållit budgetförstärkning för att satsa på underhålls-beläggning av gator och vägar. Utbyte av den gamla fordonsparken har påbörjats under året vilket kommer att påverka verksamheten positivt. Lägre bränslekostnader och bättre arbets-miljö för förarna. Fordonen är valda med tanke på att de ska klara fler uppgifter under hela året och därmed reducera behovet av att köpa in vissa externa fordonstjänster vilket påverkar budgeten positivt. Detta är något enheten kommer att analysera noga för att hitta besparingsmöjligheter som gynnar kommunen.

Senare års hårda vintrar har påvisat problem i gatuenhetens verksamhet och planering. En lösning måste till för att komma ifrån att barmarksunderhållet påverkas av vinterväghåll-ningens kostnader. Förslagsvis bör en central ekonomisk buffert införas för att möta

extraordinära händelser inom kommunen.

Det krävs en stor arbetsinsats för att samordna allas intressen vid bl a gatuarbeten. Samordningsmöten är därför viktiga med Helsinge Vatten, Bollnäs Energi och övriga externa intressenter. Vi ser samordningsvinster mellan enheterna inom förvaltningen då projekt kan samköras mellan enheterna, exempelvis Colliniparken och museét med anslutande gator. Vi ser det som mycket viktigt att samarbetet med samhällsbygnadskontoret fortsätter och utvecklas ytterliggare.

Bilpoolen: Kommunens bilpool har en mycket åldrad fordonspark med flertalet fordon som är mellan 5 och 10 år gamla. Dessa fordon klarar inte dagens miljö- och säkerhetskrav samt utgör en stor kostnad för kommunen iform av underhåll och reparationer. Bilpoolen kommer under 2013 att påbörja utbyte av dessa gamla fordon till mer verksamhetsanpassade och miljövänliga fordon. Initialt kommer ca 25% av fordonsparken att bytas ut vilket innebär runt 40 st fordon.

Fastighetsgruppen: Inventering av fastigheternas tekniska och ekonomiska status har påbörjats under året. Detta kommer att slutföras våren 2013. Inventeringen kommer att ge ett underlag för kommande planering av fastighetsunderhållet. För att möta de ökade rörliga kostnaderna (el, värme mm), infördes från årsskiftet en ny hyresmodell för verksamhetslokalerna där hyresgästerna står för sina faktiska driftskostnader och därmed i större grad kan påverka dessa. Underhållsnivån kommer då inte att undermineras av skenande driftskostnader. En informationsspridning av denna förändring måste ske till verksamheterna för att nå ett bra utfall. Inom ett par år kommer fastighetsgruppen kunna reducera personalstyrkan tack vare en ny personalstrategi och modernare stöd till medarbetarna som ger dem större möjlighet till kontroll och uppföljning. Detta är viktigt för att kunna se att beställda tjänster levereras på avsett sätt. En mycket viktig uppgift har den förvaltningsövergripande lokalförsörjningsgruppen. Det är inte bara skolans lokalbehov som måste reduceras utan alla verksamheters lokalytor måste användas på ett mer effektivt sätt. Det kan komma bli nödvändigt att flytta om verksamheter inom egna lokaler för att skapa förutsättningar för avyttring av hela objekt/ fastigheter. Vi ska försöka hitta objekt som är intressanta på fastighetsmarknaden och som kan skapa förutsättningar för näringslivets utveckling. Vidare ska vi försöka byta till oss stadsnära mark som ger kommunen utvecklingsmöjligheter i den riktning politiken med stöd av översiktsplanen anger.

Antagna miljömål inom kommunen kommer innebära investeringsbehov i fastighetsbestånd. Underlag har tagits fram under hösten och dessa har lagts in i kommunens investeringsplan.

Fritidsenheten: Enheten driver sin huvudsakliga verksamhet i stora idrottsanläggningar och är storförbrukare av energi. Detta innebär en känslighet och oro för stigande energipriser. Historiskt så har framförallt fjärrvärmepriset ökat med i snitt 4-5%/år och det kan i en framtid innebära en ökad kostnad för verksamhetsutövarna i form av höjda avgifter.

Vi kan idag skönja en förändring över tid av människors motionsvanor, bort från kollektiva aktiviteter till dagens individuella val och yttringar. Detta ställer höga krav på lämpliga anläggningar och markområden som passar in i människornas vardag. Människorna kommer i allt större utsträckning söka sig till aktiviteter där individen tränar när helst det passar in i det dagliga livet. Det innebär att anläggningarnas öppethållandetider anpassas till människornas

önskemål. Dessutom är motionsspår, längdskidspår, cykelvägar och naturvårdsområden exempel på arenor där människor i en framtid, i större utsträckning än idag, utövar sin motion, idrott, rekreation och spontanidrott. Detta i sin tur innebär att Bollnäs kommun i en framtid planerar, investerar, tillgängliggör, anpassar och rustar spontanidrottsplatser och frilufts-områden utifrån människornas behov och önskemål. Fritidsenhetens roll som samordnare, anläggningsägare och navet i folkhälsoarbetet, fortsätter att vara en prioriterad del i enhetens framtida verksamhet. Målsättningen är att kommuninnevånarna ska hitta en aktivitet och skapa ett intresse som passar dennes förutsättningar. Detta gör fritidsenheten genom att skapa en mångfald av aktiviteter för barn, ungdom, vuxna och äldre på tider i vardagen som anpassas efter målgruppens behov och önskemål. Enheten har ett fortsatt ansvar att aktivera och fostra ungdomar, stärka kommuninnevånarnas vilja till god hälsa och arbeta förebyggande mot användandet av droger, våld och doping. Allt för att skapa den hälsosamma kommunen.

Investeringar

Större projekt som pågår/ har pågått under ett eller flera år:

•Upprustning gator (2,9 mkr) – På Bollevägen återstår nu asfaltering av drygt halva sträckan vilket kommer att ske under 2013. Renövägen har byggts om och gjorts klar under 2012.

•Hedenlänken (tot 11,4 mkr) – har påbörjats i mars 2012 och slutförs med asfaltering 2013. Projektet drivs av Trafikverket.

•Ombyggnad för Hedens omvårdnadscenter (budget 20 mkr) – slutförs 2013. Beräknat utfall ca 17 mkr.

•Myndighetskrav H10 hissar (budget 10 mkr) – slutförs 2013. Beräknat utfall ca 7 mkr. Utförandet har dragit ut på tiden på grund av upphandlingsproblem och stor arbetsbelastning hos hissentrepenörerna inför de nya lagkraven.

•Sävstaås industriområde (tot 18 mkr) – Slutförs under år 2013. Projektet innebär bl a en ny lokalgata mellan Sävstaås renhållningsstation och nya Hedenlänken samt ett flertal industritomter.

•Reinvestering idrottsanläggningar (tot 27,8 mkr) – under året har arbetet med Kilafors sport-hall slutförts och kostnaden för projektet blev cirka 9 mkr, drygt 2 mkr mer än budgeterat, bl a beroende på problem som dök upp när man började riva i fastigheten (bl a asbest) samt förändrade verksamhetsönskemål som skiljde sig från förfrågningsunderlaget. Dessutom fanns det brister i konsulternas förfrågningsunderlag.

•Sanering VA-ledningar har 2012 uppgått till nästan 5,5 mkr.

TEKNIK- OCH FRITIDSNÄMNDEN STYRKORT 2012

Vision 2020: Bollnäs, möjligheternas kommun! Har en hållbar utveckling med tillväxt och goda möjligheter till utbildning och arbete. Vi har ett jämställt och miljöanpassat samhälle präglat av trygghet, demokratiska värderingar, mångfald, upplevelser och framtidstro.
Önskat läge: Bollnäs, en tillväxtkommun för människor och natur med medborgare, som aktivt utövar inflytande i sin närmiljö

Kommunövergripande nyckelfaktorer per perspektiv	**Nämnds mål**	**Mätetal**	
Medborgare God folkhälsa med nöjda och engagerade medborgare	Gator och vägar ska ha god framkomlighet	●	Snöröjning uppfyller avtalet till minst 90%
	Främja, bedriva och stimulera en jämställd fritidsverksamhet med bästa möjliga service	●	Minst 90% av besökarna ska vara nöjda i våra besöksenkäter
	Kommunen ska ha hög trafiksäkerhet på kommunala gator och vägar	●	Inga svårt skadade eller döda vid olyckor enligt olycksstatistik i Strada.
	Underlätta tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning	●	Genomföra minst 90 % av åtgärder enligt plan
Utveckling, välfärd och tillväxt Bra infrastruktur i hela kommun-en, tillgång till högre utbildning och gott företagsklimat	God försörjning av mark för bostäder, byggnader, anläggningar och industrier	●	Tillgänglig reserv av mark för 5 år framåt (minst 10 villatomter, minst 10 ha handels-/industrimark)
	Samverkan med föreningslivet och andra kommuner	●	Minst 10 nätverksträffar eller samarbetsfrågor med andra kommuner
		●	Minst 10 nationella och internationella evenemang

Kommunövergripande nyckelfaktorer per perspektiv	Nämnds mål		Mätetal
Ekonomi God ekonomisk hushållning	Gator, vägar, fastigheter ska underhållas så att deras tekniska och ekonomiska värde upprätthålls	🟢	Underhåll av gator enligt inventerad plan
		O	Underhåll av fastigheter enligt inventerad plan
	Fastigheter och anläggningar ska användas effektivt och ändamålsenligt	🟢	Minskad mediaförbrukning med minst 2%
		🟢	Affärslokaler uthyrt till minst 90%
		🔴	Skolor max 15 kvm/elev
	VA-anläggningarna ska optimeras utifrån miljömässiga och ekonomiska aspekter	🔴	Ut- resp inläckage på ledningsnät mindre än snittet senaste 3 åren
		🟡	Antal akuta läckor färre än snittet senaste 3 åren
		🟡	Sanera minst 1 % av totala ledningslängden
Medarbetare Attraktiv arbetsgivare med kompetenta och motiverade medarbetare	Kontinuerlig kompetensutveckling av personal	🟢	Utföra minst 90% av utbildningar enligt plan
Arbetssätt och processer Delaktigt, effektivt och öppet arbetssätt	Hållbara kostnadsberäkningar/ kalkyler på egna projekt inom gatuenheten	🟢	Differens mellan utfall och kalkyl max +/- 10%

NÄMDEN FÖR LÄRANDE OCH ARBETE

Kommentarer till perioden 1 januari 2012 - 31 december 2012

Vuxenutbildningsenheten

bedriver grundläggande och gymnasiala kurser, såväl teoretiska som yrkesinriktade, som till sitt innehåll är flexibla vad gäller tid och plats. Vård- och omsorgsutbildning för vuxna samt verksamhetsansvar för yrkesdelen i Torsbergsgymnasiets Vård och omsorgsprogram bedrivs inom Bollnäs/Ovanåkers Vård- och Omsorgscollege.Vård- och Omsorgscollege är ett nära samarbete mellan arbetsgivare och utbildare. Utbildning i svenska för invandrare (Sfi) består av studier i det svenska språket. Samarbete mellan Arbetsförmedlingen, integrationsenheten och utbildningsenheten bidrar till att utbildning kan kombineras med praktik. Samhällsorientering för invandrare planeras och genomförs i ett länsövergripande projekt. Arbetsförmedlingen köper utbildning i svenska för invandrare som ännu inte fått kommunplacering.Viss uppdragsutbildning inom främst vård och omsorg bedrivs utifrån arbetsmarknadens efterfrågan.Samarbete med Omvårdnadslyftet som grund pågår med kommunens socialförvaltning. Redan anställd personals kunskaper valideras och därefter ges individuell utbildning inom vård och omsorg. Särskild utbildning för vuxna (Särvux) erbjuder personlig kunskaps-utveckling för psykiskt funktionshindrade vuxna.

Inom Särvux och yrkesvux finns även lärling som studieform.

Högskoleenheten

och dess lärcentrum erbjuder utbildningar på eftergymnasial nivå så som högskole- och yrkeshögskoleutbildningar utifrån lokal, regional och nationell efterfrågan.

Februari 2012 antogs en utvecklingsstrategi för Högskolenheten med uppdraget att under två år bredda och utveckla för verksamheten fler funktioner. Syftet är utöver att ge kommunens medborgare förutsättningar att studera yrkes- och högskolestudier via Högskoleenheten, i än högre grad utveckla funktionen för att möta efterfrågan av den kompetens och utbildning som arbetslivet i vår kommun och region har. Det har under året upparbetats nya arbetsområden i linje med den Utvecklingsstrategi som verksamheten efterföljer. Nya aktiviteter som införts under 2012 har främst varit att genomföra kompetenskartläggningar och utbildning mot arbetslivet såväl externt som internt, utfört aktiviteter i det regionala kompetensprojektet Bra Före. Deltagit i att iscensätta ett länsövergripande projekt (samverkan mellan Kompetensforum Gävleborg och kommunernas lokala Kompetenscentrum för kompetensfrågor i gränssnittet mellan utbildning och arbetsliv.) Utvecklat samverkan mellan andra "nya" externa lärcentrum, deltagit i projektet Yrkeshögskola Hälsingland. En ny Yrkeshögskoleutbildning har också beviljats av YH-myndigheten - Kulturkommunikatör. De samlade aktiviteterna som nämns ovan har inneburit en bredare verksamhet med fler utbildningsspår som gynnar kompetenstillväxten för kommunen.

Arbetsmarknadsenheten:

Arbetsmarknadsenheten (AME) ansvarar för arbetsmarknadsinsatserna i kommunen. Planering och genomförande sker i samarbete med Arbetsförmedlingen, Socialtjänsten,

Försäkringskassan och övriga samarbetspartners. Långtidsarbetslösa, ungdomar, invandrare, personer med funktionsnedsättning, med arbetshandikapp och personer som uppbär ekonomiskt bistånd är prioriterade målgrupper.

Under 2012 har 540 personer varit inskrivna i verksamheten och av dessa har 113 personer varit BEA-anställda (Bestämmelser för arbetstagare i arbetsmarknadspolitiska insatser). 19 % har erhållit arbete och 7 % påbörjat studier (studiemedelsberättigade).

Inom resultatenheten finns 2012 förutom Arbetscentrum följande verksamheter/samarbetsprojekt: Arkion, Bygglaget, Skogslaget, Sjölyftet, KulturA, Förberedande Starta Eget, VuXa (Unga vuxna Gävleborgare mot arbete) samt Utredning av arbetsförmåga

I syfte att utöka antalet platser för arbetsmarknadsinsatser har under året verksamheten KulturA startat upp. KulturA är ett samarbete mellan AME, kulturorganisationerna (Bollnäs-Hanebo- och Segersta Hembygdsförening) och Kulturenheten inom Bollnäs kommun. Här sker digitalisering av foton samt scanning av kommunens notarkiv.

Caféverksamheten, KomVux, bedrivs sedan 1/1 2012 av Integrationsenheten.

Föreningspoolen- verksamheten har upphört.

Projektverksamheten är omfattande från lokal- till EU-nivå. AME samordnar insatser inom arbetsmarknadsområdet för ESF-projektet Sigrid, lokal Verkstad VuXA (Unga vuxna Gävleborgare mot arbete). MASS-metoden som utvecklats i MASS-projektet (Meausuring & Assessing Soft Skills) används i verksamheten och har även spridits i landet. Bollnäs kommun har även utsetts till Best Practic för arbetet med att spridning av projektet. NESSIE (NETwork for Soft Skills Innovation for Employment) startade upp under hösten i syfte att stärka arbetssökandes ställning på arbetsmarknaden. TEAM (Transfer of European Assessment Methods for vocational education and training institution professionals) är ett utbytesprojekt i samarbete med Sandvikens kommun i syfte att stärka kompetensen för personal inom arbetsmarknadsområdet.

Integrationsenheten:

Bollnäs kommun har en tillsvidareöverenskommelse med staten genom Migrationsverket om mottagning av flyktingar och andra skyddsbehövande. Bollnäs kommun åtar sig att ta emot 50-70 nyanlända flyktingar per år. I antalet ingår även ensamkommande flyktingbarn som beviljats uppehållstillstånd.

Integrationsenheten ansvarar för kommunens flyktingmottagande som syftar till att flyktingar så snabbt som möjligt ska bli en del av samhället genom arbete eller studier. Integrationsenheten arbetar målmedvetet med olika insatser för att skapa förutsättningar för integration och egen försörjning. Ett stort utbud av aktiviteter med fokus på integration, arbete och egen försörjning erbjuds.

Integrationsenheten jobbar parallellt i två olika system, enligt nuvarande Förordning (1990:927) om statlig ersättning för flyktingmottagande och Lag (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare.

Flyktingmottagning före 1 december 2010

Personer som har fått uppehållstillstånd som flykting före den 1 december 2010, samt är folkbokförd i Bollnäs kommun, omfattas fortfarande av den gamla förordningen. Integrationsenheten erbjuder ett individuellt utformat introduktionsprogram. Målet är att personerna ska lära sig svenska, ges förutsättningar för att få arbete, bli självförsörjande och delaktig i det svenska samhället. Tillsammans med personerna, hans/hennes integrationshandläggare, arbetsförmedlingen, utbildningsanordnare och studie- och yrkesvägledare gör vi en individuell introduktionsplan för framtiden. Planen utgår från personens tidigare yrkesliv, skolbakgrund, livserfarenhet och andra individuella förutsättningar. Målet är att introduktionen ska vara avslutad snarast möjligt, och pågå längst 3,5 år. Introduktionsplanen följs regelbundet upp och kompletteras efter personens individuella behov och förutsättningar. Integrationsenheten har ansvaret tom 2013 för flyktingar som tillhör den gamla förordningen. Av de 109 flyktingar som anlände till verksamheten under 2009 så har 85% gått vidare till egen försörjning. Av de flyktingar som anlände under 2010 och tillhör gamla förordningen ser resultatet ut att bli ännu bättre.

Flyktingmottagning efter 1 december 2010

Från och med den 1 december 2010 ändras flyktingmottagandet. Det är Arbetsförmedlingen som har det samordnade ansvaret för etableringsinsatser av nyanlända invandrare och det är Försäkringskassan som betalar ut etableringsersättning. Arbetsförmedlingens ökade ansvar innebär bl.a. att integrationsenheten får ett mindre ansvar för praktikanskaffning. Verksamhetens två tillsvidare anställda praktikanskaffare har avslutats 2012 12 31.

Ensamkommande flyktingbarn (Pannotia):

Ensamkommande barn (Pannotia) ansvarar för mottagande av ensamkommande flykting barn/ungdomar mellan 15-18 år. I överenskommelsen mellan Bollnäs kommun och Migrationsverket förbinder sig Bollnäs kommun med stöd av 7 b § förordningen (2002:1118) om statlig ersättning för asylsökande m.fl. samt 22 § (1990:927) om statlig ersättning för flyktingmottagande m.m. att hålla 17 boendeplatser tillgängliga för ensamkommande barn, varav 3 platser alltid ska vara tillgängliga för asylsökande barn.

För närvarande har vi två boenden vilka är Pannotia Kilafors och Pannotia Arbrå. Vidare finns 18+ utslussnings-verksamhet där man som 18-åring kan komma ut i eget träningsboende i av kommunen hyrd lägenhet med visst stöd från personal inom ”utslussningsverksamheten”. Ungdomarnas behov av träningsboende har under året ökat och beräknas öka succesivt.

Arbetsmiljöfrågor är en stående punkt vid samverkan och arbetsplatsträffar inom integrationsenheten och ensamkommande barn. Brandutrymningsövningar genomförs årligen inom verksamheterna och SBA genomförs löpande. Hot och våldutbildning genomförs årligen inom ensamkommande barn verksamheten i samarbete med Gävle Dala Företagshälsa.

Riskombud finns i Integrationsenheten, Ensamkommande barn och skyddsronder genomförs kontinuerligt. Handlingsplaner för Hot och våld, Krisplan, Jämnställdhetsplan, Arbetsmiljöplan

och PM om smittorisk är också framarbetad. Vid lönerevisioner har löneutvecklingen följts upp ur ett jämställdhets-perspektiv. Inga fasta entreprenader förekommer i verksamheten.

Måluppfyllelse

Vuxenutbildningsenheten:

Uppföljning av styrkort har bland annat skett genom att studerande fått besvara enkät. Varje kurs innehåller dessutom muntliga och skriftliga uppföljningar. Lärarna lämnar skriftlig analys av de egna kursernas genomförande till rektor som bearbetar resultatet vid medarbetarsamtal och med arbetslag.

Medborgare: Målet delvis uppfyllt.

Genom Vård- och Omsorgscollege har ett privat företag och två offentliga verksamheter (Höghammar och socialförvaltningen) fått kompetensutveckling för sin personal.Den lokala styrgruppen för Bollnäs/Ovanåker Vård- och omsorgscollege är väl fungerande. Privata och offentliga verksamheter är väl representerade. Utvecklingsarbetet har tagit ett stort steg framåt genom strukturerat samarbete mellan utbildare och arbetsgivare.

Utveckling, välfärd och tillväxt: Målet delvis uppfyllt

Vid anställning har strävan varit att successivt höja andelen lärare med adekvat utbildning. Flera lärare har läst in högskolepoäng vid sidan av sitt arbete. Studier i svenska som andra språk pågår.

Målet 75% med adekvat utbildning är uppnått

Målet att alla medarbetare i genomsnitt ska erhålla en dags kompetensutveckling är uppfyllt

Utifrån senaste medarbetarenkät - Målet delaktighet, inflytande och trivsel på arbetsplatsen får anses uppfyllt till 95%

Målet uppdragsbeskrivningar är delvis uppfyllt.

I en jämförelse av Svenska för invandrare (Sfi) mellan 2010 och 2011 ses en tydligt ökad andel elever som uppnår godkänt i respektive kurs. Använda timmar totalt ligger på något lägre nivå 2011.

I jämförelse med Gävleborg och riket ligger betygsresultaten i Bollnäs över eller mycket över.

Högskoleenheten:

Medborgare: En enkätundersökning har genomförts inom Högskoleenheten.

Utveckling, välfärd och tillväxt ”antalet studerande på eftergymnasial nivå ska öka”

Januari 2012 var totalt 328 st som studerade på eftergymnasial nivå på Högskoleeneheten.

Januari 2013 studerade totalt 353 st via Högskoleenheten vilket medför en ökning med 23 studerande. Målet är uppfyllt!

Högskoleenheten har medverkat till ökad kompetensutveckling mot ett 40-tal lokala företag är genomfört genom bl a kompetenskartläggning.

Ekonomi i balans för perioden.

Medarbetare: Samtlig personal anses ha adekvat utbildning för arbetsuppgifterna. Målet är uppfyllt. Varje enskild medarbetare planeras, bla genom gemensamma fortbildningsdagar, erhålla i genomsnitt en dags kompetensutveckling.

Arbetssätt och processer: Uppdragsbeskrivningar har upprättats för all personal.

Arbetsmarknadsenheten:

Medborgare: 98 % av våra medborgare har upplevt att de blir bemötta med respekt, 2 % har upplevt att de ej blivit bemött med respekt.

85 % av våra medborgare i våra verksamheter har upplevt att vår information är lättillgänglig, 15 % har upplevt att vår information ej är lättillgänglig.

Målet delvis uppnått. En enkätundersökning har genomförts under året och strategi har framtagits hösten 2012 i syfte att öka dessa mål.

Antal besökare på Arbetsmarknadsenhetens hemsida.

2012-01-01-2012-06-30: Totalt antal sidvisningar 23 760 Unika besökare 17 708.

2012-07-01- 2012-12-31: Totalt antal unika sidvisningar 33 426 Unika besökare 22 565. Mål uppnått.

Utveckling, välfärd och tillväxt: Mål uppnått: Gemensam fortbildningsdag " Entreprenöriellt förhållningssätt" har genomförts.

Medarbetare:Andelen personal som har adekvat utbildning har uppgått till 75 %. Målet uppnått

Varje enskild medarbetare har erhållit i genomsnitt en dags kompetensutveckling. Målet uppnått.

100 % av personalen har upplevt delaktighet, inflytande och trivsel på sin arbetsplats. Mål uppnått.

Arbetssätt och processer:

Uppdragsbeskrivningar har upprättats med all personal. Mål uppnått.

Integrationsenheten:

Uppföljning av styrkort har genomförts enligt nedan:

Medborgare: En enkätundersöknig har skickats ut till verksamhetens deltagare. Av 115 utskickade enkäter har 69 svar inkommit. Målet är uppfyllt då 100% de svarande har ansett att

de blivitt bemötta med respekt inom integrationsenheten och upplever att informationen om integrationsenhetens verksamhet är lättillgänglig.

Medarbetare: Målet är uppfyllt då 100% .Personalen har adekvat utbildning. Personalen får årlig kompetensutveckling bl.a. i samarbete med integration Gävleborg. Uppdragsbeskrivningar finns upprättade för all personal.

Ensamkommande flyktingbarn (Pannotia):

Medborgare: En enkätundersökning har genomförts med ungdomarna. Av verksamhetens 21 ungdomar har 17 svarat. Alla 17 anser att de blir bemöta med respekt på boendena. 10 av ungdomarna upplever att informationen om boendena är lättillgänglig. Målet är uppfyllt. Alla tjänster är nu BAS arbetsvärderad. För närvarande har ca 50% av personalen adekvat utbildning enligt arbetsvärderingen. All personal får årligen utbildning/vidarutbildning i det arbettsätt som verksamheten tillämpar. Samtlig boende personal och föreståndare har handledning i sitt arbete. Uppdragsbeskrivningar finns för all personal. Målet är uppfyllt.

Integrationsenheten och Högskoleenheten i Bollnäs kommun har i samarbete med Hudiksvalls kommun ansökt och beviljats en YH-utbildning till Integrationspedagog med start hösten 2013. Utbildningen vänder sig till personal som är verksamma inom myndigheter och organisationer som arbetar med integration.

Personalen stimuleras att söka den nya utbildningen.

Kommentarer till budgetavvikelser

Vuxenutbildningsenheten:

Komvux slutar på ett överskott för 2012. Uppdragsutbildning genom bland annat Omvårdnadslyftet och elever från Ovanåker har gett intäkter . Yrkesvux medel har möjliggjort köp av yrkeskurser .

Särvux slutar på ett visst överskott genom uppdragsutbildning.

Sfi slutar på ett underskott som blivit mindre än befarat. Uppdragsutbildning från arbetsförmedlingen har balanserat ekonomin till viss del.

Högskoleenheten:

Inga budgetavvikelser för aktuell period.

Arbetsmarknadsenheten

Inga budgetavvikelser för aktuell period.

Integrationsenheten:

Inga budgetavvikelser för aktuell period.

Ensamkommande flyktingbarn (Pannotia):

Verksamheten har eftersträvat att få ekonomin i balans. Resultatet beror i stor utsträckning på att verksamheten inte har bedrivit det tänkta utvecklingsarbetet under året. Anledningen är att vi inte har haft kännedom om beloppet på den faktura som vi väntat oss få ifrån socialförvaltningen. Vår förhoppning är att kommunfullmäktiges beslut angående ekonomin mellan berörda förvaltningar klaras ut under 2013 så att vi kan utveckla verksamheten utifrån barnen/ungdomarnas behov.

Framtidsbedömning

Vuxenutbildningsenheten:

Alltfler personer med invandrarbakgrund kommer in i alla utbildningar vilket innebär annat arbetssätt och behov av extra stöd . Detta medför i sin tur behov av mer lärarresurs och ökat behov av kompetens inom svenska som andra språk. Kraven på att invandrare ska kunna kombinera sfi med annan utbildning på olika nivåer kommer att ställa krav på ytterligare anpassning av undervisningen.

Efterfrågan på studier i grundläggande och gymnasial nivå har ökat under hösten 2012 och ansökningar till våren 2013 har för första gången på ca 10 år varit så stor att det uppstått kö till flera kurser. Vux 2012 reformen med nya behörighetskrav till högre studier innebär att vissa behörighetsgivande kurser inte finns hos oss eller i vårt Hälsingesamarbete (Hälsinge-vux). Det innebär att köp av kurser gjorts för enstaka elever . På sikt behöver vuxenutbildningen på olika sätt öka sitt utbud om inte sökande ska förhindras att söka högre studier.

Bollnäs/Ovanåker lokala Vård och Omsorgscollege har kvalitetscertifierats under våren 2012 efter mycket arbete.Det kommer att innebära att utbildning och anställningsbarhet i allt högre grad kommer att stämma överens.

Särvux utvecklar kontinuerligt kurser och arbetssätt.

Lärlingsupplägg vidareutvecklas i samarbete mellan elev, skola, arbetsgivare och daglig verksamhet.

Ökad invandring aviseras vilket kommer att innebära ökat behov av Sfi och Samhällsorientering.

Kompetensförsörjningsbehov för vuxenutbildningsenheten perioden 2013-16

Grundläggande undervisning	2016 pensioneras 2 lärare
Särskild utbildning för vuxna	2015 pensioneras 1 lärare
Utbildning i svenska för invandrare kompetens i svenska som andra språk	Ökad invandring ger ökat behov av lärare med

Gymnasial undervisning teoretiska kurser	2016 pensioneras 1 lärare
Vårdlärare	2014 pensioneras 2 lärare
Administration	1 administratör pensioneras i maj 2013
Skolledning	1 rektors avtal upphör juli 2014

Högskoleenheten:

I Kommunens mål- och styrkort finns kommunövergripande mål för utveckling, välfärd och tillväxt. Kommunen har som nyckelfaktor att ge bra infrastruktur i hela kommunen, tillgång till högre utbildning och gott företagsklimat. Nämnden för Lärande och Arbete har som mål att studerande på eftergymnasiala utbildningar ska öka.

Rätt kompetens är en förutsättning för att olika verksamheter ska kunna utvecklas och bidra till kommunens tillväxt. Högskoleenheten har en betydelsefull funktion för utbildningsrelaterade tillväxtfrågor.

Verksamhetens framtid är mycket ljus om politiken fortsätter att stödja det utvecklingsarbete som beskrivs i "Utvecklingsstrategi för Högskoleenheten 2012/2013". En bra grund har utvecklats under 2012 som skapar goda förutsättningar för ett lokalt lärcentrum att än mer fungera stödjande för kompetensfrågor och utbildning som det lokala arbetslivet efterfrågar. Under 2012 har kompetensen i verksamheten för att kartlägga och föra dialog mot arbetslivet byggts upp ytterligare genom olika metoder och mot andra nya aktörer. Den markantaste verksamhetsförändringen för kompetensfrågor är just mot arbetslivet i en vidare bemärkelse, vilket gynnar förutsättningarna att med högre precision tillgänggöra utbildningar som matchar med arbetslivets efterfrågan.

Ett problemområde är att 2/3 av verksamhetens budget finansieras av externa medel främst genom deltagande i olika projekt och statliga medel från myndigheten för yrkeshögskolan. Den kommunala budgeten för Högskoleenheten är mycket minimal och har blivit hårt bantad under de senaste åren.

För att inte riskera att tappa viktig kompetens och funktion av verksamhetens olika spår: Högskola, Yrkeshögskola, Arbetsliv/kompetens finns särskilda skäl att se över en stärkt kommunal finansiering för att upparbeta en starkare kommunalbudget som kan stödja en miniminivå av personalstyrka som kan verka för utveckling och drift vid perioder när extern finansiering är låg.

Hyrorna för högskoleenhetens lokaler är inte balanserad på ett rätt sätt. Ca 2/3 av den totala hyran finansieras i dagsläget av externa medel. Under hösten har den externa finansieringen att minskat. Omfattningen av minskningen är beroende på i hur stor omfattning delar av Högskoleenhetens Utvecklingsstrategi har införlivats.

Arbetsmarknadsenheten:

Gävleborgs län har landets högsta arbetslöshet. Arbetsmarknadsprognosen 2013-2014 visar på att arbetsmarknaden försämras ytterligare 2013. Arbetslösheten stiger till 8,4 % år 2013 och 8,5 % år 2014, från 7,8 % år 2012. Specifika insatser behövs för att mildra och minska

arbetslösheten för utsatta grupper såsom ungdomar och utrikesfödda inkluderande flyktingar som omfattas av etableringslagen. Mottagandet av antal flyktingar inom kommunen ökar. Integrationsenheten upphör med kommunala arbetsmarknadsinsatser för flyktingar som omfattas av etableringen fr.o.m. 2013 och AME övertar ansvaret vilket medför ett behov av utökade resurser för verksamheten. Antalet hushåll som uppbär ekonomiskt bistånd i kommunen fortsätter stiga i kommunen bland ungdomar och utrikesfödda och behoven av insatser från AME ökar.

I syfte att möta det behov av arbetskraft i samband med generationsväxlingen behöver arbetssökande få möjlighet till vägledningspraktik inför studieval, arbetspraktik etc. inom kommunen samt de inom kommunalägda bolagen.

Arbetsmarknadsenheten samordnar kommunens arbetsmarknadspolitiska och arbetsbefrämjande åtgärder gällande långtidsarbetslösa, ungdomar, personer med funktionsnedsättning, med arbetshandikapp och invandrare samt personer som uppbär ekonomiskt bistånd. Befattningshavare som arbetar inom enheten besitter specialistkompetens bland annat inom rehabilitering, arbetsmarknadskunskap, beteendevetenskap. Behov av ytterligare kompetens kan ej bedömas för närvarande då verksamheten styrs av vilka åtgärder och insatser som ska utföras av enheten.

Integrationsenheten:

Vid ett ev. utökat flyktingmottagande kan det bli ett behov av utökning av personalgruppen med en integrationshandläggare.

Integrationsenheten kommer att fortsätta att utveckla samarbetsformer med arbetsförmedling, andra aktörer och föreningslivet. Under året kommer verksamheten att utveckla insatserna till barn och ungdomar.

Ensamkommande flyktingbarn (Pannotia):

Om Bollnäs kommun beslutar om ett utökat mottagande av ensamkommande flyktingbarn medför det behov av ett antal integrationshandledare till boende för ensamkommande flyktingbarn.

Enheten har i samarbete med socialförvaltningen utarbetat en modell för samarbete, den så kallade Pannotia-trappan vilken nu kommer att vidarutvecklas. Enheten för ensamkommande barn har varit projektägare till projektet ”Gävleborgsmodellen”. Utifrån ”Gävleborgsmodellen” har det utarbetats en avsiktsförklaring som ska utmynna i ett utökat regionalt samarbete mellan kommunerna i Gävleborgs län. Enhetschefen arbetar 25% i samarbete med Söderhamns kommuns samordnare för ensamkommande flytingbarn och länsstyrelsen med att utveckla länssamarbetet.

Investeringar

Inga investeringar under 2012.

NÄMDEN FÖR LÄRANDE OCH ARBETE STYRKORT 2012

Målet uppfyllt
Målet delvis uppfyllt
Målet ej uppfyllt
Ingen mätning gjord

Vision 2020: Bollnäs, möjligheternas kommun!
Har en hållbar utveckling med tillväxt och goda möjligheter till utbildning och arbete. Vi har ett jämställt och miljöanpassat samhälle präglat av trygghet, demokratiska värderingar, mångfald, upplevelser och framtidstro.

Önskat läge: Bollnäs, en tillväxtkommun för människor och natur med medborgare, som aktivt utövar inflytande i sin närmiljö

Kommunövergripande nyckelfaktorer per perspektiv	Nämndsmål	Mätetal
Medborgare God folkhälsa med nöjda och engagerade medborgare	God folkhälsa med nöjda och engagerade medborgare	Medborgarna ska bli bemötta med respekt och med lika behandling
		100% av medborgarna i våra verksamheter ska uppleva att vår information är lättillgänglig
		Antalet besök på vår hemsida ska öka med 5% i jämförelse med 2011
Utveckling, välfärd och tillväxt Bra infrastruktur i hela kommun-en, tillgång till högre utbildning och gott företagsklimat	Studerande på eftergymnasiala utbildningar ska öka	Antalet studerande ska öka med 2%
	Verksamheterna ska utveckla det entreprenöriella lärandet	Gemensam fortbildningsdag för samtliga personal ska genomföras senast den 30/9-2012
	Utveckla samverkan med interna och externa aktörer	Ansökan ska verkställas om deltagande i minst et transnationellt projekt/samarbete 2012
		Medverkan till ökad kompetensutveckling ska genomföras i fem lokala företag under 2012
Ekonomi God ekonomisk hushållning	En långsiktig hållbar ekonomi i balans	En utbildninginsats gällande interna ekonomirutiner ska genomföras
Medarbetare Attraktiv arbetsgivare med kompetenta och motiverade medarbetare	Personalen ska ha adekvat utbildning och fortbildning för sina arbetsuppgifter	Andelen pesonal som har adekvat utbildning ska uppgå till 75%. Varje enskild medaretare ska erhålla i genomsnitt en dags kompetensutveckling.
	Personalen ska vara delaktga, ha inflytande och trivas på sin arbetsplats.	100% av personalen ska uppleva delaktighet, inflytande och trivsel på sin arbetsplats.
Arbetssätt och processer Delaktigt, effektivt och öppet arbetssätt	Projekt ska innebära ett lärande för organisationen	En projektmodell för lärande i organisationen ska utarbetas.
	Tydlig ansvars- och rollfördelning inom hela organisationen	Uppdragsbeskrivningar ska upprättas med all personal.

BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDEN

Kommentarer till perioden 1 januari 2012 - 31 december 2012

Barn- och utbildningsnämndens verksamhet under 2012 är förskola, grundskola, gymnasieskola och särskola. Förvaltningen leds av förvaltningschef, vilken även är chef för nämnden för lärande och arbetes verksamhet, och ledningsgrupp. Ledningsgruppen består av förvaltningschef, biträdande förvaltningschef och skolformschefer. Till ledningsgruppen knyts regelbundet och enligt schema, förvaltningens centrala expertfunktioner inom områdena ekonomi, personal, kvalitet och myndighet.

Under 2012 slutfördes den stora beslutsprocessen runt framtidens skola, med beslut i Kommunfullmäktige 2012-06-20, om en kommunövergripande skolstruktur. Barn- och utbildningsnämnden fick i uppdrag att verkställa beslutet, och Kommunfullmäktige tar ställning till de delar av verkställigheten som för med sig behov av investering. Barn- och utbildningsnämnden har antagit en arbetsplan för genomförande av beslutet, och har prioriterat att sätta igång med utbyggnaden av Björktjära skola. Beslut har även fattats om att verksamheten vid Sörängs skola upphör vårterminen 2013.

Årets löneavtal för lärare blev klart i oktober, och utfallet var betydligt högre än budgeterat.

Under våren 2012 beslutade förvaltningsledningen att inrätta en enhet för all städ- och vaktmästeriverksamhet inom barn- och utbildningsförvaltningens verksamhetsområde. Huvudsyftet med enhetens skapande var att frigöra tid för förskolans och skolans chefer att bedriva pedagogiskt ledarskap. Enheten utför lokalvård och service åt förvaltningens alla verksamheter. Den nya enheten har möjliggjort en mer rationell verksamhet, och har lett till en besparing på cirka 2, 2 miljoner kronor.

Måluppfyllelse

Förskolorna arbetar strukturerat med att höja kvaliteten på verksamheten. Arbete med utgångspunkt i förskolans reviderade läroplan har fortsatt under 2012 och förskolorna har särskilt fokuserat på pedagogisk dokumentation.

Grundskolorna har fortsatt sitt tvåårigа läroplans- och kursplaneprojekt med fokus på pedagogiska planeringar, individuella utvecklingsplaner, skriftliga omdömen, bedömningsmatriser och betygssättning. Barn- och utbildningsnämnden beslutade under våren 2012 att ansöka om deltagande i SKL:s matematiksatsning PISA 2015. Bollnäs blev en av 42 kommuner som kom med i detta arbete hösten 2012. Arbetet handlar om ledning och styrning och arbetssättet är baserat på SKL:s rapport Konsten att nå resultat – erfarenheter från framgångsrika skolkommuner. Målet på nationell nivå är att höja resultaten för svenska elever vid nästa PISA-undersökning våren 2015. Målet för Bollnäs är att höja elevernas resultat i matematik snarast. 29 språkutvecklare från kommunens samtliga grundskolor utsågs inför höstterminen 2012. Under ledning av specialpedagog har ett intensivt utvecklingsarbete i

språkutvecklande arbetssätt påbörjats. Barn- och utbildningsnämnden fattade under vårterminen 2012 beslut om en handlingsplan för bättre resultat i grundskolan.

Verksamheten på Torsbergs gymnasium har fokuserat arbetet med att genomföra ett gymnasium enligt den nya gymnasieförordningen. Elever från restaurang- och livsmedelsprogrammet har deltagit i den nationella tävlingen ”Unga ekokockar” där de kom tvåa. Internationell praktik har förekommit för ett tiotal elever under sommaren. Elever på fordonsprogrammet har gjort praktik inom EU. Internationella projekt har fortsatt från tidigare läsår. Estetiska programmet har haft uppmärksammade föreställningar, och slutproduktionen West side story. Industriprogrammet har integrerats i samma lokaler som Gymnasiesärskolans industriprogram. Det har ökat möjligheterna till samarbete med ett gott resultat. Elever på introduktionsprogrammet språk ökar kontinuerligt

Höghammars gymnasiesärskola har genomfört ett intensivt arbete med att planera inför den nya gymnasieförordningen 2013. Inkludering med gymnasiet har påbörjats och genomförandet har kommit olika långt inom skolformerna. Idrotten har en nästan helt genomförd inkludering, Estetiska och Industriprogrammen har kommit långt och Restaurangprogrammen har påbörjat planering för inkludering. Det Estetiska programmet har med stor succé uppfört föreställningen Tillsammans. De har varit ute på turné samt haft besök av representanter från Skolverket. Handelsprogrammet har under året tagit över driften av cafeterian på Torsbergsgymnasiet. Verksamheten är mycket uppskattad. Handelsprogrammet har förberett en flytt till Torsbergsgymnasiet och öppnar en butik för kontorsmaterial i januari 2013 samt kommer även att driva en nätbaserad handel. Industriprogrammet har integrerats lokalmässigt med gymnasiets Industriprogram. Inkludering av de båda programmen har gett goda resultat för båda skolformerna.

Nytorps naturbruksgymnasium, följer planen på avveckling.

Elever från Idrottsgymnasiet deltog framgångsrikt i idrottstävlingar för handikappade; EM i Gävle, VM i Manchester och London samt Paralympics i London. En elev blev världsmästare i höjdhopp under inomhus VM i London. Elever har deltagit i tävlingar och träningsläger inom Sverige. Två träningsläger har varit förlagda i Portugal respektive Egypten. Resor för träningsläger utomlands har minskat på grund av att ett minskat elevantal har ändrat de ekonomiska förutsättningarna.

Slutbetyg från Gymnasiet

Antal elever på gymnasiet som fått slutbetyg juni 2012 är 193 av 221 = 87%. I statistiken ingår inte elever på International Baccalaureate. Samtliga elever på programmet International Baccalaureate var godkända i sin examen.

Behörighet att söka högskola

Antalet behöriga till högskola av de elever som fått slutbetyg 2012 är 75,6 I statistiken ingår

inte elever på International Baccalaureate då statistik saknas.

Personal

För- och grundskola

Sjukskrivningstalen ökade kraftigt inom för- och grundskolan under första halvåret, i synnerhet inom förskolan. De flesta förskoleområden har under hösten 2012 – tillsammans med företagshälsovården och sporthallen – byggt upp friskvårdssatsningar för sin personal.

Kommentarer till budgetavvikelser

Årets löneavtal är den enskilt största – och i flera fall den enda - orsaken till att flera grundskolor inte klarat målet att ha en budget i balans. Kilbergsskolan, Nyhamre skola och Segersta skola uppvisar förhållandevis stora underskott. Arbråskolan och Granbergsskolan har under året tagit emot flera HVB-hemsplacerade elever från andra kommuner. Rutinerna för detta mottagande, som bland annat innebär ersättning från elevernas hemkommuner, har varit otydliga. Detta har inneburit att Arbråskolan och Granbergsskolan inte fått de resurser de borde ha haft. För att ge de HVB-hemsplacerade eleverna den utbildning de har rätt till har skolorna varit tvungna att sätta in mer resurser än de haft budget för. Förvaltningen har tagit fram rutiner och från och med januari 2013 bör mottagandet av HVB-hemsplacerade elever fungera på ett bättre sätt. Nyhamre skola F-6 och Granbergsskolan 7-9 tar emot nyanlända elever i förberedelseklass. Elever kan komma direkt från migrationsverket - asylsökande, komma från Pannotia – ensamkommande flyktingbarn, komma från vår integrationsenhet – med uppehållstillstånd (bl a anhöriginvandring) eller komma som HVB-hemsplacerade från andra kommuner. För skolorna är antalet inkommande elever oförutsägbart och det är svårt att bygga en organisation som matchar behovet. Nyhamre skola har aviserat att en stor del av deras underskott har med detta att göra. Våren 2012 kom signaler om att anhöriginvandringen från Somalia skulle öka och att nya flyktingar skulle komma från Syrien. Höstens organisation byggdes för att möta detta behov. Denna ökning kom dock inte förrän i december, vilket inneburit mindre intäkter än väntat.

Flera skolor, bland annat Kilbergsskolan och Segersta skola, beskriver att de haft elever med stora stödbehov. För att lösa situationen har rektorer i några fall anställt mer personal än de haft budget för. Kilbergsskolans elever i åk 6 – två klasser – flyttade inför höstterminen till Rensbackens skola. Detta medförde ökade personalkostnader och ökade kostnader för möbler och lärverktyg.

För förskolornas del visar det sammantagna resultatet en budget i balans.

Överskottet under för- och grundskolechef beror på en gynnsam vinter med lägre värmekostnader än väntat

Gymnasiesärskolan har haft för höga personalkostnader i förhållandet till Budget.

Gymnasiesärskolan gjorde kraftiga anpassningar 2011. Det blev helt ny personal på vissa program. För att upprätthålla rättsäkerheten för eleverna tvingades verksamheten förstärka på personalsidan. Detta skulle rättas till inför höstterminen 2012. Höstens organisation var lagd för ett elevantal i enlighet med prognos. Trots att ett tjugotal nya elever översteg den lagda organisationen var personalkostnaderna för höga främst på assistenter. Senare delen av hösten har arbete med personalanpassningar pågått. De olika programmens placering på sex olika platser i Bollnäs har fördyrat möjligheter att fördela personal till flera program och undervisa över programgränserna. Administrationen flyttade i februari in till Torsbergsgymnasiet. Tidigare lokaler på Ljungheden står tomma men hyreskostnader belastar Höghammar till 2013 06 30. Med bättre samlade lokaler inom gymnasiesärskolan kan effektiviteten förbättras.

Orsaken till Torsbergsgymnasiets negativa budgetavvikelse kan delas in i fyra huvudområden; högre personalbudget än budgeterat, större utbud av olika utbildningsvägar än vad budget tillåter, höga läromedelskostnader ex: elevresor, läromedel till yrkesprogrammen, och underbudgetering av köp av externa tjänster. Torsbergsgymnasiet har ett lägre elevantal än det som organisationen var lagd för. Det medför för små undervisnings grupper i ex. språk, individuella val och inriktningar samt ett stort utbud i moderna språk. Köp av externa tjänster utöver budget görs för ex. lärlingsutbildningen , estetiska programmet och omvårdnadsprogrammen. Lärlingsutbildningen är kraftigt underbudgeterad. Många kurser utförs av externa utbildare, en del på annan ort. Utbildningen fasas ut i juni 2013. Utlandspraktik på fordonsprogrammet finns inte fullt ut i budget.

Nytorps Naturbruksgymnasium är under avveckling i skede år 2 av 3. Verksamheten har ett prognoserat underskott tills avvecklingen är slutförd juni 2014. Verksamheten år 2012 har gjort ett bättre resultat än prognosen vilket gör att underskottet är mindre än förväntat. Ett sämre mjölkpris än förväntat drog ner resultatet, men bättre slaktpriser, och smågrisarna (livdjur) gick bättre än förväntat. Personalkostnader blev lägre än budgeterat främst på grund av att kökspersonalen kunde erbjudas annan tjänst tidigare än deras uppsägningstid samt att driftledaren på skoljordbruket inte ersattes utan arbetsuppgifterna övertagits av rektor.

Framtidsbedömning

Inom ramen för Framtidens skola, fortskrider arbetet med verkställighet i enlighet med beslutad arbetsplan. Högt prioriterat är utbyggnad av förskola, centralt och på Renområdet. En koncentration av gymnasiesärskolans verksamhet till färre antal ställen och mindre lokalyta är också högt prioriterat. Med bättre samlade lokaler inom gymnasiesärskolan kan effektiviteten förbättras.

Grundskolorna läroplans- och kursplaneprojekt med fokus på pedagogiska planeringar, individuella utvecklingsplaner, skriftliga omdömen, bedömningsmatriser och betygssättning går in i en ny fas, med bland annat en webbplattform – uppbyggd av lärare i Bollnäs – där pedagogiska planeringar, individuella utvecklingsplaner, skriftliga omdömen och bedömningsmatriser ska hanteras. Denna webbplattform är tänkt att utgöra ett kraftfullt stöd för lärarna i deras dokumentation av elevernas lärande och en lättillgänglig och informativ informationskälla för elever och föräldrar.

Arbetet med utbildningssamverkan i Hälsingland fortskrider, Hälsingerådet beslutar om bildandet av ett kommunalförbund, Hälsinglands utbildningsförbund under våren 2013.

Arbetet i kommunen med att skapa en mer renodlad struktur inom den egna gymnasieskolan kommer att fortgå, med målet att minska kostnaderna avsevärt 2013, och en budget i balans 2014.

Investeringar

För- och grundskola

Alla elever i åk 7 fick en egen dator vid höstterminsstarten

Alla förskoleavdelningar har utrustats med en iPad och en fast dator.

Gymnasiet

Alla elever i år 1 har fått egna datorer. Anpassningar av lokaler för en gemensam ledning och administration har gjorts i huset Torsberg.

BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDENS STYRKORT 2012

Vision 2020: Bollnäs, möjligheternas kommun! Har en hållbar utveckling med tillväxt och goda möjligheter till utbildning och arbete. Vi har ett jämställt och miljöanpassat samhälle präglat av trygghet, demokratiska värderingar, mångfald, upplevelser och framtidstro.
Önskat läge: Bollnäs, en tillväxtkommun för människor och natur med medborgare, som aktivt utövar inflytande i sin närmiljö

Kommunövergripande nyckelfaktorer per perspektiv	**Nämndsmål**		**Mätetal**
Medborgare God folkhälsa med nöjda och engagerade medborgare	Droganvändningen ska minska bland våra elever.	○	Andelen alkoholkonsumenter i åk 9 och gymnasiets årskurs 2 ska minska från föregående år med 2 %.
		○	Andelen elever i åk 9 och gymnasiets år 2 som någon gång använt narkotika skall minska från föregående år med 2 %.
		○	Andelen elever i åk 7-9 som röker och/eller snusar ska minska från föregående år med 2 %.
	Våra elever ska ha förutsättningar att lyckas i klassrummet.	●	Andelen behöriga lärare ska öka jämfört med 2011.
		○	Antalet elever i särskild undervisningsgrupp ska minska.
		○	Antalet elever med anpassad studiegång ska minska.
	Barn, elever och föräldrar ska vara nöjda med verksamheten.	●	Samtliga förskolor, grundskolor och gymnasieskola ska nå kommunens nöjdhetsindex 2011 för respektive skolform.

Utveckling, välfärd och tillväxt Bra infrastruktur i hela kommunen, tillgång till högre utbildning och gott företagsklimat	Vi ska vara länets bästa skolkommun.	●	Vi ska ha placering 1 i ranking hos SKL, Föräldraalliansen, Kvalitetstal för förskolan samt Ungt Företagande.
	En ökad andel elever som går vidare till nästa studienivå.	●	Andelen elever som gått över till högskolestudier inom 3 år ska ständigt öka.

Ekonomi God ekonomisk hushållning	Ett kvalitetssäkrat budget- och uppföljningsarbete.	●	Resultatenhetsansvariga presenterar 15 november budget för nästkommande år med utgångspunkt i fastställd peng.
		●	Månadsanalyser som görs av resultatansvariga skickas till verksamhetschefer och ekonomer. Därefter fattas beslut om eventuella åtgärder.

Medarbetare Attraktiv arbetsgivare med kompetenta och motiverade medarbetare	Våra medarbetare ska känna delaktighet i utvecklingen av verksamheten.	●	Minst 85 % av medarbetarna ska anse att de är delaktiga i utvecklingsarbetet på sin arbetsplats.
	Kompetensutveckling	○	Förskolechef/rektor upprättar en kompetensutvecklingsplan för sin verksamhet.

Arbetssätt och processer Delaktigt, effektivt och öppet arbetssätt	Vidareutveckla samverkan med övriga Hälsingekommuner inom gymnasieskolan och näringslivet, friskolor och förvaltningar.	○	Fastställa en plan för samverkan utifrån vad vi vill uppnå, hur det ska uppnås och vem som ansvarar för olika delar.
	Påbörja genomförandet av strukturplan skola.	●	Minska totala ytan av skollokaler med 20 %.
	Samverka med SOC kring medborgaren för att skapa trygghet och självkänsla.	●	Tillsammans med SOC tydliggöra rutiner omkring anmälningar och återkoppling.

Socialnämnden

Kommentarer till perioden 1 januari 2012 - 31 december 2012

INLEDANDE KOMMENTARER

Lågkonjukturen påverkar kommunens förutsättningar negativt genom en sämre ekonomi, samtidigt som behoven av socialförvaltningens verksamheter ökar. Detta gäller synnerligen verksamheterna inom individ- och familjeomsorgen, men det är tydligt också inom äldre- och handikappomsorgen. Både socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) är tunga lagar utifrån individens rätt till insatser, där det inte tas hänsyn till kommunens ekonomi. Dessutom påverkas våra verksamheter i mycket stor utsträkning av ny lagstiftning och domar, och dessutom av ändrat förhållningssätt hos andra myndigheter, som arbetsförmedlingen och försäkringskassan. Att reducera kostnaderna i högre takt samtidigt som volymen ökar är en ekvation som är svår att få ihop och som också kan vara demoraliserande för våra ansvarsfulla chefer och personal.

Socialförvaltningen har i dag en verksamhet av hög kvalitet och med ständig fokus på förbättringar. Vi tror att samarbete inom kommuen och med andra parter är nödvändiga för att klara framtidens utmaningar, tillsamman med tydliga politiska prioriteringar.

KOMMENTARER TILL PERIODEN 1 JANUARI 2012 - 31 DECEMBER 2012

Individ- och familjeomsorg.

Antal människor som söker försörjningsstöd ökar och är till 70 % knutet till arbetslöshet. Tanken är att insatsen ska vara av tillfällig karaktär men utges idag under allt längre perioder. För att finna annan försörjning har ett samarbete med Arbetsförmedlingen, arbetsmarknadsenheten och Försäkringskassan bedrivits under året. Det har dock varit svårt att finna lösningar för de som står väldigt långt ifrån arbetsmarknaden.

Ett särskilt projekt gjordes för att få ut utlandsfödda. 150 personer identifierades som skulle kunna gå ut i egen försörjning och man avsatte personalresurs för att hålla trepartssamtal med Arbetsförmedlingen. Samarbetet resulterade i att 10 personer fick sysselsättning men projektet lades sedan ner då det varit svårigheter att finna arbete/praktikplats för denna målgrupp. En grupp som ökar är de utlandsfödda som i dagsläget uppbär 30% av försörjningsstödet-

En ökning av barn som far illa i åldern 0-12 år har skett och den utvecklingen fortgår. Det är ett krävande arbete att bedöma de anmälningar som kommer in. Under en tvåårsperiod har alla medarbetare vid barn-och familjeenheten bytts ut. Trots hög arbetsbelastning har rättssäkerheten kunnat upprätthållas.

Inom familjehemsverksamheten har två utvecklingsarbeten skett, dels att"Lära av fosterbarn" genom att intervjua dem efter att insatsen har avslutas och dels har vi gått med i

Socialstyrelsens projekt Bra-fam för att utveckla bedömningsinstrument för att rekrytera och utreda familjehem. Även här ser vi att antalet barn till utrikesfödda ökar och utgör nu 30 % av barn placerade i familjehem.

Ungdomsenheten har arbetat intensivt under året för att finna "hemmaplanslösningar" i stället för externa placeringar vid behandlingshem. Placeringarna har minskat från 11 till 2 vilket har varit möjligt att genomföra tack vare att öppenvården utvecklats. Sedan andra halvan av året kan vi erbjuda Strukturerad Hemmabaserad FamiljeBehandling (SHFB). Arbetet med att göra gemensam planering med barn- och ungdomspsykiatrin har inletts (SIP). Fortfarande står vi ensamma för kostnaden vid behandlingshem trots att orsaken är psykiskt dåligt mående. Frågan om delad vårdkostnaden diskuteras på länsnivå och vi ser fram emot en schablonlösning. Inom ungdomsenheten handläggs även ensamkommande flyktingbarn. Mottagandet som enligt avtal är 17 ungdomar ökar ständigt eftersom de som fyllt 18 år har behov av fortsatt handläggning.

Vuxenenheten möter stora utmaningar när en ny våg av missbruk av GHB/GBL sveper in. Fortfarande sker många externa placeringar vid behandlingshem för missbruk. Vi försöker få till stånd en "hemmaplanslösning" när det gäller den öppenvård som kan erbjudas vid Beroendemottagningen.

Hedbacken, det egna HVB-hemmet för ungdomar, har haft låg beläggning och därför togs ett beslut om nedläggning. Beslutet innebär dock att behovet av öppenvårdsinsatser ökar.

Förutsättningarna för Familjecentrum har förändrats sedan starten. Detta är orsaken till att socialförvaltningen och landstinget, Aleris, förskolan och kyrkan nu ska se över samverkansavtalet. Under året har konflikter ökat internt inom FC som bidragit till att socialförvaltningens medarbetare valt att söka annat arbete.Under dennes tjänstledighet ska verksamheten ses över och därför kommer tjänsten att vakanshållas.

Beroendemottagningen har fått en ökad tillströmning av ärenden från förvaltningen och det är också fler som söker sig dit själva. Genom en intern omflyttning har personalstyrkan utökats med en person som arbetar med drogförebyggande arbete inom ramen för Öckeröprojektet. Detta arbete har givit goda reslutat och andelen högstadieelever som nyttjar alkohol har minskat.

Äldreomsorg

Äldreomsorgens verksamhet är indelad i fyra geografiska områden, Bollnäs, Kilafors, Arbrå och Rengsjö och kunderna finns både i särskilt och ordinärt boende. Verksamheten har drygt 600 anställda.

Hemtjänstens verksamhet har fortsatt att öka under 2012. Antal kunder har ökat med ca 3,6 %. Under året har det också skett en ökning med 66 % av kunder som enbart har trygghetslarm. Ökningen av utförd tid uppgår till nästan 9 000 tim vilket motsvarar ca 7 årsarbetare.

I särskilt boende har antal kunder minskat jämfört med 2011. Orsakerna är att man den 1 mars lade ner sex platser i Rengsjö och i månadsskiftet mars-april lade åtta platser vilande i Arbrå. Äldreomsorgen har också gjort en neddragning av platser i särskilt boende vilket förmodligen har bidragit till att kostnader för betalningsansvar för personer som varit utskrivningsklara från sjukhuset har ökat. Dessa åtgärder har varit en del av den åtgärdspaket socialnämden beslutade om för att få en budget i balans.

Behovet av boendeplatser varierar kontinuerligt och under en längre period under våren hade man ofördelade platser i demensboendena. Under hösten har dock antalet som väntar på en plats varit högre än på länge.

Anhörigstödets verksamhet har också ökat, både när det gäller äldreomsorgens område men också utifrån det utökade ansvaret för att finnas till för de anhöriga till handikapp- och individ- och familjeomsorgens kunder.

Under året har vi fortsatt arbetet utifrån kvalitetsregistren - Senior Alert och Palliativa registret- för att ge bättre liv till sjuka äldre och den nationella satsningen för ökad patientsäkerhet. Registren gör att man får bättre verktyg att arbeta systematiskt, vården blir mer likvärdig och man kan genom statistik se resultat av det arbete som sker.

Bollnäs kommun är en av åtta kommuner i landet med 100 % täckningsgrad i Senior Alert vid punktprevalensmätningen den första oktober 2012. Det innebär att samtliga kunder som bodde på särskilt boende eller vistades på korttidsboende hade fått en riskbedömning gjord det senaste året (oktober 2011 – september 2012).

När det gäller det Palliativa registret så har de flesta parametrarna förbättrats sedan förra året förutom uppfyllt önskemål om dödsplats, munhälsa bedömd och lindrad från ångest. Den största förbättringen från 2011 till 2012 har skett för eftersamtal och smärtskattning.

Under våren presenterades resultatet av B-long, ett forskningsprojekt som äldreomsorgen deltagit i och som handlar om arbetsmiljö. Projektet har haft till syfte att studera enhetschefernas och vårdpersonalens arbetsmiljö och man har tittar på relationer mellan strukturella förutsättningar i arbetsmiljön, ledarskap, personalens hälsa och verksamhetens resultat. Enkätresultatet visar i stort att medarbetarna upplever att man har en bra arbetsmiljö. Vårdpersonalens resultat har i flera delar förbättrats från den första mätningen till den andra.

Den satsning som påböjats när det gäller värdegrundsarbetet fortlöper som planerat och kommer att pågå/processas i varje arbetsgrupp under hela 2013.

Handikappomsorgen

Bostad med särskild service

Under året har ett utvecklingsarbete genomförts på Trädgårdsgatan med införandet av

boendestöd enligt Socialtjänstlagen (SoL). Boendestöd är en kraftigt växande verksamhet i och med handläggarnas ändrade beslutskriterier för insatsen. Tidigare var det endast socialpsykiatrins boendestödsgrupp som verkställde dessa beslut, men i och med att fler och fler personer med utvecklingsstörningar och neuropsykiatriska funktionshinder blev beviljade boendestöd fattades beslutet att utöka verkställigheten till Trädgårdsgatans grupp.

Under året har Socialstyrelsen haft en tillsyn på gruppbostäderna på Örsängesvägen. Denna tillsyn resulterade i ett krav på Örsängesvägen 53 att redovisa vidtagna och planerade åtgärder för att säkerställa att gruppbostaden är av god kvalité avseende utformningen.

Socialstyrelsens tillsyn på Örsängesvägen 178 avslutades utan krav på åtgärder men ett par förbättringsområden identifierades.

Området Nedre Ren har under året haft tillsyn av Arbetsmiljöverket ur ett hot- och våldsperspektiv. Efter påpekande om att det saknades riskanalyser och handlingsplaner upprättades dessa under våren, och vid Arbetsmiljöverkets uppföljning i oktober konstaterades det att kraven var uppfyllda.

Genombrottsprojektet har präglat den här perioden och nya rutiner har tagits fram för att stärka kundernas självbestämmande. Arbetsgruppen har utifrån projektet haft många bra diskussioner kring bemötande och självbestämmande. Arbetet med att kunderna skall känna delaktighet samt att dom ska känna sig nöjda med insatsen fortsätter.

Daglig verksamhet

Bollnäs kommun erbjuder daglig verksamhet för personer inom personkrets 1 och 2 som är i yrkesverksam ålder och inte förvärvsarbetar eller utbildar sig. Insatsen kan beviljas enligt Lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) eller enlig SoL. Verksamheten skall vara meningsfull, stimulerande och utvecklande i gemenskap med andra samt utgå från kundens behov, förutsättningar och önskemål.

Under året har en ökning skett med 18 nya beslut och per 2012 finns 174 verkställda beslut.

Kunderna inom daglig verksamhet har vitt skilda behov, förutsättningar och intressen vilket ställer krav på ett brett utbud av aktiviteter. Inom daglig verksamhet arbetar man därför också med att hitta arbetsplatser ute på den öppna marknaden.

Under 2012 har det skett en del förändringar. Cafét på Karlslund stängdes i slutet av juni och istället startades caféverksamhet på ridhuset. Servicegruppen på Lunden startade i slutet av året och badet på Karlslund avvecklades vid årsskiftet 2012-2013.

Personlig assistans

Verksamheten omfattar personlig assistans, avlösarservice och assistansersättning. Personlig assistans kan beviljas enligt LSS eller SFB (Socialsförsäkringsbalken). Under året har det inte varit några större förändringar i antal kunder men verksamheten växer då kunderna ansöker om och beviljas fler timmar.

Stödinsatser

Ledsagarservice är en insats som kan ansökas enligt SoL eller LSS. Syftet är att underlätta för kunden att ha kontakter med andra och delta i samhällslivet. Det kan handla om att få stöttning till läkarbesök, tandläkare, besöka vänner eller komma ut på promenad. Under året har behovet av ledsagarservice ökat något.

Kontaktperson är en insats som man kan söka genom antingen SoL eller LSS. En kontaktperson har som uppdrag att vara en kompis till en person som annars riskerar social isolering. Det är ett icke-professionellt stöd där det viktigaste är att kontaktpersonen har ett gott omdöme samt att det finns ett ömsesidigt förtroende mellan kund och kontaktperson. Även kontaktperson är en insats som har ökat under året som gått.

Inom psykosociala enheten genomfördes en intervjustudie sommaren 2012. Denna studie resulterade i dokumentet "Kvalitet och individuell utformning - Kartläggning av behov hos personer med psykisk funktionsnedsättning och anhöriga i Bollnäs kommun". De förbättringsområden som framkom handlade om information kring kommunala insatser för målgruppen, med åtgärden att se över den skriftliga information som idag ges i broschyrer och på hemsidan. Även att ha återkommande informationsträffar med bl.a. primärvården, psykiatrin, gymnasieskolan, intresseorganisationer och anhörigstöd. Man såg vidare ett behov att se över möjligheten att öka medverkan/delaktighet från besökarna på Aktivitetshuset för att därigenom utveckla och bredda verksamheten. Man arbetar nu med de förbättringsområden som identifierades.

Biståndshandläggarenheten

Resursförstärkning enligt budget har skett med en halv årsarbetskraft som fördelas lika mellan äldre- och handikappomsorgen. Förstärkningen har varit behövlig då man i och med införandet av LOV uppskattar att administrationen kring varje ärende har ökat med ca 25 % samt att en dom i Högsta Förvaltningsdomstolen har lett till att antalet ansökningar om sjuklöner ökat markant.

Försäkringskassans striktare bedömningar av de grundläggande behoven vid ansökan om personlig assistans enligt SFB har medfört en ökning av kunder som har personlig assistans enligt LSS eller andra typer av insatser. Antalet ansökningar om personlig assistans hos biståndshandläggarenheten har dubblerats från förra året,

Som en del i projektet ”Leda för Resultat” har biståndshandläggarna arbetat med ett att förbättra sina utredningar. Målet har varit att utredningarna framför allt skulle bli enklare för

kund, närstående och utförare att läsa och förstå. Projektets syfte var att utredningarna skulle innehålla en tydlig beskrivning av kundens behov och funktionsnedsättning samt en tydlig individuell målformulering. Kunderna ska känna sig delaktig, känna igen sig i utredningen och förstå varför beslutet ser ut som det gör. En oberoende grupp inom socialförvaltningen (staben) har varje månad granskat slumpmäsigt utvalda och avidentifierade utredningar för att följa om det sker någon förändring. Både utredningar enligt SoL och LSS har granskats. Parallellt har också utredningar med samma bedömningskriterier granskats av biståndshandläggarna. En tydlig förbättring har skett inom samtliga områden som granskats. Biståndshandläggarna har fortsatt granska utredningar efter att projektet avslutats samt utarbetat en ny granskningsmall.

Inom biståndshandläggarenheten har Rengsjöprojektet med fokus på gemensam vårdplanering i hemmet pågått sedan februari. När en kund ansöker om bistånd ska det göras en bedömning om det finns möjligheter till rehabiliteringsinsatser i kundens hem och kontakta primärvården. Syftet är att utveckla, återvinna eller bibehålla funktioner och förmågor alternativt att fördröja en försämring. Förhoppningsvis leder detta till ett ökat välbefinnande för kunderna och en hälsoekonomisk vinst för kommunen.

Återkommande träffar med verkställande enheter har införts inom kommunal och privat regi. Träffarna sker med varje enhet, och deltar gör biståndshandläggare för området, enhetschef, verksamhetschef samt chef för biståndshandläggarenheten.

Två rutingrupper finns inom vardera äldre- och handikappomsorgen, med handläggare och interna och externa utförare som kontinuerligt reviderar och upprättar gemensamma rutiner för att säkerställa flödet och insatserna till kund. Regelbundet återkommande samverkansmöten med IFO har påbörjats under våren.

Biståndshandläggarenheten och Bollnäs sjukhus avd 4 och 5 har träffats och diskuterat samverkan kring medicinskt färdigbehandlade kunder/patienter.

En informationsbroschyr om handläggningsprocessen har tagits fram, som ett komplement till den muntliga informationen som lämnas till kund.

Resursenheten

Verksamhet

Resursenheten består av en korttidspool, en långtidspool och visstidsanställda vikarier.

Medarbetarna i korttidspoolen arbetar utifrån de beställningar som kommer in från verksamheten. Långtidspoolen består av 50-60 medarbetare som arbetar ute i organisationen på vikariat som varar två veckor eller längre. Under året har 42 personer konverterat till en tillsvidareanställning. Korttidspoolen har låg sjukfrånvaro och det beror till stor del på arbetssättet. Dels möjligheten att påverka sin arbetstid samt att de arbetar i olika verksamheter. På Resursenheten arbetar man mycket med delaktighet, frisknärvaro, tidiga signaler, flextid, sammanhållning, fokus på arbetsmiljön och pratar mycket om varför man går till jobbet.

Utifrån vad som framkommer vid arbetsplatsträffar upprättar man åtgärdsplaner och gör uppföljningar.

Korttidspolen har sju medarbetare som är utbildade för att vårda kunder i livets slutskede. I samband med rekrytering av både ordinarie personal och vikarier tittar man både på köns- och åldersspridning samt andra kulturer.

Måluppfyllelse

Enligt instruktion från ekonomikontoret ska mål som inte uppnåtts kommenteras, i övrigt visas till socialnämndens balanserade styrkort. Socialnämnden kommer att få en mera utförlig uppföljning.

Medborgare

Alkoholkonsumtion i årskurs 9 har sjunkit medan narkotikaanvändningen ligger på samma nivå. Gymnasiets årskurs 2 mäts vart fjärde år, varför vi inte har något resultat. Likaså konstaterar vi att antalet synpunkter inte ökar med 5%. Vi noterar dock att ett flertal av inkomna synpunkter handlar om beröm.

Utveckling, välfärd och tillväxt

Vi har inte haft tre informationsmöten för eventuella alternativa utförare under 2012, men ett samarbete med Näringslivskontorets och den satsning de gör för att få nyetablering är planerad för 2013. Dock har vi haft möten med intressenter, och målet bedöms därför som delvis uppnått..

Arbetssätt och processer

Socialnämnden hade som mål att verksamheten skulle genomsyras av ett jämställt förhållningssätt. Detta skulle mätas genom att minst två undersökningar genomfördes med fokus på jämställdhet. De projektpengar som vi beviljades fick skickas tillbaka då ingen tjänsteman på kommunstyrelseförvaltningen kunde prioritera detta arbetet.

Kommentarer till budgetavvikelser

Inledningsvis ska påpekas att den ram som socialförvalningen tilldelas utifrån resursfördelningsmodellen har bantas med 2 401 tkr för att återställa kommunens underskott 2011 och med 1 900 tkr för att finansiera den nya IT-plattformen. Lönerevisionen 2012 påverkar också resultatet negativt och medger ofinansierade merkostnader på ca 2 000 tkr per helår. Socialförvaltningens resultat avviker med 13 842 tkr i förhållande till budget.

Individ- och familjeomsorg

De största avvikelserna återfinns i utbetalt försörjningsstöd samt behandlingskostnader för

ungdomar och vuxna med missbruksproblem. Försörjningsstödsbehovet orsakas i huvudsak direkt eller indirekt av arbetslöshet som den egna verksamheten har svårt att påverka. Kostnaden för extern behandling av ungdomar har stoppats upp genom införandet av SHFB men började visa resultat först när halva året gått. Då var den budgeten överskriden med 6 milj. Om inte dessa insatser gjorts hade sannolikt budgetunderskottet varit 12 milj men landade på 3,9 miljoner. Kostnaden för extern behandling vid missbruk har blivit 1,7 miljoner dyrare än vad som var budgeterat. Anledningen är att fler tvångsvårdats och att GHB-missbruk kräver längre behandlingstid

Äldreomsorg

Budgetavvikelserna inom äldreomsorgen handlar helt om att vi har mycket högre personalkostnader än vad vi har budgeterat. Delvis beror detta på mera utfall i lönerevisionen är vad som avsatts i budget, men också på volymökning inom hemtjänsten. Budgetmodellen för hemtjänsten ska gås genom och dessutom ska en översyn av ersättningen för LOV genomföras Hemtjänsten har en negativ avvikelse på ca 13 291 tkr.

När det gäller särskilt boende så blir det även där ett minus på nästa 6 tkr. Säbo har 6 000 tkr mindre i budget (trots löneökningar) 2012 mot 2011. Äldreomsorgen har utifrån besparingsåtgärder enligt socialnämndsbeslut dragit ner verksamhet för motsvarande 4,5 miljon på helår, vilket inte kunde lösas omgående när beslutet fattades eftersom 8 personer behövde en ny boendeplats.

På särskilt boende är de stora svårigheterna när det gäller ökade personalresurser den extra tillsyn som enskilda personer har behov av under vissa perioder i sin sjukdom. Att tillsätta en personal som "bevakning" på en kund motsvara c:a 4,5 åa extra. Och detta har vi inte lagt till något extra i budgeten för. En grupp med 10 boenden har en budget för totalt 6,8 årsarbetare.

Handikappomsorgen

Handikappomsorgens verksamheter slutade året på ett underskott med 77 t kr. Detta är en procentuell förbrukning på 100,06 % i förhållandet till budgeten på 126 428 tkr. Den största minusposten i utfallet rör externa köp av platser som drog över budget med 2 600 tkr. Detta är en del av verksamheten vi jobbar på att minimera, men i vissa lägen är ett externt köp det bättre alternativet både ur ett ekonomiskt så väl som ett kvalitativt perspektiv. Dock har andra effektiviseringar medfört att handikappomsorgen, i det stora hela, slutade året som förväntat.

Biståndshandläggarenheten

Avvikelse mot budget är ca 80 000 kr.

Orsaken till det negativa utfallet är en förändrad debitering av bilarna. Utfallet är 100 000

kronor mer än utfallet föra året (94 000 kr) trots att vi i början av året avvecklat en bil till att bli totalt 4 bilar samt sagt upp en parkeringsplats. En annan del som påverkat utfallet är att datorerna byts ut då de var gamla samt att nya lampor och dataskärmar införskaffats.

Resursenheten

Antalet anställda har ökat under året, både korttidspoolen och timanställda, på grund av ökat behov. Detta medför också höga kostnader för introduktion och utbildningar som man inte kan debitera verksamheten.

Framtidsbedömning

Individ- och familjeomsorg

Med fortsatt hög arbetslöshet och ett ökat flyktingmottagande förväntas försörjningsstödet att fortsätta öka. Eftersom kommunens Integrationsenhet tidigare under fyra år arbetade med att försöka hjälpa de som anländer att få egen försörjning har ersatts med att Arbetsförmedlingen under halva denna tid ska åstadkomma detsamma, har vi bara sett början av ökade kostnader. För att skapa möjligheter för de unga i Bollnäs (18-30 år) har socialförvaltningen i samarbete med arbetsmarknadsenheten arbetat fram ett förslag om en Ungdomsplattform.

Antalet inkommande anmälningar och ansökningar för barn upp till 13 år förväntas öka. Många ungdomar far illa och mår psykiskt dåligt. Missbruket i kommunen ökar och är drabbat av GHB vilket är ett lokalt problem. Kommunstyrelsen har tillsatt medel för att vi med FoU:s hjälp ska kunna utveckla arbetet. Det drogförebyggande arbetet behöver förbättras i kommunen och socialförvaltningen ska bidra till den utvecklingen. Uppbyggnad av en högkvalitativ öppenvård ska fortsätta. För människor med missbruksproblem är tanken att den egna Beroendemottagningen ska utöka till två behandlingsgrupper och att personalen ska utbildas i haschbehandling (HAP). Vi behöver omfördela personal till den enheten för att klara uppdraget. Arbete pågår för att i samarbete med något behandlingshem möjliggöra inneliggande vård under kortare perioder när behov av det finns för att så snart som möjligt återgå i öppenvård. Syftet är att minska kostnaden för externa placeringar. Resultatet av vistelse vid behandlingshem är dessutom inte bra då många återfaller i missbruk när de kommer hem igen. Det krävs även andra insater med boende och sysselsättning för att det ska lyckas med rehabilitering.

Handläggning av ensamkommande flyktingbarn kommer att kräva resursförstärkning med ytterligare en socialsekreterare. Familjeåterföreningar från Somalia och ett ökat flyktingmottagande innebär att verksamheten behöver utökade resurser.

Äldreomsorg

Den 1 februari övergår ansvaret för hemsjukvården till kommunen, vi tror och hoppas att det ska bidra till en stor förbättring för våra kunder, men vi befarar att den skatteväxling/ekonomi som är tänkt för detta inte räcker till.

Stimulansmedlen inom äldreområdet har övergått till att ges medel utifrån prestation inom specifika områden i stället. Det är mycket fokus på sammanhållen vård för de mest sjuka äldre och det styrs upp ifrån regeringshållet genom de överenskommelser som träffas med SKL.

Oro finns inom äldreomsorgoen hur verksamheten ska få ihop ekonomi, utökat behov och bibehållen kvalitet om det inte blir en förstärkning av resurserna.

Det är viktigt att vi kan tillgodose våra kunders behov och önskemål - vi ser idag att dessa förändras och vi måste möta upp mot det genom att vara flexibla bland annat avseende kompetens, arbetstider och boendeformer.

Vi kommer nu 2013 att påbörja samarbetet med kostenheten för att få till attraktiva restauranger och en naturlig mötesplats för våra kunder enligt KFs fattade beslut.

Anhörigstödet är en verksamhet i utveckling, både vad det gäller inriktning, omfattning och på vilket sätt som stödet kan ges. Omfattningen ökar i och med den utökade inriktningen, men det märks också ett utökat behov hos den äldre kundgruppen.

Handikappomsorgen

Lika som föregående års verksamhetsberättelse beskrev kommer insatsen boendestöd att fortsätta öka. Många yngre kunder, med en annan typ av problematik, är i behov av stöd. Dock är inte behovet tillräckligt omfattande för bostad med särskild service, eller så vill kunden själv inte bo i en boendeform enligt LSS*. En ny organisation för att möta denna ökning är under utveckling.

I samband med att Försäkringskassan har ändrade riktlinjer i sina bedömningar av grundläggande behov när det gäller assistansersättning kan ersättningen minska eller upphöra, samtidigt ser vi att kunder ansöker om och blir beviljade fler timmar. I de fall timantalet minskar kan det bli aktuellt för oss att hitta andra sätt att verkställa beslut. Om assistansersättningen upphör och personen söker insatser enligt LSS kan kostnaderna öka.

Korttidsverksamheten står inför en stor verksamhetsförändring under 2013, genom att det finns ett beslut om att korttidshemmet skall avvecklas senast den 31 december 2013. Dock kvarstår ett behov att verkställa vissa beslut i form av ett korttidshem, men i en minskad omfattning. Ett förslag finns om att lokaler och personal samordnas med annan verksamhet, exempelvis daglig verksamhet så att daglig verksamhet bedrivs dagtid under vardagar och att en begränsad korttidsverksamhet bedrivs under vissa helger.

Beslutet om att avveckla korttidshemmet kommer också att bidra till en ökning av antalet stödfamiljer, samt även arvodeskostnaderna då kunderna kommer att ha mer omfattande funktionshinder och familjerna kan komma att förhandla om högre ersättning.

Insatsen kontaktperson ser vi också som en insats som ökar, vilket den gör i hela landet. I takt med att fler personer väljer att bo i egen lägenhet med boendestöd i stället för bostad med särskild service kan behovet av en kontaktperson för att minska social isolering öka. Denna insats har dock en förhållandevis låg kostnad.

Gruppbostaden på Oden kan behöva åtgärder utifrån att verksamheten inte har erforderligt bygglov. Utifrån de nya kraven i bygglovslagstiftningen är det i dagsläget oklart vilka förändringar som skulle krävas för att verksamheten eller fastighetsägaren skulle kunna söka bygglov.

Biståndshandläggarenheten

Ansökningar om sjuklöner innebär en ökad belastning av utredningar på biståndshandläggarenheten samt en ökad kostnad för socialförvaltningen. Enheten klarar inte det utökade kravet på att hantera dessa ansökningar inom enhetens ram. En förhoppning är att regeringen tar ett beslut om att sjuklönerna ska ligga inom schablonbeloppets konstruktion för personlig assistans. Ännu finns inte något sådant förslag och det finns risk att en förändring kan dröja.

Socialstyrelsen har utarbetat nya föreskrifter som börjar gälla januari 2014. Föreskriften innehåller bindande regler för kommunernas ansvar för bemanningen i alla äldreboenden där personer med demenssjukdom bor. Av dokumentationen av beslut enligt 4 kap 1 § socialtjänstlagen om bostad och hemtjänstinsatser i särskilt boende ska det framgå vilka hemtjänstinsatser som en person med demenssjukdom har beviljats så att det står klart vad beslutet eller besluten kommer att innebära för honom eller henne i praktiken. Besluten ska följas upp och bör göras fem till sju veckor efter personen flyttat in och därefter vid behov, dock minst en gång per år.

I dag gör vi inga särskilda beslut för hemtjänstinsatser i särskilt boende. Vi följer upp 5 veckor efter inflyttning till särskilt boende och därefter vart annat år. Hur den nya föreskriften ska efterlevas utifrån de krav som ställs på Socialnämnden, kommer att planeras under 2013.

Socialstyrelsen har tagit fram en modell för behovsinriktat och systematiskt arbetssätt med dokumentation av behov utifrån ICF, en internationell klassificering för funktionstillstånd. Under 2012 sökte biståndshandläggarenheten projektmedel till "Behovsbedömning med nationell värdegrund och fokus på kund, närstående och utförare med stöd av det nationella fackspråket och den internationella klassifikationen, ICF", vilket avslogs. Socialstyrelsen anordnar under 2013 gratis utbildning av processledare för att inplementera modellen i samtliga kommuner. Två biståndshandläggare har anmälts till utbildningen, i början av 2013.

Försäkringskassans striktare bedömningar av de grundläggande behoven vid ansökan om personlig assistans kommer även fortsättningsvis medföra en ökning av kunder som har personlig assistans eller andra typer av insatser i kommunens regi. Detta påverkar kommunens

kostnader som helhet samt ökat behov av handläggarinsats.

Resursenheten

Resursenhetens framtid beror på hur verksamheterna väljer att beställa personal av oss. Behovet av personal på längre vikariat ökar pga vakanta tjänster, extrarader och nu även sammansatta vikariat. Vi befarar att antalet visstidsanställda som konverterar till ordinarie anställning kommer att öka.

När det gäller nyrekrytering behöver vi utbildad personal och eftersom hemtjänsten är vår största kund behöver vi personal med körkort.

För att öka effektiviteten på administrationen hoppas vi på ett utbyggt datastöd under 2013.

Vi har i slutet av året, tillsammans med andra berörda förvaltningar, påbörjat arbetet med införandet en kommungemensam personalpool.

Investeringar

Äldreomsorg

6 st Dubbelcyklar / parcyklar, en till varje boende (även en till Rengsjö som inte har något säbo nu)

Utbyte av möbler på några av boendena

Datorer

Handikappomsorgen

Vissa ombyggnationer har skett på Växbovägen 15, samt Morkullan 1.

Medel var avsatt för byta av verksamhetssystem men detta arbetar har flyttats fram.

SOCIALNÄMNDENS STYRKORT 2012

Kommunstyrelsen har i sitt uppdrag att arbeta med att leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och att ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet. Således föreligger ett ansvar att följa upp det koncernövergripande styrkortet och avrapportera till Kommunfullmäktige om utfall och eventuella svårigheter att uppnå önskat läge. Det koncern-övergripande styrkortet framgår nedan.

Vision 2020: Bollnäs, möjligheternas kommun! Har en hållbar utveckling med tillväxt och goda möjligheter till utbildning och arbete. Vi har ett jämställt och miljöanpassat samhälle präglat av trygghet, demokratiska värderingar, mångfald, upplevelser och framtidstro.
Önskat läge: Bollnäs, en tillväxtkommun för människor och natur med medborgare, som aktivt utövar inflytande i sin närmiljö

Kommunövergripande nyckelfaktorer per perspektiv	**Socialnämndens mål**		**Mätetal**
Medborgare God folkhälsa med nöjda och engagerade medborgare	Droganvändande ska minska bland våra medborgare	🟡	Antalet alkoholkonsumenter i årskurs 9 och gymnasiets årskurs 2 ska reduceras från föregående år med minst 2%
		🔴	Antalet elever i årskurs 9 och gymnasiets årskurs 2 som någon gång använt narkotika
	Våra medborgare/kunder skall vara nöjda med våra insatser och vårt bemötande	🟢	NKI (Nöjd Kund Index) ska uppgå till minst 70
	Vi ska ha hög grad av medborgarinflytande och delaktighet	🔴	Antalet inkomna synpunkter ska öka från föregående år med minst 5%.
Utveckling, välfärd och tillväxt Bra infrastruktur i hela kommun-en, tillgång till högre utbildning och gott företagsklimat	Vi ska främja möjligheterna för alternativa utförare	🟡	Minst tre informationsmöten för eventuella alternativa utförare under 2012
	Vi ska ha lätttillgänglig information och god service	🟢	Besök på kommunens hemsida ska öka med 5% jämfört med föregående år
		🟢	Läsbarhetsindex (LIX) på kommunens hemsida avseende socialnämndens verksamheter ska vara högst 50, vilket betyder relativt lättläst

Kommunövergripande nyckelfaktorer per perspektiv	Socialnämndens mål		Mätetal
Ekonomi God ekonomisk hushållning	Verksamheten ska följa upp och utvärdera resultatet av de tjänster som följs upp	●	Minst 80% av alla placeringar som görs ska ha en noggrann uppföljning om insatserna leder till de mål som uppställts.
		●	Minst 98% av underlaget vid placeringar ska innehålla åtminstone ett klart definerad mål med insatsen
Medarbetare Attraktiv arbetsgivare med kompetenta och motiverade medarbetare	Personalen ska ha relevant kompetens för sina arbetsuppgifter	●	90% av de som påbörjar validering ska genomföra denna och få formell kompetens
	Personalen ska ha möjlighet till personlig utveckling	●	Minst 75% ska i personalenkäten uppge att de vill rekommendera Bollnäs kommun som arbetsgivare
		●	Minst 75% ska känna sig delaktig i utvecklingsarbete inom arbetsplatsen
		●	Minst 75% ska känna att de har möjlighet till lärande och utveckling i sitt arbete.
Arbetssätt och processer Delaktigt, effektivt och öppet arbetssätt	Verksamheten ska genomsyras av ett jämställt förhållningssätt	●	Minst två undersökningar ska göras under året med fokus på jämställdhet.
		●	Minst 65% av våra medarbetare ska i medarbetarsamtal ange att de har kunskaper om jämställdhetsintegrering
	Verksamheten ska arbeta med ständiga förbättringar och effektivisering	●	Minst tre dokumenterade processanalyser ska genomföras under 2012
		●	50% av verksamheterna ska arbeta med genombrottsmetoden
	Samverkan med BUN kring medborgaren för att skapa trygghet och självkänsla	●	Antal anmälningar från förskolor rörande barn som far illa ska öka med 100% jämfört med tidigare år.
		●	Antal anmälningar från skolan rörande barn som far illa ska öka med 10% jämfört med tidigare år.

MILJÖ- OCH BYGGNÄMNDEN

Kommentarer till perioden 1 januari 2012 - 31 december 2012

Samhällsbyggnadskontoret arbetar med samhällsplanering. Kontoret har funktioner för myndighetsutövning inom bygg och miljö samt kommunens planerar- och kartfunktion. Arbetsuppgifternas omfattning bestäms av kommunfullmäktiges mål och andra politiska ambitioner, konjunktur, samhällsutveckling samt lagar och förordningar. Förutom kontroll och tillsyn som ankommer på kommunens myndighetsnämnd jobbar nämnden även med informations- och kunskapsförmedling inom sina ansvarsområden.

Arbetsområden under kommunstyrelsen:

•Översiktlig planering

•Lokala miljömål

Arbetsuppgifter under miljö- och byggnämnden är bl a:

•Detaljplanering

•Bygglov/bygganmälan

•Miljö- och hälsoskydd

•Livsmedelstillsyn

•Naturvårdsfrågor

•Energirådgivning

Perioden 1 jan 2012-31 dec 2012 har varit intensiv. Miljö- och byggnämnden har hanterat 1324 ärenden vilket motsvarar mer än 8 000 registreringar i diariesystemet.

Det fleråriga projektet med att inventera enskilda avlopp har löpt vidare. Målsättningen att vara klar 2016 står fortfarande fast.

Den nya plan- och bygglagen har på allvar börjat tillämpas och det stod i halvårsskiftet klart att kontoret inte klarar de nya kraven med befintlig bemanning. Byggruppen har därför utökats. Handläggningstiderna har därmed kortats avsevärt.

Inom området planering fortlöper arbetet med ny översiktsplan. Ortsanalyser för två kommundelar är klar och en av målsättningarna 2013 är att projektet Landsbygdsutveckling i strandnära läge avslutas med ett tematiskt tillägg till översiktsplanen. Tidplanen för den kommuntäckande planen hålls.

Med anledning av att kontoret anställt flera nya medarbetare 2010-2012 arrangerades under året en kommunal introduktionsutbildning i fyra steg. Från förvaltningen deltog 11 medarbetare och från närliggande kommuner deltog sammanlagt 12 personer.

Måluppfyllelse

På väg mot möjligheternas kommun? Miljö- och byggnämnden har i samråd med kommunstyrelsen bidragit med följande insatser i syfte att höja de kommungemensamma perspektiven medborgare, tillväxt och medarbetare:

•Över 85% av kunderna är nöjda med samhällsbyggnadskontorets bemötande i ärendehandläggningen.

•Detaljplanearbete för flera nya bostadsområden har fortskridit; och några är slutförda.

•Den kommunövergripande översiktsplaneringen har pågått under året och arbetet med efterfrågade tomter i strandnära läge har inletts.

•Ansvarat för flera medborgardialoger (både elektroniska och traditionella möten) inom ramen för samhällsplanering och miljö.

•100% av personalen anser att förvaltningen följer upp och reflekterar över verksamheten fortlöpande. 92% anser sig ha möjlighet till lärande och utveckling i arbetet.

Samhällsbyggnadskontoret har 2012 anställt 3 nya medarbetare.

Kommentarer till budgetavvikelser

Miljö- och byggnämnden redovisar 2012 ett underskott motsvarande 1044 tkr. Liksom tidigare år harmoniserar inte budgeten för bostadsanpassning med verkligheten. Den verksamheten redovisar -1007 tkr. Tillståndsenheten redovisar -140 tkr.

Framtidsbedömning

Bollnäs kommun kommer sannolikt även i fortsättningen att ha en förhållandevis god befolkningsutveckling; och med visionen att vara möjligheternas kommun och ett önskat läge som länets tillväxtkommun kommer samhällsbyggnadskontoret att agera offensivt inom samtliga verksamhetsområden.

Samhällsbyggnadskontoret kommer att ha ett fortsatt fokus på strategisk samhällsplanering där samtliga verksamhetsgrenar inom kontoret kommer att vara delaktiga. Kontoret skall verka för att uppnå god beredskap inför framtiden och tillse kommunmedborgarnas, befintliga företags, nyinflyttares och nyetablerares intressen.

Samarbetsformer med närliggande kommuner kommer även i fortsättningen att diskuteras. 2012 utvärderades Bollnäs, Ovanåkers och Söderhamns nya organisation för tillståndsgivning enligt alkohollagen (organiserat i Kommunalförbundet Södra Hälsingland). Resultatet visade att detta i huvudsak är en lyckad satsning. Miljö- och byggnämnderna i dessa kommuner har även fortsättningsvis förklarat sig positiv till att avhända sig fler verksamheter till förmån för en gemensam organisation.

Investeringar

MILJÖ- OCH BYGGNÄMNDEN STYRKORT 2012 uppföljning bokslut

Kommunstyrelsen har i sitt uppdrag att arbeta med att leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och att ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet. Således föreligger ett ansvar att följa upp det koncernövergripande styrkortet och avrapportera till Kommunfullmäktige om utfall och eventuella svårigheter att uppnå önskat läge. Det koncern-övergripande styrkortet framgår nedan.

Vision 2020: Bollnäs, möjligheternas kommun!
Har en hållbar utveckling med tillväxt och goda möjligheter till utbildning och arbete. Vi har ett jämställt och miljöanpassat samhälle präglat av trygghet, demokratiska värderingar, mångfald, upplevelser och framtidstro.

Önskat läge: Bollnäs, en tillväxtkommun för människor och natur med medborgare, som aktivt utövar inflytande i sin närmiljö

Kommunövergripande nyckelfaktorer per perspektiv	**Koncernövergrip-ande mål**		**Mätetal**
Medborgare God folkhälsa med nöjda och engagerade medborgare	Nämndens verksamhetsområden ska vara serviceinriktade och informativa samt ha hög rättssäkerhet.		Minst 90% av kunderna ska visa sig vara nöjda i nämndens kundenkät.
			Andelen avslag i överprövningsärenden ska minska.
	Nämnden ska verka för att befintliga grönområden värnas och utvecklas, samt att nya tillskapas i takt med att kommunen växer.		Den totala arealen parkmark ska inte minska.
	Ökad tillgänglighet ska genomsyra planarbetet. Också i befintliga detaljplanelagda områden ska tillgängligheten öka.		Tre kontrollmål för tillgänglighet ska finnas med i varje planarbete.
Utveckling, välfärd och tillväxt Bra infrastruktur i hela kommun-en, tillgång till högre utbildning och gott företagsklimat	Miljö- och byggnämnden ska verka för att attraktiva tomter för bostadsbebyggelse tas fram i samtliga kommundelar.		Miljö- och byggnämnden ska ha en planberedskap motsvarande 2-års behov av tomter för bostadsändamål.
	Miljö- och byggnämnden ska verka för att attraktiva tomter för handels- och industriändamål tas fram i samtliga kommundelar.		Miljö- och byggnämnden ska ha en planberedskap motsvarande 2-års behov av tomter för handels- och industriändamål.
	Miljö- och byggnämnden ska i ett tidigt skede kontaktas då nya företags-etableringar sker i kommunen.		Miljö- och byggnämnden ska vid varje sammanträde uppdateras om nyetableringar av betydande karaktär.
Ekonomi God ekonomisk hushållning	Miljö- och byggnämnden ska ha en effektiv ekonomi- och verksamhetsstyrning		Ekonomi, verksamhet och resultat ska balansera.
	Omsättningshastigheten på personalen ska vara optimal för att få bibehålla kompetensen.		Personalomsättningen får inte överstiga 5% bortsett från pensionsavgångar.

Kommunövergripande nyckelfaktorer per perspektiv	**Koncernövergrip-ande mål**	**Mätetal**	
Medarbetare	Förvaltningen ska marknadsföra sig/uppfattas som en attraktiv arbetsgivare.		Minst 5 kvalificerade sökande till varje tjänst. Förvaltningen ska arrangera minst två praktikplatser/år.
Attraktiv arbetsgivare med kompetenta och motiverade medarbetare	Alla medarbetare på förvaltningen ska känna delaktighet och inflytande över sina arbets-uppgifter.		Medarbetarenkät ska visa att minst 95% av medarbetarna upplever delaktighet och inflytande över sina arbetsuppgifter.
Arbetssätt och processer Delaktigt, effektivt och öppet arbetssätt	Handläggningen ska kännetecknas av kvalitet, effektivitet och rättssäkerhet.		Minst 90% av kunderna ska visa sig vara nöjda med nämndens kundenkät.

KONCERNÖVERGRIPANDE STYRKORT 2012

Kommunstyrelsen har i sitt uppdrag att arbeta med att leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och att ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet. Således föreligger ett ansvar att följa upp det koncernövergripande styrkortet och avrapportera till Kommunfullmäktige om utfall och eventuella svårigheter att uppnå önskat läge. Det koncernövergripande styrkortet framgår nedan.

Vision 2020: Bollnäs, möjligheternas kommun! Har en hållbar utveckling med tillväxt och goda möjligheter till utbildning och arbete. Vi har ett jämställt och miljöanpassat samhälle präglat av trygghet, demokratiska värderingar, mångfald, upplevelser och framtidstro.
Önskat läge: Bollnäs, en tillväxtkommun för människor och natur med medborgare, som aktivt utövar inflytande i sin närmiljö

Kommunövergripande nyckelfaktorer per perspektiv	**Koncernövergripande mål**		**Mätetal**
Medborgare God folkhälsa med nöjda och engagerade medborgare	Stärka föreningslivet		Öka antalet personer, som är medlem i en förening från föregående år
	Bollnäs Kommun ska erbjuda en förbättrad medborgarservice i form av 24-timmars myndighet		Antalet tjänster, som kan hanteras elektroniskt, ska öka från föregående år
			Antalet besök på hemsidan ska öka från föregående år
	Färre medborgare, som missbrukar droger		Andelen alkoholkonsumenter i åk 2 på gymnasiet ska reduceras från föregående år
			Andel, som röker i åk 2 på gymnasiet, ska reduceras från föregående år
			Andelen, som använt narkotika i åk 2 på gymnasiet, ska reduceras från föregående år
			Andelen, som aldrig rökt i åk 7-9, ska öka från föregående år
			I enkäten "Hälsa på lika villkor" ska Bollnäs ha värden, som är bättre än föregående år
Utveckling, välfärd och tillväxt Bra infrastruktur i hela kommunen, tillgång till högre utbildning och gott företagsklimat	Ökad andel medborgare med självförsörjning		Arbetslösheten ska sjunka jämfört med föregående år
			Antalet nystartade företag ska öka jämfört med föregående år
			Antal sysselsatta i privat sektor ska öka jämfört med föregående år
	Betona kulturlivets betydelse för kommunens utveckling och besöksnäringen		Inflyttningsnettot ska öka jämfört med föregående år
			Satsade kronor per besökare i kulturkvarteret ska minska
	Arbetet med en ny översiktsplan ska prioriteras		Översiktplanen skall framskrida enligt tidsplan

Kommunövergripande nyckelfaktorer per perspektiv	Koncernövergrip-ande mål		Mätetal
Ekonomi God ekonomisk hushållning	Bollnäs Kommun ska uppvisa ett ekonomiskt överskott		Det årliga överskottet i kommunen ska motsvara minst 1% av skatteintäkter och generella statsbidrag
			Bolagen ska uppvisa ett överskott på minst 5% av det egna kapitalet
	Bollnäs Kommun ska självfinansiera sina investeringar		100% av kommunens investeringar ska finansieras med egna medel (ej bolag och kommunalförbund)
Medarbetare Attraktiv arbetsgivare med kompetenta och motiverade medarbetare	Bollnäs kommunkon-cern ska ha en tryggad personal- o kompetensförsörjning inkl kompetens-utveckling		Andelen medarbetare, som anser att de har möjlighet till lärande och utveckling i arbetet, ska öka med 3 procentenheter jämfört med 2012
			Andelen kvinnor resp män bland chef-erna ska återspegla könsfördelningen inom organisationen
	Medarbetarna ska ha en god arbetsmiljö		Frisknärvaron ska vara minst 95% av den totala arbetstiden
			Minst 85% av medarbetarna ska anse att de är delaktiga i utvecklingsarbetet på sin arbetsplats
	Medarbetarna ska vara stolta över sin arbetsplats och det arbete de utför		Andelen, som trivs med sina arbets-kamrater, känner engagemang för arbetsuppgifterna och upplever att de får det stöd, som behövs av chefen ska öka jämfört med föregående år
			Andelen medarbetare, som tänka sig att rekommendera Bollnäs Kommunkon-cern som arbetsgivare, ska öka jämfört med föregående år
Arbetssätt och processer Delaktigt, effektivt och öppet arbetssätt	Bollnäs Kommun ska konkurrensutsätta sina verksamheter		Andelen verksamheter, som har kon-kurrensutsatts, ska öka från föregående år
	Ökad andel verksam-het med intraprenad		Tre verksamheter, som utför intraprenad, ska starta upp under året
	Bollnäs Kommun-koncern ska sam-verka med andra kommuner och bolag		Verksamhet ska överföras till Kommunalförbundet Södra Hälsingland
			Antal samverkansprojekt ska öka från föregående år

KOMMENTARER TILL BOLLNÄS BOSTÄDERS BOKSLUT 2012

Verksamhet

Bollnäs Bostäder redovisar för år 2012 en vinst på 10,5 mkr före och 8,0 mkr efter bokslutsdispositioner och skatt. Verksamheten omsatte 220,4 mkr.

De totala investeringarna i materiella anläggningstillgångar har under året uppgått till 41,2 mkr. Byggnader och mark svarar därvid för 37,0 mkr och inventarier för 4,2 mkr.

Låneskulden till banker uppgick vid årsskiftet till 510,0 mkr. Räntekostnaden för året har till banker varit 16,2 mkr och borgensprovision till kommunen 2,0 mkr. Upplåtelseinsatser från de boende på Sundsåker och Hamre Gård uppgår vid årsskiftet till 13,4 mkr. Nyupplåning har inte skett under året utan investeringarna har finansierats med egna medel. Detta har till viss del kunnat ske tack vare att inte heller amorteringar på banklånen gjorts.

Kostnaderna för reparationer har uppgått till 16,9 mkr. Bolaget har under året satsat 43,3 mkr i underhållsåtgärder. Av underhållet avser 15,7 mkr lägenhetsunderhåll.

Hyrorna höjdes den 1 januari 2012 med 2,15 %. Höjningen gällde även för garage, carportar, parkeringsplatser och lokaler utan indexavtal. Detta har betytt ökade intäkter för bolaget med cirka 4 mkr. Hyresgäster som bott minst tjugo år i samma lägenhet får 40 % rabatt på en månadshyra per år. Nämnda hyresrabatt har funnits i fem år och för 2012 utgjorde den cirka 400 tkr fördelade på 224 hyresgäster. 167 av dessa har kunnat tillgodoräkna sig hyresrabatten under alla fem åren.

Antalet outhyrda lägenheter var vid årets slut 50. Detta motsvarar 1,3 % av lägenhetsbeståndet. Vid motsvarande tidpunkt året innan var antalet 41 eller 1,1 %. Hyresbortfallet för outhyrda lägenheter och lokaler uppgick till totalt 4,2 mkr.

Det sista av bolagets radhus på bostadsområdet Kilberget har sålts under året med en vinst på knappt 500 tkr.

Tomtavägen 6 med sju lägenheter i Arbrå har rivits.

Byggrätten på fastigheten Bro 5:31, väster om Nygatan, kan komma att överlåtas till HSB. Optionsavtal är träffat och avsikten från HSB är att ett punkthus som upplåts med bostadsrätt ska uppföras på området.

Detaljplanen för Säverstaområdet är antagen, men ännu inte lagakraftvunnen. Förhoppningsvis vinner den laga kraft i slutet av februari 2013.

På Bonden fortlöper det underhållsprojekt som påbörjades 2010. Där ingår bland annat uppfräschning av utemiljön, byggande av miljöhus, upprustning av balkonger, garage, tvättstugor och utvändig målning. Projektet beräknas vara klart 2013.

Under året har hissar renoverats på Karlslund. Trapphusmålning har gjorts i sammanlagt 12 trapphus på Gärdet och på Blomkransen. Rörinfordring har utförts på Björkhamregatan 46, Östergatan 1 och Våggatan 17. Upprustning av utemiljö med bland annat nya uteplatser har gjorts på Tomtavägen 10-14 i Arbrå. Målning av fönster har utförts på Hälsocentralen i Arbrå, balkongräcken har renoverats på Videt, yttertaket har bytts på Åsgatan 6 och ventilationsaggregat har bytts på Hälsingegatan 53-61 i Arbrå. Ett nytt städavtal gäller från hösten 2012. En ny

upphandling som avser yttre skötsel genomförs i skrivande stund och de nya avtalen kommer att gälla från och med 1 april 2013.

Företaget har från och med den första oktober anställt en ny miljö- och kvalitetssamordnare då den tidigare valt att avsluta sin anställning.

Bolaget hade vid årets slut 38 anställda som under året genomgått olika utbildningar omfattande omkring 200 utbildningsdagar totalt.

Miljö

Utöver den mycket omfattande investeringen i energiåtgärder som pågår i ett särskilt treårigt projekt, görs kontinuerligt åtgärder för energibesparingar i beståndet. Bland annat i gemensamma tvättstugor byts torkutrustningar och tvättmaskiner ut till mer energisnåla. I ett antal upprustade tvättstugor finns nu internetbaserade bokningssystem. Även motorvärmare byts ut till mer energisnåla. Äldre armaturer byts ut till nya och entré- och gårdsbelysningar åtgärdas för att skapa trygga utemiljöer. Inuti beståndet byts äldre armaturer ut till lågenergilampor och närvarostyrning. Radonmätningar har utförts under året och under värmesäsongen 2011/2012 har radonmätningar skett i cirka 70 lägenheter. På Bonden har tre nya miljöhus byggts och ett miljöhus har byggts i kvarteret Bläckhornet. Individuell mätning och debitering av elförbrukningen har införts i kvarteret Barnängen, totalt 24 lägenheter. Miljömålen för 2012 har utvärderats, se nedan under måluppfyllelse.

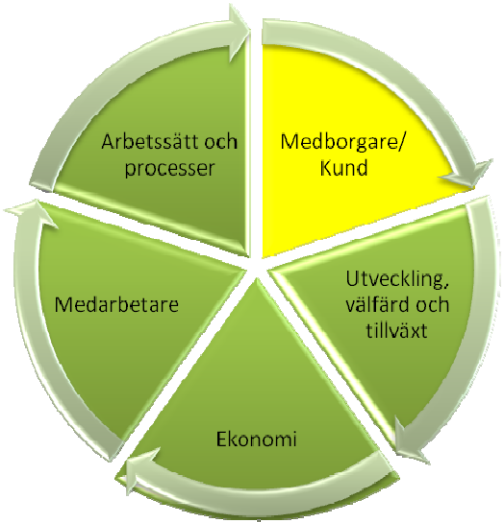

Övergripande resultat för balanserade styrkortet 2012.
I cirkeln har en samlad bedömning av bolagets måluppfyllelse per perspektiv gjorts. Grönt betyder att målen i varje perspektiv är uppfyllda och allt går som planerat. Gult betyder att målen delvis är uppfyllda men att det finns mer att göra.

Måluppfyllelse

Bolagets mål finns framförallt beskrivna i ägardirektiven och i kommunens system med balanserade styrkort. Att styrkortsmålen inte uppnås fullt ut inom perspektivet medborgare/kund beror framförallt på att hyresgästerna i den hyresgästenkät som genomförts angivit sig betydligt mindre nöjda än tidigare med värmen i lägenheterna. De fem nya lägenheterna i kvarteret Bläckhornet har färdigställts vid senaste årsskiftet. Punkthuset med 24 lägenheter invid Scandic Hotell har påbörjats och beräknas vara inflyttningsklart vårvintern 2014. Miljömålen för 2012 har utvärderats. Åtta av de elva miljömålen har uppfyllts under året. Två mål har till viss del uppfyllts, ett har inte uppfyllts.

Kommentarer till utfall och prognos
Ett fortsatt gott uthyrningsläge har gjort att vakanserna är något lägre än det som antogs i budgeten. En prisökning och ett kallt avslut på 2012 har gjort att värmekostnaden ökat. Elkostnaden har däremot sjunkit rejält under 2012. Anledningarna till det är dels lägre elpris, men också den energieffektivisering som gjorts i form av bland annat utbyte av ventilationsaggregat, värme- och cirkulationspumpar och belysning. Kostnaden för fastighetsskötseln har minskat kraftigt under året. Största anledningen är den snöfattiga vintern. På grund av en viss ökning av vattenskador har kostnaden för reparationer ökat något. Tack vare att många poster har hamnat bättre än budgeterat har bolaget kunnat satsa på en hel del extra underhållsåtgärder, vilket har resulterat i en underhållsnivå på 169 kr/kvm . Räntekostnaden har hamnat strax under budgeten tack vare att de rörliga räntorna har legat lägre än budgeterat. Bolagets vinst på 10,5 mkr är klart över såväl budget, 6,0 mkr, som det i styrkortet angivna kravet på 5 % av det egna kapitalet, cirka 6 mkr. Soliditeten utgör vid utgången av 2012 drygt 17 % vilket överstiger det i ägardirektivet angivna kravet på 10 %.

Framtidsbedömning
Verksamheten följer i stort planerna och det sedan en tid planerade passivhuset är nu under uppförande. HSB:s projekt kan om det förverkligas bli ytterligare en påfyllning av lägenheter liknande de i passivhuset. Detaljplanen för Säverstaområdet har däremot dragit ut på tiden. Det området är det som närmast står i tur om bolaget ska kunna fortsätta nyproduktionen och detaljplanen har nu antagits och vinner förhoppningsvis laga kraft inom kort. Detaljplanearbetet för Torsbergsområdet har startat och kan om allt går utan komplikationer nå antagande tidigast till hösten 2013.

Framtidbedömningen är som alltid svår och den befolkningsminskning kommunen haft under 2012 gör det inte lättare. En minskad befolkning ökar givetvis risken för försämrad uthyrning. Minskat elevantal vid Höghammarskolan, nedläggningen av Nytorpsskolan och den ansträngda situationen på arbetsmarknaden är sådant som direkt minskar efterfrågan på lägenheter.

Det är fortfarande för tidigt att bedöma konsekvenserna av förändringarna i förutsättningarna vad gäller äldres boenden. Dessa kan komma att medföra behov av kostsamma ombyggnader i bolagets äldreboenden. Även vissa boenden för handikappade behöver enligt verksamhetsföreträdare ses över.

Investeringar
I maj togs ett styrelsebeslut att bygga det sedan en tid planerade passivhuset invid Scandic. Huset avses även miljöcertifieras som miljöbyggnad Guld. Uppnås den klassningen blir huset enligt uppgift det första flerbostadshuset i landet som uppfyller såväl passivhuskraven som kraven för miljöbyggnad Guld. Huset är i sju våningar, där den översta är en indragen vindsvåning. Byggnaden innehåller 24 lägenheter varav 7 lägenheter om 2 rok, 10 om 3 rok samt 7 om 4 rok. Lägenheterna kommer att upplåtas med vanlig hyresrätt, det vill säga utan insatser.
AB Ängabyggen har antagits som entreprenör. Byggstart har skett i augusti 2012 och arbetet fortlöper enligt plan. Färdigställandet är satt till våren 2014.

Det mycket omfattande treåriga energisparprojekt som startades under 2009 har gått enligt planerna och är nu i uppföljningsfasen.

I kvarteret Bläckhornet, Våggatan 17 och Östergatan 1, har det gjorts renoveringsarbeten för drygt fyrtio befintliga lägenheter. Nya hissar, utbyggnad och inglasning av balkonger samt upprustning av utemiljön är några av de åtgärder som gjorts där. Nyproduktion av fem vindslägenheter med inglasade balkonger har även det ingått i projektet. De nya lägenheterna är samtliga uthyrda och hyresgästerna har flyttat in första februari 2013.

Bolag: Bollnäs Energi AB

Förvaltningsberättelse

Verksamhet

Bollnäs Energi AB, 556712-5314, med säte i Bollnäs producerar och distribuerar fjärrvärme i Bollnäs, Arbrå och Kilafors. Dessutom bedrivs bredbandsverksamhet med ADSL-teknik samt fiber i större delen av kommunen.
Bolaget startade verksamheten 1/1 2007.
Produktionsanläggningarna för fjärrvärme består av Säverstaverket i Bollnäs, Arbrå värmeverk och Kilafors värmeverk. I Bollnäs är hushålls- och verksamhetsavfall det huvudsakliga bränslet. I Arbrå och Kilafors används framför allt biobränsle. Den totala energiproduktionen i samtliga anläggningar uppgick 2012 till 218 GWh/år.
Bollnäs Energi är delägare i det regionala vindkraftbolaget Samkraft AB (10,7%), Norrsken AB (1,7%), samt elhandelsbolaget AB Helsinge Elhandel (30%).

Ägarförhållanden

Bollnäs Energi AB ägs från 31 december 2009 till 100% av Bollnäs Stadshus AB. Tidigare ägare var Bollnäs kommun.

Väsentliga händelser

Fjärrvärmeverksamheten är mycket väderberoende. 2012 var varmare än normalt. Därmed har även försäljningen av fjärrvärme minskat jämfört med budget. Dessutom har elpriserna på Nordpool varit mycket lägre än budgeterat. Orsaken till detta var att vattentillgången i kraftverksmagasinen varit bättre än på mycket länge, kärnkraftverken har varit i drift under året samt den lågkonjunktur som drabbat industrin i landet vilket inneburit lägre efterfrågan på el. Resultatet för Bollnäs Energi AB har försämrats på grund av historiskt låga elpriser.

Även uppstarten av det nya kraftvärmeverket har präglat början av året. Anläggningen övertogs av Bollnäs Energi i mitten av december 2011. I januari genomfördes ett prestandaprov med mycket gott resultat. Samtliga miljövärden ligger långt under myndigheternas krav. Några mindre driftstörningar har uppkommit under året, detta är normalt när en ny anläggning tas i drift eftersom en viss inkörningsperiod är normalt. Pannleverantören har dock åtgärdat felen förvånansvärt snabbt med tanke på att det är utländska leverantörer av utrustningen.

Helsinge Net Bollnäs AB fusionerades in i Bollnäs Energi under våren.
Bredbandsverksamheten bedrivs därmed som ett affärsområde i bolaget.
Den hittills största utbyggnaden av fiber påbörjades också under våren. Fastigheter på Ren, i Arbrå och Västra Björktjära har därmed möjlighet att ansluta sig till fiber. Den totala kostnaden uppgår till 10,6 miljoner kronor. Inom dessa områden anslöts 330 fastigheter. Av dessa var 250 nya kunder till Bollnäs Energi AB. Dessutom har kommunen fått bidrag med 7 miljoner kronor från Länsstyrelsen för utbyggnad av fiber i Rengsjö mm. Det innebär att nästan hela den östra delen av kommunen kommer förses med fiber. Arbetet kommer att slutföras under 2013. Kommunen har dessutom bidraget med c:a 3 miljoner kronor som möjliggör samförläggning av fiberkanalisation med Fortum till Herte och Änga i Vallsta samt med Peab för förläggning i vägen mellan Änga och Stocksätter.

Den nya biobränslepannan i Kilafors värmeverk togs i drift i mitten av december. Investeringen kommer innebära att oljeandelen i bränslemixen kommer vara minimal i framtiden.

Fjärrvärmenätet i Arbrå har byggts ut med 7 nya anslutningar. I Kilafors tillkom 2 nya anslutningar.
I Bollnäs har 19 nya anslutningar tillkommit. Utbyggnaden av fjärrvärme till Norrborns industriområde var den enskilt största etappen. Två av industrilokalerna har anslutits under november. Under 2013 planeras att fortsätta utbyggnaden även till den östra sidan av järnvägen.

Ett elhandelsbolag, Helsinge Elhandel startades tillsammans med Edsbyns Elverk den 1 januari. Bolagets verksamhet består i försäljning av el till både privata fastighetsägare och till företag.

Måluppfyllelse

Följande mål har antagits av styrelsen för Bollnäs Energi AB (balanserade styrkort).

Nämnds-/bolags mål		Mätetal	Kommentar
Nöjda kunder	🟢	• Samtliga fjärrvärmekunder skall under 2012 ha tillgång, via hemsidan, till sin egen statistik på förbrukningen	Målet uppfyllt
	🟢	• Genomföra och utvärdera kundenkät under våren 2012	Målet uppfyllt
Bollnäs Energi ska erbjuda bekväma och flexibla energilösningar och därigenom öka kundunderlaget.	🟡	• Antal nya fjärrvärmeanslutningar 2012 skall vara minst 30 st.	Antal nya anslutningar 28 st
	🔴	• Under 2012 erbjuda konverteringslösningar till elvärmekunder	Inga konverterings-lösningar har erbjudits.
	🟢	• Samordnad debitering för fjärrvärme och bredband	Målet uppfyllt
Bolaget skall senast 2015 ha 0 % fossil olja i bränslemixen vid normaldrift. (normalårskorrigerad)	🟢	• Oljan skall för 2012 utgöra högst 5 %, normalårskorrigerad, av bränslemixen	Andel olja uppgick till 1,3 %
Uppvisa ett långsiktigt positivt resultat.	🟡	• Bolaget skall uppvisa ett rörelseresultat som är minst 13 % av nettoomsättningen.	Utfallet blev 12,1 %
Bolaget skall självfinansiera sina investeringar från år 2013.	🟢	• Under 2012 upprätta en investeringspolicy.	Målet uppfyllt
Medarbetaren ska vara stolt över sin arbetsplats och arbetsgivare och vara delaktig och trivas i sitt arbete.	🟢	• Frisknärvaron skall vara minst 97 % av den totala arbetstiden	Närvaro 99,3%
	🟡	• Personalnärvaron vid personalmöten	Närvaro 70%

		skall vara minst 75 % i genomsnitt.	
Utveckla och effektivisera olika processer.	🟢 🟡	• Under 2012 skall alla fjärrvärmemätare läsas av med automatik. • Under 2012 skall Säverstaverkets gamla styrsystem, Siemens, vara överflyttad och driftsatt i nya ABB systemet.	Endast ett fåtal mätare avläses med handterminal Vissa delar ligger fortfarande kvar i g:a systemet
Utveckla samarbetet med energi-företagen i länet.	🟢	• Minst en gemensam aktivitet med ett annat energiföretag i länet.	Målet uppfyllt

🔴 Målet ej uppfyllt 🟡 Målet delvis uppfyllt 🟢 Målet uppfyllt ○ Ingen mätning gjord

Årets resultat uppgår till - 90 tkr.

Framtiden

Bollnäs Energi har som mål att ha en fossilfri energiproduktion. Ett stort steg har tagits i och med att den nya kraftverkspannan i Bollnäs samt den nya biobränslepannan i Kilafors tagits i drift. Redan under 2012 märks en avsevärd skillnad i förbrukning av olja. Trots att pannan i Kilafors startade i slutet av året är den samlade andelen olja i Bollnäs Energis anläggningar 1,3%. Detta innebär att olja kommer att användas endast vid extrem kyla eller vid haveri på någon av fastbränslepannorna.

Bollnäs Energi AB har under 2012 vunnit upphandling av förbränningskapacitet för Bergs, Söderhamns och Ljusdals kommuner. I och med detta har bränsleförsörjningen tryggats för minst tre framåt. Dock finns det behov av ytterligare avfall till förbränningen.

På grund av de låga elpriserna finns det risk för att vindkraftverksamheten i Samkraft AB kommer att uppvisa ett underskott det kommande året. Viss kapitalisering kan komma att krävas.

Bredbandsverksamheten kommer under de närmaste åren att expandera med fiberutbyggnad. Under 2013 planeras utbyggnad av fiber på Björktjära. Kommande år planeras fortsatt utbyggnad till en kostnad av 20 miljoner kronor.

Miljö

Bolaget bedriver tillståndspliktig verksamhet enligt miljöbalken vid Säverstaverket i Bollnäs. Verksamheten vid anläggningarna i Arbrå och Kilafors är anmälningspliktiga. Fjärrvärmeverksamheten påverkar miljön genom utsläpp av olika ämnen såsom koldioxid och kväveoxider. Utsläppen från avfallsförbränning medför även utsläpp av saltsyra, dioxin och polyaromatiska kolväten.

De senaste årens investeringar innebär avsevärt minskade utsläpp till omgivningen. Det är framförallt utsläpp av koldioxid som minskat genom att användningen av olja minskat.

Bolag: BORAB

Verksamhet

Borabs uppgift är att samla in, transportera, behandla och återvinna avfall samt att lagra och tillverka avfallsbränsle på uppdrag av Bollnäs Energi. Verksamheten är idag helt inriktad på att öka graden av sortering och återvinning samt att framställa och lagra avfallsbränsle.

Bolaget bedriver tillståndspliktig verksamhet enligt Miljöbalken vid Sävståas avfallsanläggning samt vid återvinningscentralen i Edsbyn. Slutliga villkor för brandförebyggande åtgärder har fastställts av Länsstyrelsen.

Måluppfyllelse

Uppföljningen av Borabs styrkort ger grönt ljus för fyra av fem perspektiv

Medborgare:
Senaste mätningen från 2011 visar att 79% av abonnenterna är positiva till Borab som leverantör av tjänster och 68 % är nöjda med tillgängligheten vid ÅVC, vilket innebär att målet totalt inte har uppnåtts.
Utveckling, välfärd & tillväxt:
Målet har uppnåtts genom att 45 studiebesök har genomförts under året.
Ekonomi:
Målet uppnås genom att renhållningstaxan i Bollnäs ligger på plats 9 och Ovanåker på plats 15 i NH - undersökningen för 2012. 84% av abonnenterna är nöjda med avfallshanteringen i stort. Den insamlade mängden förpackningsmaterial vid ÅVS har ökat med 9%.
Medarbetare:
Målet uppnås genom att 91% av medarbetarna är positiva till Borab som arbetsplats.
Arbetssätt och processer:
Målet uppfylls genom att hemsidans besökare har ökat med 26% under 2012 samt att antalet felleveranser har minskat med 77%.

Omställningsarbete

På avfallsanläggning på Sävstaås genomförs för närvarande omfattande byggnationer som en anpassning till Bollnäs Energis ökande behov av avfallsbränsle och för att klara myndigheternas villkor vad avser brandförebyggande åtgärder samt rening av dagvatten

En omfattande kampanj har genomförts för att försöka öka mängden återvinning av förpackningsmaterial. En uppgradering av samtliga återvinningsstationer har tillsammans med FTI genomförts i de båda kommunerna.

Kommentarer till utfall och prognos

Resultat efter finansiella poster uppgår till ca 7,0 mkr jämfört med 4,7 mkr i prognos. Avvikelsen beror huvudsakligen på att intäkten för utlevererat skrot är ca 1,9 mkr högre än förväntat. Kostnadssidan följer i stort prognos. Mängden kvarnat avfall som levererats till BEAB uppgår till drygt 53000 ton mot 32000 ton föregående år. Negativt kassaflöde till följd av stora investeringar.

Framtidsbedömning

Borab står inför flera utmaningar under det kommande året som kan komma att påverka verksamheten. En utredning kommer att genomföras tillsammans med Hälsingekommunerna med syfte att belysa förutsättningarna för en ev. gemensam avfallshantering.
Regeringen förväntas under året att besluta om förändringar i kommunernas ansvar för avfallshantering. Bl.a föreslås kommunerna få ansvar för insamling av förpackningsmaterial
Arbetet med att ta fram en ny avfallsplan för perioden 2014-2018 kommer att genomföras under året.
Förslag till en ny konstruktion av avfallstaxa kommer att presenteras under året.
Bollnäs Energis nya kraftvärmepanna innebär hantering av större volymer avfall.
Den nya återvinningscentralen på Sävstaås kommer att öppnas under året.
År 2014 kommer den sista etappen av deponin att sluttäckas vilket får konsekvenser för kommunernas behov av kvittbildning av inerta material. Fr. o m 2017 kommer Borab inte längre kunna ta emot avloppsslam från Häggesta respektive Edsbyns reningsverk.

Investeringar

En asfaltplan för flishantering har färdigställts.
Sluttäckning av deponin etapp 2, ca 17 000 m2, har genomförts.
Borab har genomfört ett schaktningsarbete på Norrborns industriområde där ca 30 000 m3 morän har schaktats och transporterats till Sävstaås avfallsanläggning. Massorna har använts för att bygga upp nya lagringsplaner.
Byggnationen av den nya återvinningscentralen på Sävstaås har påbörjats under året och beräknas vara färdigställd till sommaren 2013.
Projektering av ny dagvattenanläggning har pågått under året. Byggnation av anläggningen beräknas pågå under 2013 och 2014.

HelsingeVatten AB

Verksamhet

Helsinge Vattens uppdrag är bl a att ansvara för distribution och rening av vatten samt drift, skötsel och underhåll av fastigheter och anläggningar. I april anställdes en ny VD och i september en ny ekonom, båda på heltid. Sedan i april gäller också det förvaltningsavtal mellan Helsinge Vatten och respektive ägarkommun som arbetades fram under 2011.
Under 2012 har trafiksäkerhetspolicy, jämställdhetspolicy, likabehandlingspolicy samt riktlinjer och rutiner beträffande alkohol och andra droger tagits fram och antagits av bolagets styrelse. I och med årets sista sammanträde ingår även en arbetstagarrepresentant i styrelsen.

Måluppfyllelse

Uppföljning av HelsingeVattens styrkort för 2012 ger grönt ljus för perspektiven Medborgare, Utveckling, välfärd och tillväxt samt Medarbetare.
Perspektivet Arbetssätt och processer bedöms vara delvis uppfyllt då kommunövergripande arbetsplatsträffar har hållits enligt planen men styrelsen har inte gjort något studiebesök ute i verksamheten.
Perspektivet Ekonomi har mål och mätetal i respektive ägarkommuns tekniska nämnders styrkort och redovisar därför vitt.
Medborgare: Dricksvattnet har fått bedömningen tjänligt med anmärkning vid ett fåtal provtagningar i respektive kommun under 2012. Inga prover har gett resultatet otjänligt. Enstaka prover på utgående vatten från avloppsreningsverken har överskridit gränsvärdet för BOD eller fosfor. Antalet unika besökare på hemsidan uppvisar en ökning med 12% under 2012 jämfört med 2011. Totalt sett får medborgarperspektivet grönt ljus.
Medarbetare: Samtliga utvecklingssamtal har genomförts under 2012. Vid en gemensamhetsdag för alla anställda i augusti diskuterades verksamhetens mål, vilket gör att målet om att 90% av personalen ska känna till dessa är uppfyllt. I medarbetarenkäten svarade 93% att de kände till målen. Andelen medarbetare som känner arbetstillfredsställelse har ökat med 15% från föregående årsskifte, baserat på genomförda enkäter.

Omställningsarbete

Under 2012 har en ny VD samt en ny ekonom/administrativ chef anställts. Arbetet med att få den nya organisationen att fungera i praktiken fortsätter. Totalt har tre personer gått i pension under året och två nya har anställts inom enheten ledningsnät. Ytterligare pensionsavgångar väntas inom de närmaste åren. Arbetet med ansvars- och rollfördelningen utifrån förvaltningsavtalet har pågått under året då personal hos både HVAB och TSF har bytts ut på vissa nyckeltjänster.

Kommentarer till utfall och prognos

Bolaget baseras på självkostnadsprincipen och redovisar ett nollresultat vid årsbokslutet. Resultatet av VA-verksamheten redovisas istället i kommunernas bokslut. För Bollnäs uppgår resultatet för VA-verksamheten 2012 till +232 tkr att jämföra med nollbudget. Den största avvikelsen berör kapitalkostnader, där budgeten bygger på att investeringsplanen följts både 2010 och 2011. Uppskjutna investeringar, framförallt en stor ombyggnad av Häggesta reningsverk, påverkar årets kapitalkostnad.
Driftskostnaderna är medvetet större än budgeterat då vi under en stor del av året har känt till de minskade kapitalkostnaderna. Stora utredningskostnader för Lötens Vattenverk och

Häggesta Reningsverk har belastat driften. På plussidan finns lägre elkostnader och lägre kostnader för kemikalieinköp.

Framtiden

De stora personalförändringarna inom HVAB på grund av flera pensionsavgångar inom några års tid har nu kommit halvvägs. Detta tillsammans med organisationsförändringarna de senaste åren innebär så klart påfrestningar, men också möjligheter. Arbetet med att få verksamheterna och de anställda att känna sig som ett bolag fortsätter och under det kommande året ska mycket kraft läggas på att ytterligare utveckla det projektstyrda arbetet. Utvecklingen och samordningen av programvarorna Future och Geosecma for ArcGis fortsätter även kommande år. En modul som möjliggör avläsning av vattenmätare via webben ska vara i drift till hösten 2013.

Perspektiv	Kommun-övergripande nyckel-faktorer		Nämnds-/bolagsmål	Mätetal
Medborgare	Nöjda medborgare och besökare.	(grönt)	Kunskapen om och förtroendet för HelsingeVatten ska vara på hög nivå bland medborgarna.	Dricksvattnet som levererad ska alltid vara av godkänd kvalité vid alla analystillfällen.
				Antalet unika besökare på vår hemsida ska öka med 5% från föregående år.
			Omhändertagandet och reningen av VA-kunernas avloppsvatten ska fungera väl så att utsläppet inte bidrar till att miljön i vattendrag och sjöar försämras.	Inga upprepade överskridanden av riktvärden för reningsverken har förekommit under året.
Utveckling, välfärd och tillväxt	Befolkningstillväxt, ökat antal arbetstillfällen, stigande utbildningsnivå.	(grönt)	HVAB strävar efter ökad samverken med andra kommuner och organisationer.	Minst 5 aktiva nätverksgrupper eller andra samarbetsformer med andra kommuner / organisationer årligen.
Ekonomi	God ekonomisk hushållning.	(vitt)	VA-anläggningarna ska optimeras utifrån miljömässiga och ekonomiska aspekter	Mätetal i resp kommun
Medarbetare	Attraktiv arbetsgivare med motiverade	(grönt)	HelsingeVatten ska stå för ett tydligt och ärligt ledarskap	100% av utvecklingssamtalen ska vara genomförda under ett år.
				Andelen medarbetare som känner arbetstillfredsställelse ska öka med 10% från föregående mättillfälle.
				90% av personalen ska känna till verksamhetens mål.
Arbetssätt och processer	Delaktigt, effektivt och öppet arbetssätt.	(gult)	Inom HelsingeVatten ska samarbete över kommungränsen vara en självklarhet	Kommunövergripande arbetsplatsträffar ska hållas minst 20 ggr per år.
				Styrelsen ska göra minst ett studiebesök per år ute i verksamheten.

Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad enligt Kommunal redovisningslag och i enlighet med rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning.

Avsteg

Bollnäs kommun har svårt att leva upp till den kommunala redovisningslagen kapitel 2 § 7 som föreskriver en beskrivning av bokföringssystemets organisation och uppbyggnad till syfte att ge överblick över systemet (systemdokumentation). Här pågår ett arbete som ännu inte är slutfört.

Sammanställd redovisning

Den sammanställda redovisningen är upprättad enligt den kommunala redovisningslagen kapitel 8 och utformad enligt god redovisningssed. Den sammanfattade redovisningen omfattar Bollnäs kommun samt de företag där kommunen har en ägarandel som överstiger 20 %. Detta innebär att Bollnäs Bostäder AB (100 %), Bollnäs Energi AB (100 %), Bollnäs Stadshus AB (100 %), Bollnäs-Ovanåkers Renhållnings AB (67 %) och Helsinge Vatten AB (60 %) ingår i kommunens koncernredovisning.

Kommunens koncernredovisning har upprättats enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Förvärvsmetoden innebär att kommunens aktiekapital i dotterbolagen har eliminerats mot dotterbolagens egna kapital vid förvärvstillfället. Proportionell konsolidering innebär att endast ägda delar i varje tillgångs- eller skuldpost ingår i koncernens balansräkning samt att intäkter och kostnader tas med i förhållande till ägarandel i koncernens resultaträkning. Alla interna mellanhavanden har också eliminerats proportionellt. Obeskattade reserver fördelas med 26,3 % som latent skatteskuld och resten som eget kapital.

Utöver de i koncernredovisningen ingående företagen är kommunen medlem och delägare i följande företag; Gävleborgs kreditgarantiförening, Kommunalförbundet Inköp Gävleborg, Kommunalförbundet Sam i Gävleborg, Kommunalförbundet Södra Hälsingland, Kommuninvest i Sverige AB, Arla, Swedish Meat.

Semester- och ferielöneskuld samt personalomkostnadspålägg

Semester- och ferielöneskulden motsvarar de anställdas fordran på kommunen i form av sparade semesterdagar. Tillsammans med okompenserad övertid och därpå upplupna arbetsgivaravgifter redovisas semesterlöneskulden som en kortfristig skuld i balansräkningen.

Personalomkostnadspålägg har interndebiterats förvaltningarna under 2012 med 32,2 % samt för anställda enligt kommunala avtal ett kalkylmässigt pålägg för pensionskostnader med 6,8 % totalt 39 %.

Anläggningstillgångar

För att betraktas som en investering krävs att tillgången har en ekonomisk livslängd på minst tre år och att tillgångens anskaffningsvärde överstiger den av Skatteverket rekommenderade beloppsgränsen för inventarier av mindre värde (beloppsgränsen avseende större företag).

Anläggningstillgångar upptas i balansräkningen det år de anskaffas till anskaffningskostnaden. Investeringsbidrag periodiseras i samma takt som anläggningens avskrivningstid.

Kapitalkostnader

Kapitalkostnader är den samlade benämningen på avskrivning och ränta (internränta eller affärsmässig ränta). Avskrivning sker enligt nominell linjär metod över tillgångens ekonomiska livslängd med början den tidpunkt då tillgången är färdig att tas i bruk. Kommunens internränta fastställs utifrån rekommendationer från Sveriges kommuner och landsting medan den affärsmässiga räntan utgörs av kommunens genomsnittliga inlåningsränta

Huvudsakligen tillämpas följande ekonomiska livslängder:

Maskiner	10-20 år
Inventarier	3-10 år
Verksamhetsfastigheter och anläggningar	10-50 år
Fastigheter för affärsverksamhet	20-50 år
Gator, vägar och parker	33 år

Pensioner

Kommunens pensionsskuld redovisas enligt den så kallade blandmodellen, kommunala redovisningslagen kapitel 5 § 4, det vill säga pension intjänad före 1998 redovisas som ansvarsförbindelse inom linjen och pension intjänad efter 1998 redovisas som avsättning i balansräkningen. Den individuella delen som placeras av den anställde själv redovisas som kortfristig skuld.

I enlighet med rekommendation 17 från Rådet för Kommunal Redovisning har värderingen av kommunens pensionsförpliktelser gjorts med tillämpning av RIPS 07.

Pensionsfond

Från och med år 1998 redovisas avsatta medel till kommunens pensionsfond i balansräkningen under finansiella anläggningstillgångar. I enlighet med gällande placeringsreglemente placeras en stor del av pensionsportföljen i realränteobligationer med avsikten att behålla realränteobligationerna till förfall. Realränteobligationens nominella värde plus indexuppräkning är garanterade på förfallodagen. Värdenedgången är därmed inte bestående och behöver följaktligen inte skrivas ned (kommunala redovisningslagen kapitel 6 § 5).

Skatteintäkter

I enlighet med rekommendation 4.2 från Rådet för Kommunal Redovisning har skatten periodiserats och redovisats det år den beskattningsbara inkomsten intjänats av de skatteskyldiga. Vid beräkningen av årets skatteintäkter har Sveriges kommuner och landstings decemberprognos, innevarande år, används.

Leasing

Kommunens leasing av fordon har klassificerats som finansiella leasing, i enlighet med rekommendation 13.1 från Rådet för Kommunal Redovisning.

Exploateringsmark

Exploateringsmark redovisas som omsättningstillgång och värderas enligt lägsta värderingsprincipen.

Ord- och begreppsförklaringar

Anläggningstillgångar
Fast och lös egendom avsedda att innehas under flera år.

Avskrivningar
Planmässig värdenedsättning av anläggningstillgångar.

Avsättningar
Avser ekonomiska förpliktelser som till storlek eller förfallotidpunkt inte är helt bestämda.

Balansräkning
Beskriver kommunens ekonomiska ställning och hur den beräknas förändras.

BNP (bruttonationalprodukt)
BNP är ett mått på den totala ekonomiska aktiviteten i ett land under en tidsperiod, vanligen ett år. Det kan uttryckas som värdet av total konsumtion av varor och tjänster, bruttoinvesteringar samt export minus import.

Borgensåtagande
Ett åtagande, vanligen i samband med ett lån, att dela betalningsskyldigheten med en annan person/bolag i det fallet att denna inte kan fullgöra sina förpliktelser.

Eget kapital
Skillnad mellan alla tillgångar samt alla skulder och avsättningar.

Finansnetto
Skillnaden mellan kommunens finansiella intäkter och finansiella kostnader.

Inflation
Inflation är en ökning av den allmänna prisnivån vilket också innebär att penningvärdet urholkas.

Internränta
Kalkylmässig kostnad för det kapital, som är bundet i anläggnings- och omsättningstillgångar och som utnyttjas inom en viss verksamhet.

Kapitalkostnad
Benämning för internränta och avskrivning. Detta är den kostnad som verksamheterna betalar till finansförvaltningen som ersättning för de medel som finansierat en investering.

Kassaflödesanalys
Visar varifrån kommunens pengar har kommit och vad de använts till. Kassaflödet under perioden ska vara lika stort som förändringen mellan likvida medel vid årets början och årets slut.

Koncern
Kommunens nämnder och bolag, kommunalförbund, intressebolag samt stiftelser.

Kortfristiga fordringar
Fordringar som förfaller till betalning inom ett år från balansdagen.

Kortfristiga skulder
Kortfristiga lån och skulder hänförliga till den löpande verksamheten, förfaller till betalning inom ett år från balansdagen.

Likviditet
Betalningsberedskap på kort sikt (förmåga att betala skulder i rätt tid).

Långfristiga fordringar
Fordringar som förfaller till betalning senare än ett år från balansdagen.

Långfristiga skulder
Skulder som förfaller till betalning senare än ett år från balansdagen.

Nettoinvesteringar
Investeringsuppgifter efter avdrag för investeringsbidrag m.m.

Nettokostnader
Driftkostnader efter avdrag för driftbidrag, avgifter och ersättningar. Finansieras med skattemedel.

Nyckeltal
Mäter förhållandet mellan två storheter, t ex rörelsekapital i procent av verksamhetens externa kostnader.

Omsättningstillgångar
Tillgångar, som kommunen räknar med att ha kvar kortare tid än ett år.

Periodisering
Fördelning av kostnader och intäkter mellan olika år.

Resultaträkning
Visar det ekonomiska resultatet av verksamheterna och förändring av eget kapital.

RIPS07
Riktlinjer för beräkning av pensionsskuld.

Rörelsekapital
Skillnaden mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder. Rörelsekapitalet avspeglar kommunens finansiella styrka.

Soliditet
Beskriver hur stor del av kommunens tillgångar som betalas med eget kapital (egna medel).

BOLLNÄS KOMMUN
REVISORERNA

VERKSAMHETSBERÄTTELSE

Bollnäs kommun
Kommunfullmäktige

Bollnäs kommuns revisorer lämnar härmed redogörelse för sitt arbete och för användningen av 2012 års anslag.

Utöver denna verksamhetsberättelse kommer revisorerna, i enlighet med kommunallagens bestämmelser, att efter granskning av kommunkoncernens årsredovisning för år 2012, avlämna särskild revisionsberättelse till fullmäktige.

1. Verksamhet

Kommunens fem revisorer har under år 2012 genomfört granskande och främjande revision inom ramen för god revisionssed.

För revisorernas granskning gäller kommunallagen och av fullmäktige antaget revisionsreglemente. Enligt kommunallagen skall revisorerna pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den kontroll som görs inom nämnderna är tillräcklig.

Revisorer ska varje år, i revisionsberättelsen, uttala sig i frågan om ansvarsfrihet för nämnder och styrelser samt enskilda ledamöter i dessa. För att möjliggöra bedömningar och skapa en tydlig grund för dessa anger kommunallagen att *all* verksamhet inom nämndernas verksamhetsområden skall granskas *årligen*.

En viktig del i den årliga granskningen är att bedöma om nämndens eller styrelsens ansvarsutövande är tillfredsställande. Med ansvarsutövande avses nämndens/ styrelsens aktiva åtgärder för att styra, följa upp och kontrollera verksamheten.

För verksamhetsåret 2012 har revisorerna genomfört följande fördjupande granskningar
• Granskning av Teknik- och fritidsnämndens ansvarsutövande
• Granskning av Kommunstyrelsens ansvarsutövande
• Samgranskning med Landstinget Gävleborg och Gävle kommun avseende läkemedelshanteringen
• Granskning avseende bisyssla
• Granskning avseende arvoden för förlorad arbetsförtjänst för förtroendevalda
• Granskning avseende samordning kring ungdomar med drogrelaterad problematik
• Granskning av rättssäker betygssättning

• Granskning av delårsbokslut för 2012
• Granskning av årsredovisning för 2012

Revisorerna har därutöver följt nämndernas och kommunstyrelsens verksamhet genom uppföljningar, granskningar och protokollsgranskningar samt genomfört studiebesök. Revisorerna har sammanträffat med nämnder och nämndsföreträdare samt tjänstemän inom olika specialistområden för att få information och för att diskutera iakttagelser som revisorerna har gjort.

Kontinuerliga möten har avhållits med KF´s presidium för informationsutbyte och avstämning av uppdraget. Träffar med revisionskollegorna i Ovanåker och Söderhamns kommuner har genomförts för erfarenhetsutbyte och gemensam planering.

Revisorerna har haft 13 sammankomster under år 2012/2013. Revisorerna biträds i sitt arbete av PwC Kommunal Sektor. PwC´s revisionskonsulter har utfört granskningar och uppföljningar i enlighet med våra uppdrag. PwC har också svarat för den administration som är förknippad med revisorernas verksamhet.

2. Ekonomi

För 2012 års granskningsarbete erhöll revisorerna ett anslag om totalt 1 368 tkr.
De bokförda kostnaderna för verksamheten uppgår till totalt 1 309 tkr med följande fördelning (tkr):
Arvoden 395
Personalomkostnader 67
Övriga kostnader 222
Konsulttjänster 625
Summa 1 309

BOLLNÄS KOMMUN
Kommunstyrelsen
2013 -04- 12
Dnr 13-0155 Dpb 042

Bollnäs kommun
Revisorerna

Kommunfullmäktige

REVISIONSBERÄTTELSE

Vi har granskat kommunstyrelsens samt nämnders och fullmäktigeberedningars verksamhet under år 2012. Vår granskning har utförts enligt kommunallagen, gällande revisionsreglemente och god revisionssed.

Granskningens omfattning och inriktning samt revisionens resultat i övrigt redovisas i bilaga.

Vi bedömer att kommunens ekonomiska situation och utveckling är oroande. Kommunen klarar kommunallagens krav på en ekonomi i balans, dock med hjälp av större jämförelsestörande poster. Årets resultat exklusive jämförelsestörande poster uppgår till -17,2 mnkr. Vi påpekade redan förra året vikten av budgetdisciplin i nämndernas verksamheter. Detta är än mer viktigt i den ansträngda ekonomiska situation som kommunen kommer att uppleva den närmaste framtiden. Kommunstyrelsen har med sin samordningsroll och uppsiktsplikt stor påverkansgrad gällande hur tillfredställande nämndernas uppföljning, utvärdering, analys och kontroll av verksamhet och ekonomi är.

I budget för 2012 finns tre finansiella mål fastställda. Målen om att det årliga överskottet ska motsvara 1% av skatteintäkter och generella stadsbidrag och 100% av alla investeringar ska finansieras av egna medel är uppfyllda. Målet om att bolagen ska visa ett överskott på minst 5% av det egna kapitalet uppfylls delvis.

Beträffande de verksamhetsmässiga målen avseende perspektiven medborgare, utveckling, medarbetare och arbetssätt är måluppfyllelsen totalt sett svag. Av 13 övergripande nämnds- och bolagsmål är fem uppfyllda.

Vi tillstyrker

att kommunstyrelse, nämnder och fullmäktigeberedningar samt de enskilda förtroendevalda i dessa organ beviljas ansvarsfrihet.

att kommunens årsredovisning för år 2012 godkänns.

Lekmannarevisorernas granskningsrapporter avseende de kommunala aktiebolagen bilägges.

Bollnäs den 12 april 2013

Maud Kvarnäng
Revisor

Tor Jonsson
Revisor

Peter Nyman
Revisor

Åke Fläckman
Revisor

Ingemar O´Nils
Revisor